

Reggeli Újság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISZAD, Kralja Petra ucca 30 szám, I. emelet
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Petra Park 10. Telefon 6-70

Noviszad, 1932. évi augusztus hó 21
Vasárnap
XIII. évfolyam 198. szám

Előfizetési ára 1 hónapra 28 dinár, 3 hónapra 80 dinár. — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyes szám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

A német birodalmi gyűlés bizalmatlanságot szavaz a Papen-kormányynak

Százmillió márkával csökkentik a német költségvetést

Berlinből jelentik: Az összes pártok nagy előkészületeket tesznek az augusztus 30-án összeülő birodalmi gyűlés első ülésére. A szociáldemokrata párt parlamenti klubja ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy Papen bemutatkozása után bizalmatlansági indítványt fog betejeszteni, azonkívül javaslatot nyújt be a sürgősrendeletek és a poroszországi kormánybiztosság megszüntetése ügyében.

A kommunisták szintén bizalmatlanságot szavaznak a kormányynak, amelynek helyzete különben is egészen bizonytalan, mivel a nemzeti szocialisták magatartása teljesen tisztázatlan. A nemzeti szocialista párton belül eltérők a vélemények és míg

Hitler maga a várakozás álláspontjára szeretne helyezkedni, addig Röhm kapitány, Strasser és pártjának többi alvezérei a leg határozottabban a kormány ellen foglalnak állást.

A birodalmi kormány tagjai von Papen elnöklete alatt ülést tartottak, amelyen a német pénzügyi helyzettel foglalkoztak. Az adók és egyéb állami jövedelmek rohamos esökkenése következtében a kormányynak gondoskodnia kell a költségvetés kiegyensúlyozásáról. A kormány elhatározta, hogy a költségvetési egyensúly érdekében száztiz millió márkával csökkenteni fogják a költségvetés kiadásait.

Ki lesz a német birodalmi gyűlés korelnöke?

A Reichstag legidősebb tagja, a kommunista Zetkin Klára súlyosan beteg

Klara Zetkin

Blum-Krefeld

Berlinből jelentik: A német birodalmi gyűlésnek legidősebb tagja a 75 éves Zetkin Klára, a kommunista párt tagja. A jobboldali korelnökre nézve kellemetlen, hogy éppen a kommunista padosorokból fog kikérülni a Reichstag korelnöke. Ugy látszik azonban, hogy ettől a kellemetlenségtől megszabadul a német kormány, mert moszkvai je-

lentés... szerint Zetkin Klára maláriában megbetegedett és állapota annyira súlyos, hogy valószínűleg nem vehet részt a megnyitó ülésen.

Zetkin asszony távolléte esetén a centrupárti Blum Krefeld lesz a korelnök, mert ő mindössze három hónappal fiatalabb a kommunista képviselőnél.

Sikerült az Európa-Amerika repülés

Newyorkból jelentik: Mollison pilóta, aki Irországból Amerikába és onnan vissza akar repülni, pénteken 6 óra 15 perckor Pennfield Ridge mellett leszállt. Ő volt az első pilóta, aki egyedül repült Európából Amerikába.

Megbüntetik azokat a kereskedőket, akik a cukor árát önkényesen a megszabottnál magasabbra emelik

Beogradból jelentik: Mint ismeretes, az áltami fogyasztási adók közül többek között a cukor fogyasztási adóját néhány nap előtt felemelték. A pénzügyminiszteriumhoz az ország több részéből is olyan panaszok érkeztek, hogy a kiskereskedők nem a törvényesen előirt áremelést hajtják végre, hanem akadnak olyanok, akik két, három, sőt négy dinárral is önkényesen megdrágítják a cukor árát. Tekintettel arra, hogy az ilyen önkényes árdrágítást a drágaság letöréséről szóló törvény szigoruan tiltja, a pénzügyminiszterium ezuton is figyelmezteti a kiskereskedőket, hogy az áremelést csakis a törvényes kereteken belül hajtsák végre, mert ellenkező esetben szigoruan megbüntetik őket.

Sztáribecsej és Szrbobrán visszakapták a gimnáziumot

Beogradból jelentik: A minisztertanács elhatározta, hogy szeptemberben ismét megnyitja a bezárt nem teljes középiskolák közül többek között a szrbobrani és sztáribecseji gimnáziumokat, a bezárt teljes noviszádi női reál-gimnáziumot pedig mint nem teljes női reál-gimnáziumot.

Rehabilitáltak egy paprika-hamisítással vádolt horgosi paprikakereskedőt

A horgosi rendörség a noviszádi kereskedelmi és iparkamara horgosi vegyvizsgáló állomásának feljelentésére még június folyamán büntető eljárást indított Thirjung István horgosi paprikanagykereskedő ellen akit azzal gyanusítottak, hogy két métermáza édespaprikát olaj hozzákeverésével meg hamisított. A rendörség elkobozta a paprikát és elrendelte annak megsemmisítését. Thirjung a rendörség határozata ellen felbevezéssel fordult az egészségügyi miniszterium vegyvizsgáló intézetéhez, amely a vegyvizsgálatot megtartotta és a beküldött mintarót megállapította, hogy abban semminemű idegen anyag nincsen és megsemmisítésére ok nem forog fenn. A szakvélemény alapján a horgosi rendörség a büntető eljárást megszüntette és jogerösen elrendelte, hogy a paprikát a tulajdonos rendelkezésére lehet bocsájtani.

TÖZSDE

TÖZSDEZARLATOK:

Szombat, augusztus 20

Noviszádi terménytőzsde. Obuza 78 kgos 2% bácskai 142.50—145, bánáti vrsaci paritásban 137.50—140, 79 kgos 2% bácskai 142.50—145, bácskai 145—147.50, tiszai uszályrakomány 147.50—150., felsőbántái 140—142.50. Ujbuza 76 kg 2% bácskai 132.50—135, szerémi 132.50—135, bánáti 130—132.50, tiszai uszályrakomány 137.50—140. Rozs 132.50—137.50. Árpa 64—65 kilogramos 110—115. Zab 112.50—117.50, tengeri bácskai 108—110, Szombor környéki 110—112, bánáti 105—107, szerémi 110—112, Sid környéki 112—114. Liszt nullás gg és g 230—240, kettes 210—220, ötös 190—200, hatos 175—180, hetes 140—145, nyolcas 90—95. Buzakorpa 65—70. Fehér bab 2% zsák nélkül 107.50—112.50.

Frányzat: Tengeri tartott, egyébként lanya.

Forgalom: 38 vagon.

Szombori terménytőzsde. Obuza bácskai Szombor környéki 145—147.50, uj 140—142.50, felsőbácskai öreg 147.50—150, uj 140—142.50, szlavóniai uj 137.50—140, Tisza bácskai öreg 150—152.50, uj 145—147.50, Tisza bánáti 147.50—150, uj 142.50—145, bánáti öreg 142.50—145, uj 135—137.50. Tengeri bácskai vasut prompt 108—110, Szombor környéki prompt 110—112. Rozs bácskai vasut uj 130—135. Zab bácskai vasut uj 110—115, szerémi és szlavóniai 112.50—117.50. Árpa bácskai uj 107.50—112.50. Bab, szokvány uj 105—110. Liszt nullás gg és g 230—340, kettes 210—220, ötös 190—200, hatos 175—185, hetes 140—150, nyolcas 95—100. Korpa prompt 70—75.

Cserkész versenyek a palicsi táborban

Amint már jeleztük, a szubotici cserkész csapat nyári pihenő táborát Palicson tartja, a hol a fiúk kipihenik az iskolai év és a műhely fáradságait. Tekintve a nemes célt, a tábor vezetősége igyekszik a cserkész eszméket a nagyközönség előtt is feltárni és ebből a célból a mai vasárnapot propaganda céljaira használja fel. Délután 4 órai kezdettel a tábor területén különböző cserkész versenyek kerülnek lebonyolításra, úgymint: sátorverés, kötélhúzás, lepényevés, famászás, kulacsadogatás, ki győrbörgyártás, pokrócversenyek, gyufaskatulya adogatás, stb.

A cserkész tábor közvetlen a strand fő épületének háta mögött van és mindenki könnyen megtalálhatja. Külön érdekességül lesz a tábor est, amelyen befog mutatkozni a véncserkészek zenekara. Szébbnél-szebb cserkésznoták fogják szórakoztatni a közönséget és mindenkinek alkalma lesz betekinteni a cserkészek belső világába. Belépő díj nincs az ünnepélyen.

— Befejezték a noviszádi Kraljica Marija ut javítási munkálatait. A noviszádi Kraljica Marija bulvár utjavítási munkálatait tegnap befejezték és az utvonalat ma ismét átadják a forgalomnak. Az alépitményt Frank Mihály mérnök készítette, míg a felépitményt az első beográdi aszfaltgyár. Az utjavítási munkálatokat tizenhét nap előtt kezdték meg és azon 132.000 kg bitumint, 270.000 kg kvarc-sódert, 150 köbméter zuzott követ és 140 köbméter zuzalékot használtak fel. A munkálatokban 25 munkás vett részt, ezenkívül egy bituminkondenzátor, egy motoros és egy gőzhenger volt üzemben. Az utjavításnál csak elsőrangú anyagot használtak fel és így az új utvonat mindenképpen kitűnő és tartósnak ígérkezik.

ODEON, ma utoljára

RONNY

Kálmán Imre operettje. Nagy Kató és Willy Fritsch főszereplésével. Remek dalokkal, pattogó táncokkal. Olcsó helyárak!

JÓDOS FÜRDŐ, NOVISAD

RADIUM

→ Ivó-kúra 5000 m. egység
→ Fürdő-kúra 30.000 m. egység
→ Inhaláció 100.000 m. egység

Indikáció: Köszvény, reumatikus megbetegedések, vérszegénység, érelmeszesedés.
Inhaláció: Légzőszervi megbetegedések.

Rádium készülékeink 850.000 m. egységet sugároznak ki.

Fangó-pakolás és egyéb gyógykezelések, rádiummal kombinálva.

A noviszádi járásbiróság felmentett a bírósértés vádja alól egy noviszádi ügyvédet

A védőnek joga van felszólítani védencét a vallomás megtagadására

Jogi szempontból rendkívül érdekes ügyben hozott tegnap délelőtt ítéletet a noviszádi járásbiróságon Labusz Vladan büntető járásbíró. A bíróság felmentette dr. Pánics Pávlé noviszádi ügyvédet a bírósértés vádja alól, amelyet dr. Pánics a vádirat szerint azzal követett el, hogy egyik tárgyalás alkalmával két ízben hangosan felszólította védencét, hogy hagyja el a tárgyalási termet és térjen haza. Dr. Pánics ezt a kijelentését emelt hangon tette és ennek olyan színezete volt, mintha ezzel a bíróságot megakart volna sérteni. Az inkriminált kijelentésekkel a vádirat szerint a Btk. 302. paragrafusába ütköző vétséget követett el dr. Pánics és ezt az ügyet a noviszádi járásbiróságon augusztus 17-én és tegnap tárgyalta Labusz Vladan büntető járásbíró.

A tárgyaláson dr. Pánics nem jelent meg, a bíróság azonban az ítéletet nyilvános tárgyaláson kihirdette. Az ítélet szerint dr. Pánicsot a vád és annak következményei alól felmenti a bíróság a következő indoklással:

A tárgyalás folyamán beigazolást nyert az a tény, hogy dr. Pánics a Jovánovics Matija—Popovics Milán ügy tárgyalása alkalmával felszólította Jovánovicsot, akinek ő volt a jogi képviselője, hogy

ne valljon, hanem hagyja el a tárgyalótermet és menjen haza.

A bíróság ezért dr. Pánicsot eltávolította a tárgyalóteremből és megkezdte Jovánovics kihallgatását.

Dr. Pánics ezután megegyeszer a tárgyaló terembe jött és megismételte előbbi kijelentését.

A lefolytatott vizsgálat folyamán a kihallgatott tanúk és szakértők egyöntetűen megállapították, hogy

dr. Pánics az inkriminált kijelentéseket felzúgult állapotban követte el — nem sértő szándékkal — védence pedig a

tárgyalás alkalmával ittas volt és dr. Pánics azért szólította fel védencét a távozásra, mert attól tartott, hogy vallomásaival saját magának okoz kárt.

Mivel a polgári perrendtartásról és az ügyvédekről szóló törvény vonatkozó paragrafusai szerint a védőügyvédnek jogában áll megakadályozni, hogy védence saját kárára valljon — úgy ebben az esetben is csak arról van szó, hogy

dr. Pánics törvényesen megengedett esz közt használt arra, hogy védence saját kárára történő vallomását azzal akadályozza meg, hogy őt felszólítsa a tárgyalóterem elhagyására —

a bíróság arra az álláspontra helyezkedik, hogy ez esetben

az inkriminált cselekmény nem meríti ki a vétség kritériumát és a vádlottat felmenti.

Velykovics Miodrag államügyész az ítélet kihirdetése után három napi gondolkodási időt kért. Mivel a vádlott a tárgyaláson nem jelent meg, az ítélet még nem jogerős.

TOPOLAI HIREK:

A pénteki topolai piacon nagy kereslet volt hizott kacsa és libák iránt. A hizott kacsaért 12—13, a hizott libaért 14 dinárt is fizettek kilógrammonként a szállítók. Közül 1500 hizott libát és kacsa vásároltak a kereskedők a termelőktől. A nagyobb csirkekért is jó árat fizettek. — Angyalcsinálók ügyében nyomozott a topolai csendőrség. Valóságos szövetkezet alakult magzat-elhajtás céljaira és működését Topolán kívül Pacsira és Feketicsra is kiterjesztette. A letartóztatottakat átkísérték a szubotici törvényszékre.

— A Szarajbevoj községi képviselőtestület rendkívüli közgyűlése. A képviselőtestület augusztus 18-án délután 3 órai kezdettel rendkívüli közgyűlést tartott Zsivkov Bajin Száva elnöklése alatt, melyen Preradovics Aca főszolgabíró is megjelent. A megüresedett községi állatorvosi állásra egyhangulag Filipovics Miladint (Szobrán) választották meg.

Testvérgyilkosság a föld miatt

Beogradból jelentik: Véres családi háborúság és testvérgyilkosság játszódott le tegnap Plosnik közelében a gornya toponiai földeken. Gyokics Alekszandar, Tihomir és Ljubiszáv fivérek között édesapjuk már régebben felosztotta földjét, azután meghalt. Egy földdarabka ügyében azonban nem tudtek megegyezni és míg Alekszandar magának követelte a földet, a két fivér azt állította, hogy ez a föld az övék. Alekszandar az ősszel be is vetette a földet s már régen le kellett volna aratni, de chez egyik fél sem mert kezdeni, mert mindkét oldalról gyilkossággal fenyegették. Végül is Alekszandar tegnap kiment a földre és megkezdte az aratást, alig haladt azonban a munka feléig, amikor feltűntek fivérei, akik megtiltották, hogy tovább dolgozzon. Alekszandar erre Ljubiszávra rohant, akit vállon vágott a kaszájával, majd Tihomirt támadta meg. A fiatalember látva veszélyes helyzetét, revolvért rántott és lelőtte öccsét, aki szíven találva, holtan esett össze. A gyilkos fivért letartóztatták.

Az anyós és a vő háboruja Sztárfutogon

Büchler József sztárfutogi földműves nem élt valami barátságos viszonyban anyósával Szeder Teréziával. Az anyós és a vő között gyakran fordultak elő nézeteltérések, amelyek végül is nyílt ellenségeskedéssé váltak. Csütörtökön Büchler és az anyósa között újból veszekedésre került a sor és ez alkalommal a vő súlyosan éiverte anyósát úgy, hogy annak jobbkeze kificamodott. A rendőrség megindította az eljárást Büchler ellen és átadta a törvényszéknek, ahol felelősségre vonják tettéért.

A szentai és a tornyosi hitközségek között megegyezés jött létre az elszakadás előtti adók és adósságok tekintetében

Szentáról jelentik: Az egyházmegyei főhatóság 1931. december 31. hatállyal a tornyosi hitközséget kiszakította a szentai hitközségek közösségéből és önálló hitközséggé tette. 1924-től 1931-ig közös pénzkézeltése volt Tornynosnak a többi hitközséggel, azért most az elszakadás alkalmával rendezni kellett a multból származó adósságokat és a multban be nem hajtott adók ügyét. Erre a célra úgy a városi hitközségek, mint a tornyosi hitközség hét-hét tagu bizottságot küldött ki, amely pénteken tartott ülést. Hosszas tanácskozás után az együttes bizottság a következőkben egyezett meg.

A tornyosi hitközség köteles szeptember 30-ig adófékönyveit és a kettős birtokok jegyzékét a közös tanács adópénztárában bemutatni. Ha ezen adatok alapján kitétnik, hogy a kettős birtokok adója egyik fél javára sem mutat nagyobb különbséget, nem felezik a kettős birtokok adóját, hanem minden hitközség a területén levő birtokok után teljes összegben beszédi az adót és magának megtarthatja.

A tornyosi hitközségnek ez év végén átadják azon adóhátralékosok jegyzékét, a kiktől eddig nem volt behajtható az adóhátralék. Ezeket a tornyosi hitközség egy éven belül köteles bejelenteni és beszedni a közös pénztárba.

Tornyos megára vállalja a régi adósságok egyharmad részét tekintet nélkül arra, hogy azok a költségvetésben biztosított kiadások fedezésére szolgáljanak vagy inkább vették azokat igénybe közös

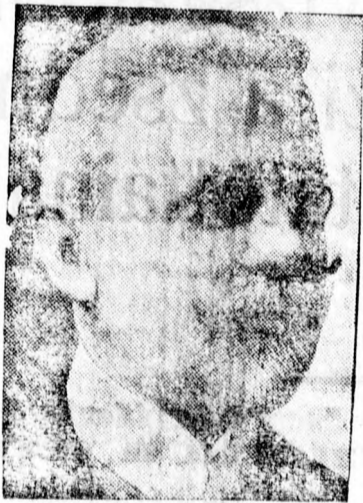
FAVORIT-Dan sohasem fog csalódn!

Mindent hozzá fűzött: reménye teljesedik: ápolja és megszépíti arcborét, megtartja a teint természetes szépségét és üdőségét, gyengéd finom illattal veszi körül Önt, az Ön kedvence — az Elida Favorit szappan!

ELIDA Favorit SZAPPAN

Meghalt Dr. Schober, Ausztria volt kancellárja

Szibvaj ölte meg az Anschluss nagy harcosát

Bécsből jelentik: Dr. Schober Hans, az osztrák köztársaság volt kancellárja pénteken este tíz órakor a Bécs melletti Badenben meghalt 58 éves korában. Dr. Schober hosszabb idő óta szívbajban szenved és halálának közvetlen oka szívgyengeség volt. A volt kancellár és a bécsi rendőrség nagy főnökének halálhíre pillanatok alatt terjedt el Bécsben és mindenütt nagy részvétet váltott ki. Schober dr. csak néhány nappal élte túl volt elődjét a kancellári székben, dr. Seipelt.

A tegnapi reggeli bécsi lapok mind vezető helyen emlékeznek meg dr. Schober haláláról és méltatják érdemeit, amelyeket mint a bécsi rendőrség főnöke és mint osztrák kancellár vívott ki magának. Dr. Schober az Anschluss mozgalom előharcosa volt és halála különösen a nagynémet pártira nézve jelent pótolhatatlan veszteséget.

Hans Schober 1874. november 14-én született. Előkelő tisztviselői családból származott, édesapjának leghőbb vágya volt, hogy fia politikai pályára lépjen, Schober azonban jogi tanulmányainak befejezése után a bécsi rendőrség szolgálatába állott. Már 1898-ban főtisztviselővé nevezték ki a rendőrségen és lépésről lépésre emelkedett a tisztviselői ranglétrán. 1918-ban nevezték ki Bécs város rendőrigazgatójává. Ausztriában a Habsburg monarchia összeomlása után mind zavarosabbá váltak a politikai viszonyok és amikor 1921. júniusában a leg-súlyosabb válságba került az ifjú osztrák köztársaság, dr. Schober Hans vállalta az osztrák kancellárságot. Hét hónapig, 1922. januárjáig töltötte be a kancellári székét és ez idő alatt sikerült neki a kül és belpolitikai nehézségeket elsimítani és missziója befejeztével beadta lemondását, a szövetséges köztársaság elnöke azonban ismét őt bízta meg a kormány vezetésével és még további négy hónapig, május 24-ig maradt a kancellári székben.

Az osztrák pártviszályok következtében 1922 május 24-én lemondott a kancellárságról és külügyminiszterségről és elfoglalta állását a bécsi rendőrség élén. Ebben a minőségben több ízben erélyesen fellépett a kommunistákkal szemben és sikerült megakadályoznia a vörös uralom hatalomra jutását Bécsben.

Dr. Hans Schober az osztrák-német egyesülés legmeggyőződésebb előharcosa volt, bár formálisan sohasem volt a nagynémet párt tagja. Élesen szembehelyezkedett mindenféle pártharcokkal, mert azt tartotta, hogy a kis Ausztria nem maradhat meg önállóan, hanem egyesülnie kell Németországgal. Eppen ezért élesen szembe is került dr. Seipel Ignác volt kancellárral, a keresztényszocialisták néhai vezérével. Az 1930-31. években dr. Schober ült az osztrák kancellári székben és ő egyezett meg dr. Curtiussal a német-osztrák vámközösség kérdésében, amit azonban el kellett ejteni az antant hatalmak ellenállása miatt.

Dr. Curtiussal a német-osztrák vámközösség kérdésében, amit azonban el kellett ejteni az antant hatalmak ellenállása miatt.

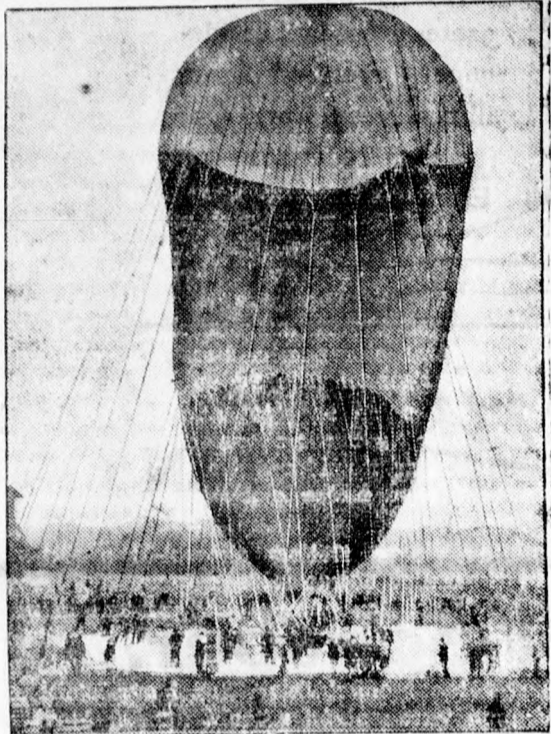
szük ígéletekre.

A bizottság határozatait mindenestre tisztáztak egypár bonyolult kérdést és ut-

ját egyengetik annak, hogy e nehéz és sok torzalkodásra alkalmas adó ügyet végre békésen megoldják.

„Végre pihenni és aludni szeretnék“ mondotta Piccard a Desenzanoba érkező ujságírók hadseregének

Balbo olasz légügyi miniszter személyesen gratulált Piccard tanárnak a sikeres sztratoszféra-utért

Piccard léggömbje a felszállás előtt.

Desenzanoból jelentik: Piccard tanár tegnap fogadta a svájci Aero-klub kiküldöttjeit, akik szerencsekívánataikat fejezték ki előtte a sikeres sztratoszféra-ut alkalmából. Piccard kijelentette, hogy az elért sikerrel teljesen meg van elégedve és azt hiszi, hogy megfigyelései alapján egész sor érdekes tudományos felfedezést tehet.

Tegnap ismét az ujságírók hatalmas serege kereste fel Piccard professzort, aki az ujságíróknak kijelentette, hogy rengeteget dolgozott és most már pihenni és aludni is szeretne. Elmondotta Piccard, hogy a légi uton asszisztense méréseket végzett, ő pedig nautikai vizsgáldásokba merült.

Tegnap megérkezett Desenzanoba Piccard tanár felesége is. Balbo olasz légügyi miniszter szintén Desenzanoba érkezett és személyesen gratulált Piccardnak a sikeres uthoz, D'Annunzio, aki a Garda tó partján lakik, abeli óhajának adott kifejezést, hogy ő is szeretné meglátogatni a bátor tanárt, hogy személyesen gratuláljon neki az elért sikerért.

A szubotikai vizsgálóbíró hétfőn befejezi a zsedniki vérengzés letartóztatottainak kihallgatását

Szombaton öt vádlottat hallgattak ki, de vallomásuk nem tisztázta a véres eseményeket

A szubotikai törvényszék vizsgálóbírja, az iratok tanulmányozása után, szombaton reggel kezdte meg a zsedniki vérengzés letartóztatottjainak kihallgatását. A szombati napon Gardasevics Ilija vasutigazgatósági tisztviselőt, Jovics Zsika vendégfőst, Mijuskovics Nesko rendőrt, Marijanovics Vászó és Csámprág Marko földműveseket hallgatták ki. A letartóztatottak vallomásáról a vizsgálóbíró a további vizsgálat érdekében gyelőre nem tájékoztatta a saj-

tót, mindössze annyit sikerült megtudnunk, hogy az öt gyanúsított vallomása nem tisztázta annyira a véres eseményeket, hogy a vizsgálóbíró tiszta képet nyerhetett volna a történetekről. Így a tegnapi napon a gyanúsítottak esetleges szabadlábrahelyezése tekintetében sem lehetett döntés.

Szubotics Sztrahinja vizsgálóbíró hétfőn folytatja és be is fejezi a tizennégy letartóztatott kihallgatását.

Kocsiján levő töltött puskája megölt egy tekintélyes pasicsevói gazdálkodót

Tegnap a reggeli órákban megrendítő halálos szerencsétlenség történt Pasicsevón. Kobilarev Jęfta jómódu pasicsevói gazdálkodó trágyát szállított kocsiján a földjére és ez alkalommal

magával vitte puskáját is, amelyet az ülésnél lába mellé helyezett el.

A gazdálkodó nem is sejtette, milyen veszedelmet jelent a töltött puská esővét

felfelé fordítani és így történt, hogy egy pillanatban a fegyver ravasza valamiben megakadt és a puská elsült. A golyó a szerencsétlen gazdálkodó mellén hatolt be és halálos sebet ejtett.

Kobilarevnek még volt annyi ereje, hogy leszálljon a kocsiról, a kocsit mellett azonban összeesett és meghalt. Sem a kocsin, sem a közelben a gazdálkodón kívül senki sem tartózkodott és a halott emberre a járókelők akadtak rá, akik azonnal orvost hívtak. Az orvos azonban már csak a beállott halált állapíthatta meg. A szerencsétlen gazdálkodó tragikus halála nagy részvétet keltett a községben.

5.000.000.

**A BEOGRADI
KATEDRALIS SORSJEGYEK
eladását
augusztus 30.-án lezárjuk!**

Ne várjon az utolsó pillanatig, mert a minimális befizetést
D. 100'—, (1/1), D. 50'—, (1/2) D. 25'— (1/4)
ma még nélkülözheti és ezáltal megszabadulhat

minden gondtól!

**Főnyeremény:
5.000.000— dinár!!!
Mindentől kapható!**

Központi igazgatóság: BEOGRAD, Ulica
Jovana Ristića 30.
Eladási fiók: ZAGREB, Tvrtkova ulica 5.

10.000

szentai hírek:

Tegnap tartotta a szenta-bélvárosi kápolna Szent István-napi bucsuját — Vujics Száva, Szenta város polgármestere megrendült egészségi állapota miatt betegszabadságra ment. Branovacska Szteván gazdasági tanácsnok helyettesíti. — A noviszádi munkásbörze sürgős átiratban értesítette Szenta város tanácsát, hogy 100 lovas kordéra volna szüksége nagyobb szabású földmunka elvégzésére. A kordésoknak legalább 15-ös csoportokban kell jelentkezni. Ót hónaptól két évig lehet, illetőleg kell a munkára kötelezni magukat a jelentkezőknek. Minden elszállított köbméter földért 3 dinárt fizetnek. Ez a díj csak az elszállításért jár, a föld be és kirakodását más munkások végzik. A föld elszállítása 12—120 méter távolságra történik. Azok a kordésok, akik augusztus 25-ig munkába állnak, 600 dinár, akik augusztus 31-ig, azok 300 dinár előleget kapnak. A jelentkezést a noviszádi munkásbörzéhez kell küldeni. — A szentai gimnáziumban a javító vizsgákat augusztus 29 és 30-án tartják meg délelőtt 8—12-ig és délután 3—6-ig. A felvételi vizsgák augusztus 31-én lesznek. — A szentai gimnáziumban szeptember 1—5 között lesznek a beiratkozások és pedig délelőtt a szerb, délután a magyar tagozatra. A tandíjon felül 20 dinárt kell fizetni az egészségügyi alapra és 10 dinárt a diákjelölti alapra. A Veni Sancte szeptember 6-án, az előadások kezdete szeptember 10-én lesz. — Száz kubikmunkás indul szerdán reggel Szentáról a dalmát tengerpartra, Ulcinjba. A munkáskamara szentai kirendeltsége egy másik transzportozhoz újabb kubikmunkásokat felvesz, akiket azonnal utnak indít, mihelyt elegendő jelentkező lesz.

BUDAPEST 2866

Svábhegyi

Subalpin (430 m.)
diétás
gyógyintézet, **Szanatórium**

már napi 18 P-ért a legteljesebb szanatóriumi ellátást nyújt 5-6-szori étkezéssel, vízkúrával együtt

— Holtverseny a budapesti Szent István díjban. Tegnap futották Budapesten az 1800 méteres távú 40.000 pengővel díjazott Szent István díjat. 1. Holtversenyben a Dréher istálló Rapalloja és Horváth Endre Rendese. 3. Palesi.

A mezőnyben Rendes hátul ment, kivárára lovagoltan. A fordulóban Rapalló 1 és fél hosszal elől van, utána Palesi és Admirális. Rapalló már biztos győztesnek látszik, amikor a külső oldalon Rendes nagy szerű finissel feljön, közvetlenül a cél előtt beéri Rapallót és holtversenyt erőszakol ki.

FILM

Ha a szív megszólal...

Alpár Gitta filmjével indul az új film-idény. „Ha a szív megszólal...” Egy revü-esíllag tündöklése és csendes elvonulása a reflektorok izzó fényétől. Ez a film kerete — és a kerethez a színek millió változata simul. A rendező ötletesen, ügyesen szötte a mese fonálát, értett hozzá, hogy észrevétlen hálózza be a nézőt, a hallgatót, aki megelégedéssel, elragadtatással szemléli és élvezi a művészek játékát és Brodsky nagyszerű zenéjét.

Alpár Gitta és Gusztáv Fröhlich filmjével indul az Apolló új idénye, amely bizonyára a siker jegyében fog lezajlani, sőt bizonyos, hogy fokozott mértékben fog megnyilvánulni a közönség szeretete, mert a világ legjobb gépe: az Apolló Western Electricje a remekül átalakított és remekbe festett teremben fog megszólalni.

A Western Electric Európa déli részét állandóan járó mérnökének kijelentése szerint az Apolló gépének a leadása a legtükéletesebb és a legkitűnőbb; a terem akusztikája szintén egyike a legjobbaknak a kontinensen.

Aki tehát az Apolló mozgó filmelőadásán vesz részt, ugyanabban az élvezetben részesül, mintha Berlin, Páris vagy London egyik mozgószínházában ülne. A filmeket ugyanott szerzik be, ahol a világ legnagyobb mozgószínházai: Európa filmközpontjából, Berlinből, mert hiszen a jugoszláv filmvállalatok minden egyes filmjüket Berlinből hozzák.

A gazdasági válság erősen rányomja bélyegét minden üzletre, így a mozgószínházakra is és így annál inkább honorálandó az Apolló áldozatkészsége, hogy a válság idején nemcsak átalakítja és szebbé teszi a színházát, hanem ugyanakkor még olcsóbb bérletjegyek életbeléptetésével igyekszik lehetővé tenni mindenki számára a mozibajárást.

Több mint hatvan munkás kapott kényeret az átalakítási munkák során és az iparosok egész légiója foglalkozik már hetek óta azon, hogy a tervbe vett munkálatokat idejére fejezzék be.

A közönség érdeklődésére jellemző, hogy a bérletfüzetek vásárlását már most kezdték meg tömegesen és így bizonyos, hogy zsumfolt házak mellett fog lezajlani a díszbemutató: „Ha a szív megszólal...”

Pótvizsgálatok és beiratkozások a noviszádi kereskedelmi akadémián

A noviszádi kereskedelmi akadémián a javító vizsgálatokat a következő sorrendben tartják: első osztály augusztus 26 és 27-én, második osztály augusztus 28 és 29-én, harmadik és negyedik osztály augusztus 30 és 31-én. A javítóvizsgálatok letétele iránti kérvényeket augusztus 24 és 25-én délelőtt lehet az igazgatóságnál benyújtani. A kérvényre öt dináros okmánybélyeget kell ragasztani és minden tantárgy után tíz dinárt. A kérvényhez a legutóbbi iskolai bizonyítványt is csatolni kell.

A tanulók beiratása szeptember 1, 2 és 3-án történik. Az igazgatóság felhívja a tanulók figyelmét, hogy lehetőleg már szeptember elsején iratkozzanak be, hogy ha esetleg létszámfelettinek mutatkoznának, még idejében mehessenek valamely más iskolába beiratkozni.

A kereskedelmi akadémia első osztályába azokat a tanulókat veszik fel, akik a reáliskola, gimnázium vagy polgári iskola négy osztályát a kísérettségivel, illetőleg a záróvizsgálattal elvégezték és nem idősebbek tí-

zenhét évesnél. Beiratkozásnál ötven dináros bélyeggel ellátott bejelentést, valamint a legutóbbi iskolai bizonyítványt kell benyújtani. Ha valaki valamely más kereskedelmi akadémiából iratkozik be a noviszádiába, a bizonyítványon fel kell tüntetni az illető iskolaigazgató elbocsátó klauzuláját. Ezenkívül keresztlevelet, valamint adóbizonylatot

kell mellékelni arról, hogy a szülők meny-nyi adót fizetnek. A tandíjat készpénzben kell lefizetni, ezenkívül a tanulók egészségügyi védelmére husz dinárt. Azok a szülők, akiknek több gyermeke jár iskolába, csak legidősebb gyermekük után fizetnek teljes tandíjat, míg a többiek után féltandíjat fizetnek.

Schicht
RADION
egymaga
mos

és gyorsabban

és fehérebbre

és oly egyszerűen,
mint az A. B. C.

HIDEG
vizben oldjuk
a Radiont

FÖZZÜK
ki benne a ruhát
20-30 percig

ÖBLITSÜK
ki előbb melegben,
utána hidegben, míg
csak egészen tisztá
nem marad a víz

DR 11-32

Szeptember tizenharmadikán kezdi tárgyalni a törvényszék Sajti László és társai betörőbandájának bűnügyét

A pernek 11 vádlottja és 55 tanuja van — A tárgyalás előreláthatólag több napig tart

A noviszádi Adamovics telepi betörőbanda letartóztatása ez év elején nagy szenzációt keltett városszerte. A rendőrségnek hosszú és fárasztó munka után sikerült felfedeznie azt a nagyszabású betörőtársaságot, amely több mint egy éven keresztül állandóan fosztogatta a várost, különösen pedig az Adamovics telep módosabb gazdáit és kereskedőit és amely betörőbandának központjában Sajti László telepi kereskedő állott. Sajti irányította a betöréseket és a betörőbanda az ő lakására hordta össze zsákmányát, amit azután Sajti értékesített. A betörőbanda letartóztatásával egyidejűleg több orgazdát is letartóztatott a rendőrség, ezeket azonban a törvényszék később szabadlábra helyezte és így folytatta ügyükben tovább a vizsgálatot.

Az érdekes ügy rövidesen újból szönyegre kerül, amennyiben

a jövő hónapban, szeptember 13-án tartja a noviszádi törvényszék büntető ta-

nácsa Sajti és társai ügyének főtárgyalását.

A nagy tárgyalás iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg. A bűnügynek összesen tizenegy vádlottja van. Ezek Sajti László kereskedő, Szimonics József és Filipics Fránya, akiket a betörések elkövetésével gyanúsítanak, azután Eper Antal kocsis, Királyi András, Varga Ferenc és még néhány ismertebb noviszádi személy.

A betörőbanda ez alkalommal fog felelni azokért a sorozatos betörésekért, amelyeket Balázs Pál, Matics Vlada, Hribar Györgye, Radonics Mita, Tibán András, Pinvort Mihály, Pekló Ferenc, Halmos Ernő, Maticsics Szrdilije, Goldberger Péter és másoknál elkövettek.

A tárgyalásra nem kevesebb, mint 55 tanut idézték be, kiknek kihallgatása előreláthatólag több napot vesz igénybe.

Az érdekes tárgyalás szeptember 13-án délelőtt fél kilenc órakor kezdődik.

Emlékezés Profuma Bélára

írta Korsós Zoltán

Ezelőtt 27 évvel 1905 szeptember elején találkoztam vele először. A régi háború előtti Magyarország 26 törvényhatósági joggal felruházott városa minden évben kiküldte képviselőit a törvényhatósági városok országos kongresszusára, amelyet minden esztendőben más városban tartottak meg az akkori idők szokása szerint nagy fényvel, pompával és a vendéglátó város szíves és mindent adó vendégszeretettel. A napokon át tartó kongresszusokon délelőtt és délután komoly munka folyt. Várospolitikai, városfejlesztési, a városok pénz és anyagi ügyeit, igazságos, méltányos és arányos adóztatási ügyeit, helyi és országos jellegű dolgokat, a városok sérelmeit és panaszait, tisztviselői pragmatikákat, egységes és az állam jelentős hozzájárulásával járó tisztviselői fizetés rendezési terveket, a városok szociális kérdéseit s a közterhek könnyítését tárgyalták meg a különféle szakbizottságokban. Végül a plenum összegezte és összegegyeztetette s elvégezte az utolsó simításokat a szakbizottságok javaslatain. Az így meghozott határozatokat a gyorsírói feljegyzések alapján a kongresszusnak arra az évre választott jegyzője írásba foglalta, a kongresszus ezt hitelesítette s a határozatok, memorandumok s az országos kongresszus jegyzőkönyve vas-tag füzetekben kinyomatva megszívlelés és további eljárás végett így kerültek a törvényhatósági bizottságok s a kormány elé.

A délutáni ülések végeztével a vendéglátó város berendezésének, iparának, mezőgazdaságának tanulmányozásával telt el az idő. Délben pezsgős bankettek, este vidám társas vacsorák mellett jó bor s jó cigány füllemászó muzsikájára élénk diskurzus s fel-fel csendülő nótázás közben, nem egyszer a hajnali órákig mulattak a törvényhatósági városok büszke, komoly és legsúlyosabb fiai, mert minden város csak ezeket delegálta. Az országos kongresszusok állandó elnöke Broly Ti-vadar pozsonyi polgármester melléig erős s az asszír királyokra emlékeztető, őszbevegnyű fekete szakállat lágyan simogatva bozontos szemöldöke alól derűsen nézett ilyenkor végig „kedves sereg”-én, mely nemcsak a zöld asztalnál állta meg mindig derekasan a helyét, hanem a fehér terítéken sem adta alább.

1905 augusztus 15-től szeptember 15-ig rendezte meg Pancsevo városa a 18 holdas gyönyörű parkjában a Népkerthben ipari és mezőgazdasági kiállítását, mely bókai Mattanovich Adolf polgármester és Pavlovits György akkori városi műszaki tanácsos (1920-ban Pancsevo város polgármestere, majd főispánja) fáradhatatlan és nagy-szerű szervezőmunkájában úgy erkölcsileg, mint anyagilag fényesen sikerült.

Ebben az évben szeptember elején a kiállításra való tekintettel a törvényhatósági városok Pancsevón tartották meg kongresszusukat. A város vezetőségén kívül maga bajnai Zákó Milán, a felejt-hetetlen emlékü, szeretetreméltó főispán buzgólkodott legjobban, hogy a kongresszus tagjait minél szebben fogadjuk s azok minél otthonosabban érez-zék magukat nálunk.

Brolyn kívül eljöttek Töpler Kálmán Sopron polgármestere; Szittnyay Géza Selmec és Béla-bánya pórtalelkü polgármestere; Majorossy Imre Pécs város polgármestere s Nendwich Andor polgármesterhelyettes; Mamuzsits Lázár szuboticei polgármester s az ideges dr. Biró Károly a későbbi polgármester; dr. Demetrovics Vladimir noviszádi polgármester s városa fiatal és nagy jövőt ígérő, de hallgatag főjegyzője Profuma Béla; Rezsuha István dr. Vrsac város pirosposzsgás, mosolygóképű fess polgármestere és Bodry Mihály pénzügyi tanácsnok; a két óriás dr. Telbisz Károly Temesvár nagynevű polgármestere s Gemmel József polgármesterhelyettes; a jó öreg Juhász Mihály Hódmező-vásárhely tipikus polgármestere s dr. Csáky Lajos tiszti főügyész, a gyönyörű kun férfitípus; dr. Kovács Mihály Debrecen város polgármestere, az elegáns dr. Magoss György tiszti főügyész, azon-kivül Domahidy Elemér főispán; Rimler Károly Nagyvárad erőskezű polgármestere s országoshírű pénzügyi tanácsnok Lukács Ödön; dr. Svacsima Géza Kolozsvár polgármestere, Fekete Nagy Béla polgármesterhelyettes s dr. Eszterházy László fő-jegyző; dr. Bernády István Marosvásárhely kiváló polgármestere; azonkívül a szegediek, aradiak, kas-saiak, szatmáriak, zsvőriek, komáromiak, szombo-

riak, ki tudná már őket névszerint elősorolni. Mind városai vezetésére termelt elsőrendű közigazgatási jogász s nagy koncepciójú ember.

Az ismerkedési estélyen Lukács Ödön s Profuma Béla mellé kerültem. Lukács Ödönrel a debreceni szívartványosinú jogászveinéről beszélgettünk, Profuma Béla a pesti rideg jogász esztendeit emlegette. Másnap reggel a kongresszus ünnepélyes megnyi-tásán egy pár firkálásom s az előző estén történt néhány felszólalásom révén engem választottak meg a kongresszus jegyzőjévé, a fiatal még nem is 30 éves pancsevói városi aljegyzőt.

Ekkor ismertem meg igazán Profuma Bélát, a bizottsági üléseken végzett alapos és hozzáértő munkájával. A plenumban ritkán szólalt fel, de ha megtette, minden szavának súlya volt. Tekintélyre tett szert, s ez a tekintélye a későbbi kassai, pozsonyi, budapesti és a többi kongresszusokon, ahol újból és újból összetalálkoztam vele, csak nőtt s a városi kongresszusoknak egyik oszlopos tagja lett.

Ezeknél a találkozásoknál a fehér asztalnál is rendszerint összekerültem vele. Nagyon összebará-koztunk: s intim beszélgetéseinkbe nagy tudása, kiváló képességei mellett az akkori alpolgármesterben már nemcsak a vezetésre hivatott tisztviselőt, hanem a szerény, szívjósággal, nemes jellemmel és ritka emberszeretettel ékezt embert tanultam meg-ismerni.

Utoljára 1918 nyarán találkoztam vele. Mint Pancsevo város második polgármesterhelyettese s pénzügyi tanácsnoka hivatalos ügyekben Noviszádon jártam. Profuma Béla akkor már pár éves polgár-mester volt. Kitérő örömmel fogadott s páratlan vendégszeretettel részesített. Napközben elfoglaltak bennünket a hivatalos dolgaink, de esténként

Nem sokára kezdődik az iskola
és a gondos anya már most ellátja gyer-mekét ruhával. Vásároljon idejében **sweatert, harisnyát, inget stb.** Garantáltan jó minőségben és meglepően olcsó árakon kaphatók

Klein Jenő

speciális üzleteiben

Novisad, V. Bečkerek, Senta

együtt ültünk a fehér asztalnál emlegetve az elmúlt szép napokat s szövögetve a színes jövőt, amit szürkévé és nyomorusággá festett át a világháború s az azt követő összeomlás.

A sirhantjára néhány szál virág helyett ezt a pár sor írást teszem le ad memoriam: ez az ember volt Profuma Béla Noviszád város utolsó magyar polgármestere.

Régi politikai harcainról és a romániai magyarságról

nyilatkozik a hetvenhétéves Barabás Béla a Reggeli Újságnak

Kiküldött tudósítónk jelenti: A militáris Vidákovich kurja messze földön pártját ritkító parkjában esett találkozásunk Barabás Bélával, az osztrák-magyar delegációk volt elnökével s a romániai magyarság egyik vezérével. A mai harmincévesek — ha nem kísérik figyelemmel az utódállamok magyarságának politikai és kulturális életét — alig emlékezhetnek

a hetvenhétéves öregur nevére, aki pedig ennek a századnak első másfél évtizedében kivételes tehetségénél fogva jelentős, néha történelmi jelentőségű szerepet vitt a magyarság politikai életében.

A mai nemzedék tagjai közül csak kevesen tudják pl., hogy az 1906. évi megegyezés a korona s a koalíció között az ő közreműködésével jött létre s hogy Fehérvary Géza báró a darabont miniszterelnök és Kosuth Ferenc az ő lakásán találkoztak s három együttesen tanácskoztak rakták le a megegyezés alapjait. Az utódállamok megalakulása után nem lépett vissza a nyilvános szerepléstől, hanem visszatérve szülővárosába, Aradra,

egyik szervezője s vezére lett a romániai magyarság politikai pártjának,

melynek képviselője, majd szenátorként a bukaresti parlamentben is nyomatékosan képviselte magyar választói gazdasági és kulturális érdekeit.

Gazdasági és kulturális kérdésekről folyt beszélgetésünk is a park egyik árnyas fája alatt. Természetesen Romániában is

megvannak mindazok a gazdasági bajok, amelyek a Dunamedence többi államának közigazdaságát fojtogatják, ott is nagy a munkanélküliség. Most, amikor épp a gazdasági bajok orvoslása céljából mindenütt nagyobb gazdasági egységek megteremtéséről, Duna konföderációról, vámuniókról irnak és beszélnek, érdekesnek tartottuk megkérdezni az öreg politikust, mit szól a dolgok illetően fordulásához ő, aki politikai pályája nagyobb részén az önálló vámterületért küzdött. Elhárító mozdulattal csak annyit mond:

— Hja, fiam, most más idöket élünk, azóta sok minden megváltozott.

De kiérzem szavából, hogy

ezt az önálló vámterületes, nemzeti bankos harcot ma már élete egyik tévedésének tartja ő is, mint olyan sokan mások.

Megelégedéssel beszél ezután Barabás Béla azokról

a kulturális eredményekről, melyeket pártja részben politikai küzdelmek során, részben társadalmi tevékenységgel ért el,

noha az erdélyi magyarság még mindig nem tart ott, hogy valamennyi kulturigénye kielégített: nyert volna. De egyszerűen működik a Közművelődési Egyesület, melynek Liszt szakosztálya a zenei műveltség terjesztése érdekében hatalmas munkát fejt ki, irodalmi téren a Kölcsey Egyesület s elsősorban a maroscsévi „Helikon”. Megkapó az a fiatal lelkesedés, amellyel az öreg politikus

az erdélyi irodalom sikeréről beszél. Szeretettel említi Nyirő József, Gulácsy Irén, Tamási Aron és a többiek nevét, akik talán szóhoz sem jutottak volna a pesti irodalom mellett, ha Erdély nem kezd meg 1918-ban a maga külön életét s most meghódították az egész magyar nyelvterület olvasóközönségét. — A sajtó is természetesen virágzik s csak Aradnak magának három nagy napilapja van, a kisebb lapokat nem is számítva, ami a mi összesen öt napilapunkhoz képest a magyar sajtó hatalmas fejlettségét mutatja.

Az iskolakérdés az erdélyi magyarságnak is kényes kérdése. Sajnos a névelmezés — ha csekély mértékben — de folyik az erdélyi iskolákban is.

Szépén működnek a felekezeti iskolák is. Így az aradi kat. főgimnázium, mely az ottani egyházközségtől igen nagy anyagi áldozatokat követel, meg a kolozsvári ref. tanítóképző.

Aztán Barabás szeretettel beszél szükebb pátriájáról, Aradról, melynek sok kulturintézménye neki köszönheti létét.

Megemlítem, hogy rokoni szálak fűznek városához engem is.

— Ugyan kik? Ja, a Vörösök. Hogyne ösmerném, a Tibit, aki katona volt, meg a Lacit. Ő volt az én ellenfelem, de legyőztem, megbuktattam. S a hetvenhét éves Barabás Béla szeme felcsillog, mikor visszagondol régi politikai harcaira, hogy Tisza Kálmánon kívül Vörös Lászlót, Fehérváry báró kereskedelmi miniszterét is neki sikerült kibuktatni a dunaparti parlamentből...

(K. A.)

Keresztretjvény megfejtés

E héten a helyes megfejtők között az alábbiak részesülnek jutalomban: Bárány Vincs, Noviszád, utalványt nyert egy kabinet képre, Wahl Margit utalványt nyert egy boríték divatos levélpapírra, Reichenberg Pavle, Noviszád, utalványt nyert egy üveg kölni vizre. Kovács Anna, Noviszád, utalványt nyert egy doboz „Mila“ krémre. Az utalványok a szerkesztőségben vehetők át. A helyes megfejtés. Vízszintes sorok: 1. Magyar olimpiikonok. 15. Németh. 16. Salome. 17. Gö. 19. Néma. 21. Ollo. 22. P. R. 30. Lötty. 31. Complet. 32. Alle. 33. Önt. 34. D. z. 35. Ata. 36. Is. 37. Élt. 38. Ze. 39. Do. 40. Szágó. 41. Ez. 43. E. e. 44. Bébi. 46. Oro. 47. Opus. 48. S. K. 50. Soron. 52. Ne-

Koloniálnál Szubotican

mez. 54. Se. 55. Kém. 57. Sós. 59. Ser. 60. B. r. s. 61. Erés. 63. Kyn. 65. Deák. 66. Sellő. 68. Sauer. 70. Kánya. Függőleges sorok: 1. Megelőzés kész győzés. 14. Kérjetelek és kapni fogtok. 20. Kaptár. 22. Pelle. 34. Dobos. 36a. Seper.

A keresztretjvény megfejtői között az alábbi jutalmakat sorsoljuk ki:

Egy kabinet fénykép

VAJDA

foto műterméből

1 Mappa divatos levélpapír

Beck János

könyvkereskedéséből

1 üveg kölni víz a

„SOA“

drogériából

1 doboz Mila krém a

Zsivojnovics

drogériából

Ajándék

Kummerkrammer
sombori drogériájából

Hírek

1932
Augusztus
21
VASARNAP

— Noviszádon tegnap délből árnyékban 36 fokot mutatott a hőmérő. Közép és Kelet Európában meleg idő volt. Jugoszláviában a morvai és vardari bánóságok kivételével az egész ország területén derült idő volt. A hőmérséklet a drávai, vrbászi és tenger-melletti bánóságokban süllyedt, a többi bánóságban emelkedett. A legalacsonyabb hőmérséklet Szarajevóban volt, 12 fok, Noviszádon tegnap délből árnyékban 36 fokot mutatott a hőmérő.

Időjárás: Meleg és inkább derült idő várható, helyi zivatarokkal.

— Felvétel a horgosi leányárvaházba és zárdába. Az egészséges fekvésű, tágas kerttel övezett horgosi zárdáépületben elhelyezett és az iskolánővérek vezetése alatt álló román kat. leányárvaház a következő feltételek mellett, az árvákon kívül, nevelésre felveszi: 1. Jobbmódu szülők iskolába járó leánykát, akik az intézetben külön osztályt képeznek, havi 300–400 dinárért. Ezek ruhát és ágyneműt is tartoznak magukkal hozni. 2. Az iskolából már kikertült fiatal leányokat, akik közönséges és finomabb kézimunkákban, háztartási és kertgazdasági teendőkben óhajtanak kiképzést nyerni, havi 500 dinárért. Bővebb értesítéssel a horgosi árvaház főnöknője szolgál az érdeklődőknek.

— A beográdi autoklub kirándulása Noviszádra és a Fruska Gorába. A beográdi autoklub tagjai ma autókirándulást rendeznek a Fruska Gorába és Noviszádra. A beográdiak 10 órakor érkeznek Krusedolba, onnan Sztrazsilovora és Karlovcira folytatják utjukat. Karlovcin társasbéd lesz. Félháromkor indulás Noviszádra, ahol előbb a repülőteret tekintik meg, utána pedig a strandra mennek. Este társasvacsera a Park szállóban. Noviszádról tíz autó megy a vendégek fogadtatására Krusedolba.

naponta frissen sült malac

Eljegyzés. Arrády Irma (Padej) és Pleesz Pál hirdalpiro (Kula) jegyesek.

— Fűzőket, melltartókat méret szerint legolcsóbban készít: Fischer és Fia, Noviszád.

Mielőtt csillárszükségletét beszerezné, tekintse meg választékos csillárraktáramat. Krauser üvegkereskedő, Szubotica, város-háza.

— Kövel fejbevégtak egy noviszádi önkéntest. Tegnap délután fél öt órakor értesítették a mentőket, hogy a 7. gyalogezred önkéntes osztagában kövel fejbesújtották Odasicsz Sztépán önkéntest. A mentők a sérült katonát a kórházba szállították. Állapota nem súlyos.

— **LYSOFORM A NŐK KEDVENCE!**

— A noviszádi strandon felállították az első nyilvános telefonállomást. Tegnap délután elkészült a noviszádi strandon az első noviszádi nyilvános telefonállomás. A telefonállomást tegnap délután már át is adták a forgalomnak.

Túzifa

minden minőségben a legolcsóbb árban kapható újszintén vasöntőtelekben is

Vinkovics J. faterlepen, Noviszád

Utakal át (közvetlen a kórház mellett) Telefon 22-37

...takarékoskodni!

Ez vonatkozik természetesen a mosásra is. Használja ezért a Persilt mindig egyedül, mert a mosáshoz nem kell semmi más. Persil bőven tartalmazza a legjobb szinszappant és ezért szükségtelen Önnek egyéb anyag. Sohase felejtse el: Persil mindig hideg vízben oldandó!

Persil legyen mosószereád!

— Gardinovein vízbefulladt egy loki fiatalember. Gardinovei községben tegnapelőtt halálos fürdőszerecsétlenség történt. Vászics Lázár 19 éves loki születésű fiatalember a gardinovei bucsura ment és itt kedve kerekedett a fürdésre. Fürdés közben mélyebb területre talált és miután nem tudott uszni, a vízbefulladt.

Felkérem a noviszádi Polgári Magyar Daloskör összes dalosait, hogy a folyó hó 23-án, kedden este tartandó összpórára okvetlen megjelenni sziveskedjenek. Karnagy.

és töltelék kapható

— Róth Luci, Noviszád és Hoffmann István, Budapest, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett)

— Landau Juliska balett-estje Palicson. Landau Juliska ismert szuboticaí táncnánán nagyszabású balett-estet rendez augusztus 25-én, csütörtökön este fél 7 órakor Palicson. Bemutatásra kerül a „Hamupipőke“ című balettregé. A balett szereplői a következők: Ognjanov Verica, Miladinovics Magda, Pick Klári, Papp Lili, Aradszki Sztévanka, Gombos Magda, Földes Kytí, Reisz Évi, Mülbacher Évi, Mándics Náda, Kiss Zsuzsi, Vermes Baba, Révai Böske, Gonda Ági, Dohány Panni, Hermann Heddi Sugár Panni, Gonda Baba, Bondi Feri, Krausz Öcsi, Hermann Iván, Pilis Ivo, Vig Kató, Baruch Kató, Glied Manci, Hermann Lili és Edith, Halif Iby, Manheim Klári, Merkler Márta, Hermann Mira és Emmi, Reisz Kató, Miladinovics Dusko, Rosenfeld Évi, Tadic Katarina, Fux Luci, Gálfy Panni, Tóth Baba, Révész Zsuzsa, Engelmann Magda, Sztantics Jelena, Strauss Évi. Az előadás előtt a Bermel trió hangversenyez.

— „Ferenc József“ keserűviz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja.

— A szuboticali diáksegélyző bizottság felhívása a szülőkhöz. Mint az elmúlt iskola éveken, úgy az idén is készsággel sietnek nemeslelkű pártfogóink a szegénysorsú diákok felségélyezésére. Kérjük tehát azon diákok szüleit, kik a segélyre igényt tartanak, hogy ebbeli kérvényüket plébánosuk ajánlólevelével minél előbb küldjék be a következő címre. Fizető diákokat elhelyezünk jó családnál. Gajdos István gimn. hitoktató, Szubotí Szt. Rókus plébánia.

— Népünnepély Szomborban. A Szombori Torna Kör ma délután 3 órai kezdettel a vasúti parkban nagyszabású népünnepélyt rendez, melyet délelőtt zenés felvonulás vezet be. A sikeresnek ígérkező népünnepélyen egy sereg érdekes látványosság gondoskodik a közönség szórakoztatásáról. Este 9 órakor nagy tűzijáték majd reggelig tartó tánc lesz. Belépődíj a népünnepélyre személyenként 4 dinár, gyerekek és katonajegy pedig 2 dinár.

Felkérem mindazokat akik a noviszádi Polgári Magyar Daloskör házizenekarában közreműködni óhajtanak, hogy f. hó 22-én hétfőn a »Lira« vendéglőben megtartandó alakuló gyűlésen megjelenni sziveskedjenek. Intéző

— Önmálló magyar-német evangélikus hitközség alakul Becskerekben. Becskerekről jelentik: Augusztus 21-én vasárnap délelőtt 9 órakor alakul meg a Messinger intézet tornatermében az önálló magyar és német evangélikus hitközség. A szlovák hitközségtől mintegy százkilencven hívő lépett ki, akiknek megbízásából az alakuló közgyűlésen részt vesz Kund Vilmos szenior, pancsevoi lelkész is, aki püspöki megbízottként elnökölni fog. Délben ünnepi bankett lesz Greifenstein Frigyes vendéglőjében.

— **Prima szerémi tűzifa** a legolcsóbban **STAMLER** fatelepen. Koszovszka 30. (gázgyárnál) Telefon: 23-56.

— Kifogták a fürdés közben vízbefulladt becskerekéi zenetanárnő holttestét. Becskerekéről jelentik: A tragikus sorsú Kolos Janka zenetanárnő holttestét kivette a Bega. Nem messze az Export malomtól fürdőző gyerekek lettek figyelmesek a holttestre, értesítették a közelben lakó hullahalászt, aki kiemelte a halottat. Kolos Janka holttestét beszállították a zsidó temető halottas házába és onnan temetik ma délelőtt tíz órakor.

— **A báni hivatal által engedélyezett Gabelsberger gyors- és gépiróiskolában** a tanítás szeptember 1-én kezdődik. Beiratkozások naponta délelőtt 8—1 óráig **Güns Blanka** igazgatónő, **Novisad**, Petra Zrinjskog 12.

— **Éjszakai temetés Vranjen.** Beogradból jelentik: Vranje városkában tegnapelőtt este nagy feltűnést keltett az, hogy este kilenc órakor megszólaltak a pravoszláv templom harangjai. Vranjen csak tűzvész esetén szólaltatják meg ilyen későn a templomok harangjait és ezért a lakosság nagy tömegekben az uccára szaladt, hogy megtudja, hol van a tűz. Milyen nagy volt azonban a meglepetés, amikor kiderült, hogy a pravoszláv templomból temetés vonul ki, gyászdalokat énekelve és a koporsó után hatalmas tömeg haladt. A felzavart lakosok közül sokan a városka vezetésénél érdeklődtek a kései temetés oka felől s ekkor derült ki, hogy Vranjen aznap egymásután hét halottat temettek s mivel az egyetlen temetőkezési intézetnek egyetlen gyászkozsija van, a hetedik halott eltemetésére már vaksötétben, este kilenc órakor került sor.

— **Gőzkazánok, gépalkatrészek** villamos hegesztését vállalja helyben és vidéken **Darabos Lajos**, **BEGRAD**, Kralja Aleksandra 63.

— Augusztus 28-án lesz „A méltóságos asszony trafikja” bemutatóelőadása a Népkörben. Szabó Marci műkedvelőtársulata a „Méltóságos asszony trafikja” című nagyszerű vígjáték augusztus 21-éről elhalasztott bemutató előadását augusztus 28-ra, a jövő vasárnapra tűzte ki. Az elővételben megváltott jegyek természetesen érvényesek lesznek.

Prima szerémi 2635 **FA**
gyertyán és bükk hasáb
legolcsóbb árban kapható
KELLER FATELEPEN Novisad, Strand ut. Telefon 24-17

— **Szenvedő nőknél** a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz könnyű, erőlködés nélkül való belkiürülést idéz elő és ezáltal sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. A női betegségekre vonatkozó tudományos irodalom több megalkotója írja, hogy a **Ferenc József viz** kitűnő hatásáról a saját kísérletei alapján is alkalma volt meggyőződést szerezni. A **Ferenc József keserűvíz** gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Betörők a noviszádi révkapitányságon.** Tegnapelőtt a déli szünetben ismeretlen tettesek behatoltak a noviszádi révkapitányság, a Beográdi rakpart 7. számú helyiségébe és magukkal vitték a kézpénztárt, amelyben 63 dinár készpénz és 118 dinár értékű okmánybélyeg volt.

— **A hajléktalan balesete.** Kiss János napszámost pénteken elbocsájtották munkahelyéről. Miután nem volt lakása, az éjszaka a park egyik padján akarta eltölteni. Mielőtt azonban még egy padhoz jutott volna, elcsuszott egy dinnyehéjra és kificamította a lábát. Nagy fájdalmat okoztak és nem tudott elmozdulni helyéről. Tegnap reggel az arajárókat kérte meg, hogy értesítsék a mentőket, akik ki is mentek érte a parkba és beszállították a kórházba. Itt bekötözték mivel azonban sérülései nem súlyosak, kiengedték.

TŰZIFÁT

elsőrendű minőségben **legolcsóbban** beszerezhető ameddig a készlet tart a **starfutaki erdőkiérmelésnél.** Faraktár: Futaki uton városi kapu után.
Telefon: 28-72 és 30-33 3129

— **Elrendelték a vizsgálati fogságot** Cso kics Todor ellen. Megírta a Reggeli Újság, hogy a rendőrség elfogta és átadta a noviszádi törvényszéknek Csokics Todor, aki egy évi börtönbüntetésre ítéltése után újabb bűncselekményt követett el. A törvényszék vizsgálóbírája tegnap kihallgatta Csokicsot és elrendelte ellene a vizsgálati fogságot. Csokics a kihallgatás alkalmával beismerte tettét, azonban azzal védekezett, hogy nem bűnös, mert tettét más rábeszélésére követte el.

— **LYSOFORM CSAK EREDETI ŐVEGBEN VALÓDI. KIMERVE HASZONTALAN HAMISÍTVÁNY.**

— **Villámcsapás.** Bácsból jelentik: Szerdán reggel a villám becsapott Masztrakovics Illés házának kéményébe. Masztrakovicsné éppen rá akart tenni a tűzre, amikor a villám becsapott a kéménybe. Az asszony elvesztette eszméletét és amikor magához tért benuhátra panaszkodott. Ereget vágta rajta, ami segítette, úgy hogy állapota kielégítő. A háznak semmi baja sem történt.

— **„Ferenc József” keserűvíz még ingerlékeny belü betegknél is fájdalom nélkül hat.**

— **Megkezdte működését a „Természetbarát” Turista Egyesület noviszádi fiókja**

A Radnicsko turiszticko društvo „Priatelj Prirode” Jugoszlavije (Természetbarát turista egyesület) noviszádi fiókja e hó 18-án megkezdte hivatalos működését. Tagfelvétel minden nap délelőtt 9—12-ig és délután 4—7 óráig, a Munkáskamara I. em. 3. számú szobájában és minden nap délután 4—7 óráig a Grafikai munkások otthonában (Laze Teleskog 25.) van.

Megelégedéssel kell megállapítani, hogy Noviszád turisztikája egy újabb egyesülettel gazdagodott, melynek célja, hogy még a legszerényebb anyagi eszközökkel rendelkezőknek is lehetővé tegye ezen szép és nemesebb sport fejlesztését. Az egyesület az 1932. évi tagsági díjat 25 dinárban állapította meg, tekintetbe véve a mai nehéz gazdasági helyzetet.

Az egyesület a turisztika népszerűsítésén kívül a természettudományok, tájfestészet, fényképészet és egyéb a turisztikával kapcsolatos sportok fejlesztését is tűzte ki céljává.

KÖZPONTI SZÁLLODA

BUDAPEST, Baross tér 23
(Keleti pályaudvarnál)

ujonnan átalakítva és berendezve

Szolid uri ház
Folyó víz-fürdő-telefon-központi fűtés

Tulajdonos: **SINGEL BUTORGYAR**
Igazgató: **PALKOVICS EDE** 9658

Figyelem! Értesítés! Az Apollo átalakítási munkálatai miatt az előadások az Odeonban vannak.

— **Noviszádi anyakönyvi kimutatás** ez év augusztus 8—15-ig. Születést bejelentettek huszonhárom és pedig tizennégy fiút és kilenc leányt. Házasságot kötött öt pár és pedig: Tyirpánov Radivoj cipész és Szelen Rozália Noviszád, Váhl János mázolósegéd és Povarsán Franciska Noviszád, Mismár Ljudevit vámtisztviselő Koprivnica és Klein Antonia Olga Noviszád, Karlócai István sofőr és Lenkes Katalin Noviszád, Mráz Pár közművessegéd és Bálint Mária Noviszád. Elhalálozást bejelentettek huszonkettőt és pedig: Sánta Simon 6 hónapos Noviszád, Vonya Jolán 5 hónapos Noviszád, Zsagár Károlyné szül. Beke Zsófia háztartás 37 éves Noviszád, Nagy Mihály napszámos 56 éves Noviszád, Virág Vilma 9 éves Noviszád, Gavrilovic Szteván 16 hónapos Noviszád, Tyirics Ignjót magánhivatalnok, 36 éves Noviszád, Neumann Jenőné szül. Pávai Viktória Piroška háztartás 20 éves Noviszád, Milák Makszim zenész 68 éves Noviszád, Kukavszki Jovan lakatos 24 éves Noviszád, Balog Ivan 8 napos Noviszád, Kosztics Ilija magánhivatalnok 49 éves Noviszád, özv. Tauszt Jánosné szül. Venczel Paulina háztartás 78 éves Noviszád, Scherer Krisztián napszámos 39 éves Sajkás Szv. Iván, özv. Vladiszavljevics Veszelinné szül. Sztákics Szlavka háztartás 49 éves, Noviszád, özv. Stumesz Adolfné szül. Schossberger Flóra háztartás 70 éves Noviszád, Milinkov Ljubica 6 éves Noviszád, Krajacsevics Nikola 5 hónapos Noviszád, Papp János droguista alkalmazott 17 éves Noviszád, Hrkman Melania napszámos 30 éves Szr. Karlovc, Profuma Béla nyug. polgármester 63 éves Noviszád, Zetko Jovan szolga 65 éves Noviszád.

— **„Ferenc József” keserűvíz megkönynyíti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek.**

— **Tolvaj dohánycsempész.** A csantaviri csendőrség letartóztatta Surányi Péter 32 éves dohánycsempészt, akit azzal gyanúsítanak, hogy a napokban Kelebián egy házból ellopott egy új férfiöltönyt. A dohánycsempészt átadják a bíróságnak.

— **Lopással gyanúsított cselédeleány.** A noviszádi rendőrség letartóztatta Bak Ilonka 23 éves felsőláposi születésű cselédeleányt, akit Konrad Jozefin Groblyanszka ucca 17 szám alatti lakos feljelentett, hogy 2500 dinárt lopott tőle. A rendőrség a lopással gyanúsított cselédet átadta a bíróságnak.

Nárs hasáb 1-a válogatott **esztérgályosok részére** és 3123
hárs tűzifát vagontelekben szállít
Komlós Rudoli a „Slavonija” erdőkiérmelés vállalat megbízottja Novisad, Tel. 25-07

Közgazdaság

Ma délután négy órai kezdettel tartják meg a noviszádi iparosegyesület rendkívüli közgyűlést

Ma összesen nyolc bácskai iparosegyesület tart közgyűlést és nyilatkozik a kamarai rendszer ügyében

Megírta a Reggeli Újság, hogy a noviszádi kötelező iparosegyesületek az elmúlt vasárnap kellett volna rendkívüli közgyűlést megtartani, amelyen az ipartörvény értelmében az egyesület átalakulását kellett volna végrehajtani, ezenkívül pedig határozatot hozni a kamarai rendszer ügyében. Mivel azonban az első közgyűlésen az alapszabályok szerinti létszámot nem tudták elérni, a közgyűlést ma délutánra halasztották.

Ilyen módon a rendkívüli közgyűlést ma délután négy órai kezdettel a Szloboda szálló nagytermében még akkor is megtartják, ha a megjelent tagok száma nem érné el a szükséges egyharmadot. Bizonyosra vehető azonban, hogy a mai gyűlésen már nagy számban jelennek meg az iparosok, mert Noviszádon sajnálatosan bevett régi szokás az, hogy a tagok az első közgyűlésre nem mennek el, mert azt tartják, „hogy ugye jelennek meg azon elegendő számban az iparosok”.

A ma délutáni közgyűlésen Beog-

rádból Sztojanovics Milán az iparos egyesület országos szövetségének elnöke, valamint Fürst Albert, a szövetség alelnöke is megjelennek, akik előreláthatólag szintén fel fognak szólalni és beszédet tartanak a kamarai rendszer kérdésében.

A közgyűlésen Káty, Rumenka és Bácski Jarak iparosainak képviselői is megjelennek, mivel ezeknek a községeknek az iparosai szintén a noviszádi kötelező iparosegyesülethez csatlakoztak. A közgyűlésen egyrészt az egyesületnek az ipartörvény szerinti átalakulását mondják ki, másrészt pedig a kamarai rendszer kérdésében nyilatkoznak.

A noviszádi rendkívüli közgyűléssel párhuzamosan a mai napon a Bácska hét másik iparosegyesülete is közgyűlést tart és pedig a szuboticaí, csurugi, zsabalji, szrpszkimileticsi, moli, szrbobráni és kiszácsi iparosegyesületek, amelyek valamennyien állást foglalnak a kamarai rendszer kérdésében.

A volt Vajdaság területén az elmúlt év júliusának közel 16 millió dinár passzívájával szemben az idei év júliusában a kényszeregyezségeknél csak közel két millió dinár passzív mutatkozott

A csödesetekben a passzív 4 millióról 200,000 dinárra csökkent

A noviszádi hitelezők védegylete most adta ki hivatalos lapjának a Kredit-Kontrolnak legújabb számát, amelyben részletes statisztikát közöl az idei év júliusának kényszeregyezségeiről és csődjeiről. Ez a statisztika mintha alátámasztaná azokat a híreket, amelyek a gazdasági válság lassu megszűnéséről szólnak, mert azt bizonyítja, hogy az idei évben jelentősen kevesebb a kényszeregyezsége és csődök passzívájának összege, mint az elmúlt év júliusában volt. De szóljon helyettünk maga a statisztika.

Eszerint a volt Vajdaság területén az elmúlt esztendő július havában 28 kényszer egyezség volt, míg az idei év júliusában mindössze 11, tehát jóval több mint ötven százalékkal csökkent a kényszeregyezségek száma. Az aktívák összege 1931 júliusában 8.890.612 dinár volt, a passzívák összege pedig 15.896.386 dinár. Ezzel szemben az idei év júliusában a kényszeregyezségek aktívájának összege 1.325.598 dinár volt, a passzívák összege pedig 1.886.767 dinár. Míg tehát az elmúlt évben a passzívák összege csaknem még egyszer akkora volt, mint az aktíváké, az idei év júliusában már ez a különbség is lecsökkent és sokkal kisebb volt, ami szintén a helyzet javulását mutat-

ja.

A magánegyezségeknél a helyzet a következő: A tavalyi év júliusában egy magán egyezség volt, az idén három. Az aktívák összege az elmúlt év júliusában 231.000 dinár volt, a passzíváké 506.555 dinár. Az aktívák összege az idei év júliusában 428.508 dinár volt, míg a passzíváké 768.687 dinár. A csődök tekintetében az elmúlt év júliusában hat csőd volt, míg az idei évben csak egy. A csődök aktívái az elmúlt év júliusában 2.229.035 dinárt tettek ki, míg passzívái 3.912.996 dinárt. Az idei év júliusában a csődök aktívájának összege százezer dinár volt, míg a passzívák összege kétszázezer dinár.

Igaz, hogy az éremnek másik oldala is van és pedig az, hogy a szakemberek nyilatkozata szerint ennek a csökkenésnek az oka abban keresendő, hogy a gyárak és nagy kereskedők az elmúlt év óta jelentősen leépítették a hiteleket és csak készpénzért adtak el árut, aminek viszont az lett a következménye, hogy a kereskedők nem köthettek kényszeregyezséget és a csődök száma is jelentősen csökkent. Mindenesetre a közeljövő meg fogja mutatni, hogy az optimistáknak, vagy pesszimistáknak van-e igazuk.

Mennyi állami adót fizetnek Noviszádon

Tavaly az előirányzott 25 millió dinárból 19 millió állami adó folyt be Noviszád város területén

Az egyes adóigazgatóságok állandóan készítenek statisztikákat a befolyt adófizetésekről, amelyeket a pénzügyminisztérium a hivatalos lapban tesz közzé. Noviszád város adófizetéséről szintén hírt találunk ebben a statisztikában. A noviszádi adóigazgatóság je-

lentése szerint Noviszád város területén 1931-ben 25,232,371,5 dinár állami adót kellett volna befizetni. Ezzel szemben befolyt a különböző állami adók címén 15,407,418,28 dinár, társulati adók címén 4,586,38 dinár. Készpénz

Aggle-

Utlevél-láttamoztatást

24 óra alatt, 30— dinárért elintéz

PUTNIK, Noviszád

Postán beküldött megbízásokat azonnal végrehajtunk.

3229

gényadó 4027,25 dinár, összesen 18,507,618,28 dinár. Ehhez hozzájárul 235,092,41 dinár késedelmi kamat és 192,277,30 dinár végrehajtási költség.

Ezerkilencszázharminckettő január elsejétől tegnapig 8,707,308,90 dinár folyt be különböző állami adók, 1,189,362,25 dinár társulati adó címén és 126,557 dinár volt a készlet. Ez összesen 10,022,228,11 dinár. Ezenkívül késedelmi kamat címén 124,265,65, végrehajtási költség címén pedig 131,843,51 dinár folyt be.

A noviszádi uccakövezés akadályai

A háztulajdonosok egy része nem akar hozzájárulni az uccakövezéshez

Az új uttörvény szerint a nem elsőrendű uccák telektulajdonosainak az utburkolat költségeinek egy részét viselniük kell. Ez természetesen igen sok telektulajdonost súlyosan érint és igyekeznek minden lehető módot felhasználni, hogy vagy teljesen szabaduljanak eme teher alól vagy pedig minél kisebb legyen a hozzájárulási költség. A telektulajdonosoknak ez a magatartása sok esetben hátráltatja az uccakövezés megvalósítását.

A noviszádi városi közgyűlés március hónapban elhatározta, hogy a Radnicska uccát kikövezteti. Miután a Radnicska uccában több nagy ipartelep van, a közgyűlés elhatározta, hogy az uttestet a legjobb burkolattal látja el. A közgyűlési határozat szerint kis gránitkockákkal kellene kikövezeni a Radnicska uccát.

A kis gránitkockákkal való kövezés négyzetméterenként 280 dinárba kerül, az aszfalttal való utburkolás azonban csak 120 dinárba. A Radnicska uccában levő gyártelepek tulajdonosai szívesen hozzájárulnak a drágább utburkolat fizetéséhez, a magánházak tulajdonosai azonban más állásponton vannak.

Véleményük szerint az uccát nem kell a drága gránitkockákkal kikövezeni, mert nekik nincs szükségük ilyen erős kövezetre vagy ha a gyáraknak jobb kövezet kell, akkor fizessenek azok aránylagosan nagyobb hozzájárulási részt. A magánházak tulajdonosai ezzel az indokollással felebezték meg a közgyűlés határozatát a bírósághoz. A felebbezés elintézését nagy érdeklődéssel várják nemcsak a Radnicska uccában lakó gyár és magánháztulajdonosok, hanem a hivatalos körök is, mert a döntés elvi jelentőségű lesz és eldönt minden esetleg később felmerülő hasonló vitás ügyet.

Novibecsejen szabad kézből, kedvező feltételek mellett azonnalra

eladó

egy emeletes sarokház, amelyben jelenleg az adóhivatal, Hitelbank fiókja s üzlethelyiség van. Azonkívül még öt kisebb-nagyobb lakás. Készpénz csak az átíratási költségekre szükséges; a vételár bankbetéttel is fizethető. Bővebb felvilágosítást ad: Varga Karola, Noviszád, Safarikova 23.

Sport

A Reggeli Ujság az uszósportért

Ma délután három órakor lesz a palicsi városközi úszóverseny a Reggeli Ujság serlegéért. Szubotícáról tizenegy, Szomborból tizenkettő, Becskerekéről öt és Molról három uszót neveztek be a versenyre. A verseny védnöknőjévé özvegy Hartmann Rafaelnét választották meg

A Dunabánság vízisportjának jelentős eseménye lesz a palicsi városközi úszóverseny, amelynek a győztes csapata a Reggeli Ujság értékes vándorserlegét és Szubotica város bajnoki címét nyeri. A versenyre a Szentai AK uszócsoportján kívül már minden résztvevő csapat beküldte a részletes nevezését, úgy hogy a rendezőség össze tudta állítani a verseny végleges programját. A verseny tizenegy számból áll majd, amelyek mindegyikében népes mezőny indul, mivel Szubotícáról tizenegy, Szomborból tizenkettő, Becskerekéről öt és Molról három uszó, egyesületeik legjobb erői neveztek be. A Szentai AK uszóinak a nevezését még nem kapta meg a rendező egyesület, de valószínű, hogy a szentaiak nagy emberüket szerepeltetik a versenyen. A szubotica Szokol-egylet levélben értesítette a rendezőegységet, hogy elvi okokból nem vehet részt a versenyen.

A versenyt, amely délután három órakor kezdődik, a csónakkikötő melletti kitűnő uszópályán tartják meg. Ugy Szubotícáról, mint a környékről igen nagyszámú nézőközönségre számíthatnak. A nézők számát emelni fogja, hogy Beográdból kétszáz személyes kirándulónak érkezik Palicsra. A verseny a résztvevő csapatok csónakfelvonulásával kezdődik, majd a versenyeket Sibalic Ilija a rendezőegységet elnöke beszédben üdvözli, utána pedig megkezdődnek a versenyek a következő sorrendben:

1. 400 méteres gyorsúszás: Thoma, Gradjanski (Szombor); Váradi J., Balla (Becskerek) Vinko,

Kmetz II (TANK).

2. 100 méteres gyorsúszás: Mihajlev, Thoma (Szombor), Váradi J., Váradi T., Róth (Becskerek), Vermes I (TANK).

3. 50 méteres gyorsúszás, ifjúsági: Balla, Molnár (Becskerek), Schvartz, Dóza (Szombor), Kmetz II, Vermes II, Szabó (TANK).

4. 50 méteres gyorsúszás szeniorok részére: Dóza, Milagyev (Szombor), Bálint (Mol), Vermes I (TANK).

5. 50 méteres úszás gyermekek részére: Dvornák, Vukicsевич (Szombor), Bermel III, Jeszenszki II, Gavanszki (TANK).

6. 3x50 méteres vegyes staféta: Szombori Sport, TANK, Mol.

7. 50 méteres hölgyverseny: Lehner, Fischer Zs. (Szombor) és három szubotica.

8. 50 méteres hátúszás: Koller, Nagy (Szombor), Váradi J. (Becskerek), Göttmann (TANK).

9. 100 méteres mellúszás: Koller, Durst (Szombor), Hahn (Mol), Bermel II, Schvalb (TANK).

10. Oldboy-verseny: Perhacs (Szubotica), Szkala, Heli (Palics).

11. 4x50 méteres gyorsstaféta dr. Milekics József bankigazgató serlegéért: Szombori Sport, becskereki Vojvodina, szubotica TANK.

A verseny után, este táncmulatság lesz a palicsi nagyvendéglő terraszán. A verseny védnöke Vukics Franja polgármesterhelyettes, védnöknőjéül pedig özvegy Hartmann Rafaelnét kérték fel.

Becskereken ma d. u. 5 órakor játszó le a ZsAK pályán a Borac-ZsAK selejtező mérkőzést

Becskerekéről jelentik: Bár már semmi jelentősége sincs, vasárnap mégis lejátszák a második osztályozó mérkőzést a Borac és a ZsSK csapatai.

A múlt héten a Vasutasok győztek 1:0 arányban. A mérkőzés a ZsSK pályán délután 5 órakor kezdődik és Podgradszki vezeti.

Szeptember 4-én lesz Becskereken az alszövetségi nap

Becskerekéről jelentik: A becskereki alszövetség újonnan megválasztott vezetősége első ülésén elhatározta, hogy az alszövetségi napot szeptember 4-én rendezi meg. Erre a dátumra a választmány minden városban kisorsolt egy-két érdekesnek ígérkező mérkőzést. Így Becskereken a Vojvodina—Borac és Obilics—ZsSK, Kikindán a Zsak—Rádnicski és a Koszovo—Szloga, Vrsacon a Viktoria—

Rádnicski és a Dusan Szilni—Privrednik, Pancsevoń a Jedinstvo—Jadran és a Banat—PSK, végül pedig Belaerkván a Granicsár—Sportszko Društvo mérkőzéseket bonyolítják le. Az alszövetségi napon a pályatulajdonosok a bevétel 10 százalékát kapják pályarongálás címén, a bevétel többi része az alszövetségé.

A Salzburgi Sport Klub kényiszernyarálása Szplitben

Nincs pénze az osztrák csapatnak a visszautazásra. - Diplomáciai bonyodalmak, egy rosszul sikerült túra miatt

Miért nem akar a szpliti Hajduk játszani a salzburgiakkal?

A Salzburgi Sport Klub vezetője nem akar a kánikulában, gondolt egy nagyot és elhatározta, hogy jugoszláv túrára viszi csapatát. Leleceket

irt a vezető jugoszláv csapatoknak és egyesületnek, mint a legjobb „osztrák amatőr” csapatot rangozta be.

Nálunk kapva-kaptak az olcsón ajánlkozó salzburgiakon, mert ha az osztrák, akkor jó. És a derék titkárnak csakhamar sikerült a túra egyes mérkőzéseit véglegesen lekötnie.

Az idén az Adrián nyaralunk, mondta a klubhelyiségben nyugodtan söröző, vagy „obstmost”zó futballistáinak, akik érthető örömmel fogadták a nagyszerű hirt.

A turacapat megérkezik Zagrebba. Ünneplés fogadtatás, fényképezés és zászlócsere és aztán megkezdődik a játék. Illetőleg csak a zagrebi Konkordia kezdte meg, mert a „kezdést” aztán a derék salzburgiak folytatták. A Konkordia tartalékos csapata 12:0-ra verték el osztrák szomszédjait. „Macht nichts”, mondja a titkár, legalább kezdeni megtanultunk. Szplit lett volna az osztrákok következő állomása. A Hajduk azonban megtudva a zagrebi kudarc eredményét, rögtön táviratozott Zagrebba, hogy nem reflektál a salzburgiak vendégjátékára.

A távirat azonban már nem érte Zagrebban az osztrákokat. Az „elővigyázatos” titkár a mérkőzés után rögtön vonatra tette csapatát és elindult Szplitbe. A Hajduk nagy meglepetéssel értesült az osztrákok megérkezéséről, amit csak növelt a titkár ur szemrehányása, hogy ők nincsenek ilyen fogadtatáshoz hozzászokva. Miért nem várta őket a Hajduk például az állomáson?

A salzburgiak méltalankodása azután még nagyobb lett, amikor a Hajduk kijelentette, hogy nem hajlandó a „legjobb” osztrák csapattal játszani.

A titkárt most sem hagyta el a leleményessége. Rögtön táviratot menesztett Zagrebba az osztrák konzulátusra és elpanaszolta a szpliti sérelmet. A zagrebi konzulátus azonnal továbbította a panaszt a beográdi nagykövetségnek, aki viszont azonnal közbenjárt a JNSZ-nél. A JNSZ pedig a szpliti alszövetségnél, illetve a Hajduknál. Döntés meg nincs ebben az ügyben, de a titkárnak igaza van. Akarva nem akarva az Adrián nyaralnak a derék salzburgi futballisták, mert nincs pénzük hazamenni.

Uj összeállítással kísérletezik az Obilics

Becskerekéről jelentik: Az Obilics vasárnap utolsó ligamérkőzését játszta Beográdban a BASK ellen. A teljesen erélytelenül induló becskereki csapat új összeállítást próbál ki a mérkőzésen, amennyiben a center Mehrschbachert centerhalfban játszatták egy félidőig. A második félidőben Török lesz a centerhalf.

Városközi tenisz serlegmérkőzés Száribecsen

Szépen sikerült két napos tenisz mérkőzést rendezett a Sztáribecseji Tenisz Klub, a sztáribecseji tenisztársaság serlegéért. A serleget a fejlődő Kulai Tenisz Klub csapata nyerte megérdemelten.

Az Adai Tenisz Társaság a sztáribecseji II-k csapattal mérkőzött, amelyet Ada nyert meg.

Az elődöntőben a győztes adai csapat Verbásszal került össze, ahol Ada szintén győzelmet aratott. Az adai gárdából különösen a nők produkáltak szép játékot.

A másik elődöntőben Kula-Sztáribecseji került össze. A kulaiak fiatal játékosai 5:4 arányban végeztek a favorit becseiekkel. Utána a döntőbe Kula—Ada került, melyből szintén Kula jött ki győztesen. Így a szép serleg a kulaiak birtokába került.

A szentai csapat megkésve érkezett, mellyel Sztáribecsej már csak vígaszversenyt játszott. Eredmény Sztáribecsej javára 3:1, a többi számokat a sötétség beállta miatt nem fejezhették be.

Este a becseji klub a vendég csapatok tiszteletére az Imperial szállóban jól sikerült bankettet rendezett, ahol Bálint Zsiga a Sztáribecseji Tenisz Klub titkára szép szavak kísérelében ajánlotta a győztes kulai gárdának a serleget.

Bácsi sporthírek. Vasárnap indul meg a német serlegért játszott mérkőzések második része. Bácsban a Palánkai SC vendég szerepel gyenge esélyekkel, mert az els. mérkőzésen az Omladina 2:0 arányban győzte le és múlt vasárnapi a Buljeszki SC-től szenvedett 9:1 arányú kiadós vereséget.

Milyen mérkőzések lesznek ma Noviszádon?

Már korán reggel 7 órakor megkezdődnek ma a futballmérkőzések Noviszádon. Reggel 7 órakor a NAK pályán Gál biráskodása mellett játszik a

Vojvodina tart.—ZsSK

barátságos mérkőzést. Utána kerül eldöntésre a mai nap legfontosabb mérkőzése, amely az elsőszályba való jutást tisztázza a

PAK—MSK

Bajnoki mérkőzés. NAK pálya délelőtt 9 óra. Bíró Kaizer.

A NAK pálya délutáni programja 3 órakor kezdődik a

Szlávia—Trgovacski

barátságos mérkőzéssel, majd a Sövéi FC—NAK oldboy csapatai birkóznak meg a — meleggel.

Délután 5 órakor veszi kezdetét a mai műsor egyik legérdekesebb mérkőzése a

NAK—GRAFICSAR

Mindkét csapat tehnikás futballt játszik és különösen a Graficsár az utóbbi időben egypár nagyszerű eredményt ért el. Mint már megírtuk a mérkőzésen megjelenik a szövetségi kapitány is, hogy a szeptember 4-iki Noviszád—Szubotica válogatott mérkőzésre kiszemelje játékosait. Egyébként a két csapat a következő felállításban veszi fel a küzdelmet: NAK: Dussing — Zolics, Müller — Haas, Rilli, Kotrba — Schelb, Milinszki, Spiller, Welker, Elek. Tartalék: Sovljanszki és Bódy. Graficsár: Mondovics F. — Mondovics J., Szakács — Grünberg, Wellner, Kapicl — Klier, Grujics Turcsics, Mandics, Petrovics. Tartalék: Kiss, Brankovics és Ruzsicska.

Hölgyek nem fizetnek beléptdíjat (csak 2 dinár állami adót) a vasárnap délután meg tartandó összes mérkőzésekre a NAK pályán.

A Rádnicski pályán is érdekes és változatos program kerül lejátszásra. Délután 8 órai kezdettel a Rádnicski oldboy csapata a kamenicai Frusko-gorac oldboy csapatának ad revansot a múlt vasárnapi kirándulásért, majd az országos viszonylatban is kiváló játékerőt képviselő petrováci

Szlovacski—Rádnicski

hazemérkőzés fogja szórakoztatni a közönséget. Délután 5 órakor kerül sor a Nagy serleget eldöntő

Rádnicski—Palánkai Szloga

serlegmérkőzésre.

A vidék mai futballprogramja:

Szubotica: Szand pálya: Zsak—Sport. I. osztályu bajnoki; FAKO—Konkordia, I. osztályu bajnoki. A tartalék csapatok délelőtt játszanak.

Becskerek: ZsSK pálya. Délután 5 órakor: Borac—ZsSK. Selejtező.

Szombor: Szlávia pálya. Délután 5 órakor: Bácska—Szlávia. Ligamérkőzés.

Vrbász: VSC-pálya. Délután 3 órakor: VSC Ib—Dulcis Ib, Widmer serleg; délután 5 órakor: VSC—Dulcis. I. oszt. bajnoki.

Szrbobrán: SzAK—Rádnicski. Widmer serleg-mérkőzés.

Kula: Hajduk—Szekicsi SK. Widmer serleg-mérkőzés.

Parabucs: Olimpia—Buljeszi SK. Német serleg-mérkőzés.

Bács: Omladina—Palánkai SK. Német serleg-mérkőzés.

Pasicevo: Konkordia—PAK. Propagandamérkőzés.

Szenta: Rádnicski—Csantaviri AK. Bajnoki mérkőzés.

Ada: Plava Zvezda—Topolai JAK.

Bezdan: BSE—Szombori Zsak.

Mol: Janek serlegmérkőzések: Jadran SK—Molac; Rádnicski (Szaribecsej)—Gradistei AK.

—o—

Becskereki sporthírek. Becskerekről jelentik: A becskereki alszövetség új vezetősége megváltoztatta a bizottságok munkarendjét. Az intézőbizottság minden hétfőn este 8 órakor, a fegyelmi bizottság pedig minden kedden, este hét, a választmány pedig 8 órakor ül össze. — Az alszövetség jóváhagyta a pancsevői Bánát új vezetőségének listáját. — A Jedinszivo 200 dináros büntetését hatályon kívül helyezte a választmány.

Bíróküldés a noviszádi alszövetség területén

Vojvodina tart.—ZsSK. NAK pálya reggel 7 óra: Gál; PAK—MSK bajnoki, NAK pálya reggel 9 óra: Kaizer; Szlávia—Trgovacski, NAK pálya délután 3 órakor: Fehér; NAK—Graficsár, NAK pálya délután 5.30 órakor: Nikolics Bózsó; Rádnicski—Szloga, Rádnicski pálya, délután 5 órakor: Momirov; Petrovaradin: Gradjanszki—Strazslovó, 5 órakor: Bosnyák; Temerin: TTC—Szlaven, 4 órakor: Sevic.

Augusztus 28-án a selejtező bajnoki mérkőzésekre: Temerinben: TTC—Gradjanszki; Zsivancs. Noviszádon: PAK—Szlaven; Nikolics Bózsó.

—o—

A noviszádi egyesületek hivatalos hírei:

Postás AK:

Reggel fél 9 órakor az alább felsorolt játékosok kötelesek pontosan Hirschlernél jelentkezni. Az MSK ellen játszunk bajnoki mérkőzést: Nikolics, Szilágyi, Zsvics, Maták, Demmer, Babaroi, Pintér, Kiss, Susztrián, Pastyán, Popov, Gregec.

A kombinált csapatunk Pasicevon játszik propaganda mérkőzést. Az alább felsorolt játékosok délelőtt kötelesek felszerelésüket a pályán átvenni és délután fél 2 órakor a pályaudvaron pontosan megjelenni: Sarcsev, Etinszki, Balla, Novacsek, Fertov, Matics, Burai I, Mikus, Nagy II, Papp, Boskovic, Hadadi.

Intéző

Borbélyok:

A borbélyok ifjusági csapata vasárnap és hétfőn a Rádnicski pályán játszik délután 2 órakor a szabók ellen. Milosevics, Szrbo, Kornberger, Hoffmann, Siposs, Valentin, Pálfi, Kalapáti, Tatics, Badóc, Szántai I és II, Valent.

Az első csapat ma délután 4 órakor az Alba gyár ellen játszik. Az alábbi játékosok pontos megjelenését kérem: Nagy, Milnyák, Ipacs, Müller, Molnár I, Majtány II, Martinovics, Weber, Molnár II, Weiss, Popovics, Ecet, Sinagli, Panics, Boross.

Intéző

Alba-gyár:

Felkérem az alábbi játékosokat, hogy ma délután 4 órakor a Karagyorgye pályán pontosan jelenjenek meg: Varga, Vondracsek, Weber, Liska, Seper, Illicevics, Vrgovics, Jegner, Pejovics, Bozsics, Lapanc, Ekanomovics. A borbélyok ellen játszunk.

Intéző

Bernold-gyár—Sofőrök:

Felkerjük a két egyesület első és tartalék-csapatának játékosait, hogy ma délután 3 órakor a Rádnicski pályán pontosan jelenjenek meg.

Intézők

A noviszádi ZsSK hírei. Ma, vasárnap mind a két csapatunk játszik barátságos mérkőzést. Az első csapat délelőtt a NAK pályán, fél 8 órai kezdettel, a Vojvodina komb. csapata ellen, a játékosok tartoznak reggel 7 órakor Pollánknál jelentkezni: Spiesz, Rusko, Bakos, Bálint, Valent, Gertner, Fülöp, Pörge I, Sáfrány, Bérko, Varga I, Redli. Ugyancsak az összes I. b. játékosok tartoznak reggel 9 óráig a NAK pályán jelentkezni, felszerelés és csapatösszeállítás miatt. A csapat propagandamérkőzést játszik Kátyon az ottani jóképességű Jugovicsal. Indulás délután 1 órakor a régi Buza-térről. — Intéző.

A Bajmoki Atlétikai Klub megrendülve jelenti, hogy az egyesület alapítója és elnöke

Pfeiffer Kálmán ur

életének 48-ik évében hirtelen elhunyt. Halálával pótolhatatlan veszteség érte egyesületünket, amely örök időkre megőrzi nemes emléket.

Bajmok, 1932. augusztus 18.

NYUGODJÉK BÉKÉBEN!

A Bajmoki Atlétikai Klub vezetősége

NYILT TÉR

Köszönetnyilvánítás

Ezton mondunk hálás köszönetet mindazoknak, kik felejtethen tlen halottunk

Jankovics Pál

temetésén részvételükkel, hoszoru- és virágadományaikkal mérhetetlen fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek.

Noviszád, 1932. augusztus 21.

A gyászoló család.

KÖSZÖNETNYILVANITÁS

Ezton mondunk hálás köszönetet mindazoknak, kik felejtethetetlen fiunk és testvérünk

Papp János

temetésén részvételükkel, hoszoru és virágadományaikkal mély fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek.

Noviszád, 1932 augusztus 21.

A gyászoló család.

Figyelem!

Miután egyes cégek azt hiesztelik, hogy a »Jugobrazil« megszünteti noviszádi üzletét a leghatározottabban kijelentjük, hogy **errő, szó sincs, sőt ellenkezőleg, kibővítjük még munkakörünket annak bizonyosságául, hogy árunk minősége és ára nagy konkurenciát képez a többieknek.**

„Jugobrazil“ kávé

Noviszád, Kralja Petra 7.

Szülők figyelmébe!

A szuboticai Szent Teréz intézet, Szkerlicseva ucca 4. szám alatt az egészségügyi szabályoknak mindenben megfelelő konviktus létesített, amelybe felvesz jó magaviseletű leányokat, akik gimnáziumot, polgárit, gyorsíró, kereskedelmi vagy más szakiskolát látogatnak. Az intézet bennlakói francia és német nyelvoktatásban részesülnek és az intézet vezetősége különös figyelmet fordít a szakszerű nevelésre. Teljes ellátás mosással és fürdőhasználattal együtt havi 600 dinár. Felvilágosításokat nyújt az intézet!

Pfeiffer Kálmán született Herold Jolán, úgy a maga mint Gábor, Ilonka és Anci gyermekei nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy a szeretett férj és a legjobb apa

PFEIFFER KALMAN

malomtulajdonos és földbirtokos, a bajmoki Kereskedők és Gyárosok egyesületének elnöke, a Bajmoki Téglyagyár ügyvezető igazgatója, a Bajmoki Atlétikai Klub díszelnöke stb. I. évi augusztus hó 18-án délután 2 órakor életének 48-ik, boldog házasságának 17-ik évében, rövid szenvedés után az Urban hirtelen elhunyt.

Drága halottunk földi maradványait augusztus hó 19-én d. u. 4 órakor a római katolikus egyház szertartásai szerint beszentelték és örök nyugalomra helyezték.

Az elhunyt lelkiüdvéért az engesztelő szentmiséidőzartot augusztus 20-án délelőtt fél 8 órakor a bajmoki plébániatemplomban mutatjuk a az Urnak.

Bajmok, 1932. augusztus 18.

Áldás és béke hamvaira.

Felejtethetetlen halottunkat siratják és gyászolják még: ösv. Pfeiffer Pálné szül. Rapcsen Rozália édesanyja, ösv. Herold Antalné szül. Schön Katalin anyós. Ösv. Gregoricsevics Ferencné szül. Pfeiffer Julianna és Bencsevics Kálmán szül. Pfeiffer Anna testvérei, Bencsevics Kálmán, Simonkovich Imre és neje szül. Herold Ilonka sógára és sógornője gyermekeikkel, valamint a nagyszámu rokonság.

A bajmoki Kereskedők és Gyárosok egyesületének elnöksége és választmánya elszorult szívvel jelenti, hogy szeretett elnöke

Pfeiffer Kálmán

tevékenységbe gazdag és áldásos életét folyó hó 18-án rövid szenvedés után váratlanul befejezte.

Alkotásai nevét megfogják örökíteni, mi pedig soha nem muló szeretettel gondolunk emlékére.

Aréna-Ton-Mozi-Szombor

Augusztus 20-24, szombattól-szerdáig
A legújabb Ábreham Pál operett

Boldog szívek

(Zwei glückliche Herzen)

Színhelye Bécs. — Főszereplők Hermann Thiemig, Magda Schneider, Bársony Rózi, Georg Alexander, Lee Parry, Olly Gebauer.

Kísérő műsor:

Kulturfilm a búbajos Ráb szigetről

Előadások kezdete: hétköznapokon 6:5 és 9 órákor,
vasárnap 4, 6:5 és 9 órákor

Állótükör, alkalmas szabó vagy divatárusnak, szőnyeg, altdétsch kredenc, asztal és székek olcsón eladó. Noviszád, Ustavska 12. l. 3239

Egy kétszárnyas nagy kapu és négy ablak üveggel és rollóval eladó. Noviszád, Ustavska u. 33. 3227

Uj dupla ablakok és ajtók beépítésre alkalmas, különböző méretekkel eladó. Prelics asztalosnál, Noviszád, Pirosi u. 14. 3232

Alig használt női kerékpár olcsón eladó. Noviszád, Carinska 8. 3233

Keveset használt szállóprés, daráló utányos áron eladó. Hilák Vince szabónál, Bacskogradistén 3203

UJ CSALÁDI HÁZ sürgősen ELADO. Freund József, Vragkert. 3210

Egy szép magas földszintes ház eladó a Nagylimánon. Érdeklődni lehet Deakova u. 36 szám alatt. 3217

HAZ szabad kézből olcsón eladó. Kovács János, Jovan Aranjiya u. 15. 3220

FEHÉR, jó karban levő leányzóba jutányos áron eladó. Megkérdezni telefonon 21-75.

Friss tiszta kóser LIBAZSIR olcsón eladó. Krausz Marie, Ustavska 9. 3243

Alkalmi vétel. Temetkezési vállalat, üvegkocsival és áruval együtt, 25.000—dinárért eladó. Cim a kiadoban. 3213

FOGLALKOZÁS

Zongora órát adok hetenként két órával havi 80- dinárért, gyakorlóval 100- din., esetleg házba 100- din. Érdeklődni naponta d. e. 11-2-ig. Cim a kiadoban. 2466

Sérv-

és haskötöket, fűzőket, melltartókat, suspensoriumot mérték után készítik, gyermekeknek, felnőtteknek, nőknek, férfiaknak, operáltaknak orvosi rendeltet. Hívásra vidékre is elmegyek. Szalma János szabó, B. Topola. 3036

Lakások

Ujonnan épült egy szoba, konyha, spejzből álló lakások szept. 1-től kiadók 3125

Noviszád, Hlenderszka 9

Ertesítés!

Ertesítem a n. 4. kőszónékat, hogy a gallér-tisztítást egy és fél dinárba

szállítottam le. Kapmajer Rozália, Noviszád, Futaki ut 43, vasaló intézet. 2667

APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap
egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

ALLAST KERES

Négy középiskolát végzett fiatalember állást keres. Subotica, Časka 23. 350

KERESKEDELMI akadémiát végzett kezdő hivatalnok, perfekt szerb-magyar, aki a német nyelvben és a gyors- és gépirásban is jártas szerény igényekkel állást keres. Cim a kiadoban. 2962

Nyugdíjazott pénzügyigazgatósági főosztályos szerény fizetés mellett állást keres. Szerb, magyar és német nyelvben és gépirásban perfekt. Megkereséseket a kiadóba „Szerény fizetés” jellegre kérek.

Házvezetőnek ajánlok szerény igényekkel magányos jövelkü úriasszony, aki a háztartás minden ágában segít. — Varga Karola, Noviszád, Safarikova 23. 3147

PARFÜMOR-droguista, jó referenciával, állást keres. Szíves megkereséseket „Onálló” jellegre a kiadoban továbbít. 3219

FiataleMBER, szerb, magyar, német, francia, angol nyelvtudással, azonnalra állást keres esetleg külföldre is. Megkereséseket 3216 sz. alatt a kiadoban továbbít. 3216

Gyermektelen iparosházaspár, házmeisteri, portási vagy bármilyen állást keres. Cim a kiadoban. 3208

KIADO

KIADO három kétszobás és egy háromszobás lakás szeptember 1-re Érdeklődni Futaki 101. alatt. 3135

Elegánsan bútorozott komfortos szoba verandával, fürdőszobával, esetleg két személy részére kiadó. Szarajevszka u. 10. Noviszád. 3161

LAKÁS KIADÓ a Kislímánon, 2 szoba, előszoba, fürdőszoba. Cara Nikolaja 63. sz. 3252

Családi VILLA kerttel kiadó. Bővebbet Petra Zrinjskog 23. 3249

Kétszobás lakás, előszobával, konyhával, spejzzel kiadó. Nisztoran, Noviszád, Strand-út. 3225

Figyelem!

F. hó 31.-én, vasárnap nagy táncos egybeköltött

nyári mulatságot

rendeznek. Konfetti és serpentin csata, amerikai börtön stb. Zenét Tóth Péter zenekara szolgáltatja. — Szíves látogatást kér

Herbszt Péter vendéglős
Darányi telep III. cs. 233.

Figyelem!

Kis tőkével

50.000-100.000 dinárral keresek aktív vagy csendes társat általában levő előirányozott vállalatok vezérképviseletébe és raktár átvevőre is, mely minden

INVESTICIO ÉS RIZIKO NÉLKÜL

a mai gazdasági viszonyok ellenére is garantált nagy keresési lehetőséget, biztos érzéstől nyugt. Ajánlatokat „Remabil” jellegre Schmolka hirdetőirodába Noviszád kérek

WEISZ RUDOLF

URI SZABÓ

NOVISAD

FUTOSKI PUT 48

HIRDESSZEN

a

Reggeli Ujságban

Garantált valódi, tiszta akác- és hársfa-

MÉZ

kilogrammonként 12- dinárért

GAUSZ VIKTOR-nál

Noviszád, Haltér

GABEL KÁROLY
Noviszád, Kr. Aleksandra 20
Gallér- és kőzet tisztítás villanyüzemmel. Minden darab garantáltan hófehér és fényes. 885

Kétszobás udvari lakás mellékhelyiségekkel, ugyanott egy uccai bútorozott különbejáratú szoba kiadó. Petra Zrinjskog 37. Noviszád. 3251

KIADO ujonnan festett szoba, konyha, spejz. — Zseljeznicska ul. 78. Noviszád. 3246

Két szoba, konyha, spejz vízvezetékkel kiadó. — Schächtili, Uspenska 3. 3241

KERESLET

KIFLIPRÉS megvételre kerestetik. Cim a kiadoban. 3158

Cukorkaüzletbe komoly és intelligens elárúzó állandó alkalmazást nyerhet. Jelentkezni Hacker cukrásznál, Kr. Aleksandra 7 l. em. 3192

Sürgősen keresek fejszét favágáshoz motorüzemre. Ajánlatokat fényképpel vagy rajzzal ellátva kérek Kardos hirdetőirodába, Noviszád. 3218

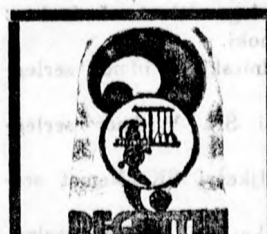
KÖNYVELŐ-LEVELEZO szerb, német és lehetőleg magyar nyelvtudással, irógépelésben jártas, szeptember 1-i belépésre kerestetik. Ajánlatok Pleesz Pál, Kula címre küldendők. 3248

Társat keresek, aki legalább 5000 dinárral hozzájárulna a pékséghez. Cim a kiadoban. 3250

Diákokat teljes ellátásra felvesz gimnáziumi tanárnő. Bővebbet Ljubljanska ulica 11. 3242

SZABOINASNAK jó házból való fiú fizetéssel felvétetik. Sarbak, Vilsonov trg 7. 3238

Megvételre kerestetik 4-5 HP villanymotor. Cim a kiadoban. 3228

a mai nehéz időkben leginkább nézi az üzvegep felállításával szerződhet magának. Mindenkinnek adnak munkát azáltal, hogy az előállított árut átveszték és szedhető fizetést, amit sok elismeréssel igazolhatnak. Irjjon meg ma díjtalan prospektusért a következő címre: Domada Pictaraka Industrijski, 9. osztály, Josip Koliš Maribor, Trubarjeva 2.

Szuboticán rikkancsokat jó díjazással felvesz a Reggeli Ujság kiadóhivatala, Kralja Petra Park 10.

A szerkesztésért felel: TOMAN SANDOR
A kiadásért felel: BLAZSEK FERENC

KÜLÖNFÉLE

CUKRASZDA, amely legolcsóbb szórakozást nyújtja. Kifűző sütemények ára 1 és 1 1/2 dinár, a legnagyobb adag fagyalt ára 2 dinár. Izzelje meg és mindig fel fogja keresni SUBOTICAN, Vilsonova ul. 44. A fakultással szemben. 341

Leányok részére, kik a noviszádi iskolákat látogatják, az Amerikai Intézet a legjobb kosztoshely. Saját parkjával, mérsékelt árak mellett a legjobb ellátást, egészséges lakást és szakértői felügyeletet a feladatok elvégzése mellett kínál. Deakova ul. 47. Telefon: 26-55 sz. 3130

26- Din, 100 kgr. vágott száraz bükku hulladék tűzifa házhoz szállítva. Mindennemű tűzifa vagon-tételben a legolcsóbb napi áron kapható Vujkovic fa-telep, Szubotica. Tel. 6-69. 295

Kerékpárok

legjobb német márkák, alkateszek nagy választékban, kerékpárjavítás jutányosan. ARDILLA, Subotica, Štrosmajerova ul. 16. 321

Ha kilógatlan fordítást akar szerb-horvát-szlóven, magyar, német, olasz vagy francia nyelvre, forduljon a noviszádi fordító irodához, Ilie Vucetica ulica 4. II. em. balra, a Vörös Kereszt palotával szemben. Telefon: 29-83.

Perfekt mérlegképes, 24 éves. nő, főiskolai képzettségű

Könyvelő

aki bank-, gyári- és kereskedelmi könyvelésben jártas, perfekt szerb, német, magyar és román nyelvtudással, jó organizátor, előrangú ajánlatokkal, azonnali belépésre

állást keres

Szíves megkereséseket „Jó munkakerő” jellegre a kiadó továbbít

Az Állami Jelzőlogbank noviszádi fiókja elfogad takarékbetéteket és évenként

6% kamatot fizet

Betéteket 25.000- dinárig felmondás nélkül fizet ki, nagyobb összegeket pedig minimális felmondási idő mellett. 3250

A banda megzendült. A kuria egyszeri be fenékestül fordult fel. Meghalt a jelen, meghalt a huszövet betöltő kellemetlen vérkeringés s a Hegedüs kurián újból élt, csak egy estén, csak egy féléjszakán át a titokzatos ünnep, a fehérholló-ritka jókedv. Dobogott a csárdás, az atmoszférában fájdalomosan, a haldokló hősiességéhez hasonlóan szárnyalt a bögő taktusra iramodó borzalomrohama, mert mintha éppen a nagyböggő érezte volna, hogy valami szörnyűség bűn a gyászos században ilyen szépen és felejtetően ünnepelni. De döngött, döngött a csárdás, Hegedüs Vince bácsi huszévelőtti divatosan ropta, Laci legény koraifoló eleveleggel és Ilonka a vállán megnyugodó husz év fehér galambjával. Ki gondolt most az étellel? Senki. Automatikusan élt az élet

egy este, lobogott az élet egy este, az alföldi óriás oldallövelő pillantásokkal eljegyezte magát a mosolyok Madonnájával s a Hegedüs kurián mindenki eljegyezte magát a szebb jövő utópiájával. A prim-pikulás fujta, fujta eszeveszettül s mikor a toronyóra éjfél zengett, privátügyből kifolyólag megkínzott tüdejéből váratlan takarodóba csapott át.

Az árnyékok a világ négy tája felé elmerült csendben kusztak a falakon s mikor a fölvert kopók utolsó veszékelése is egybeolvadt az egyetemessé zsongással, Ilonka leoltogatta a csillárokat.

Sötét és csend volt újra a Hegedüs-kurián.

Bencz Boldizsár

Sziklák közt

Almosan ödögtek a meleg reggelben. Ez volt utolsó állomása nyári bolygásuknak. Egy faluból valók voltak, egymás melletti osztályokban tanítottak, s most együtt töltötték a szabadságot. A sétáló férfi és kistermetű tanítónő társa, abban a korban voltak, mikor már hátuk mögött vannak az első bolondságok. Nyugodtan egymásra lehetett őket bízni.

Hosszu unalmas sétára készültek fel, a régi ódon szagot lehelő házak közt, melyek végeszakadatlanok tüntek. Kellemesen meglepetve álltak meg, mikor egy rövid oldalsíkatorban, megszakadt a házak sora, s a keskeny résen a városka széle bukkan el a sziklás krajnai vidék különösségét tárva eléjük. Az összeszorult füledt ucák után jólesően lengett körülöttük a szabad levegő. Bevált ut lépcsőzött lefelé ahol világos, hol sötétszürkésen szineződött Karszt lejtők utvesztői közé.

— Mily szép — mutatott Anna önkéntelenül karjával a vidékre. Menjünk?

Kísérője figyelmesen az eszén keresztül érző ember szemével fogta fel a vonzó képet. A parlagosodó legelőket, vizmosa sziklákat, eserjékkal körülfogott meszesfejú körengetegeket. Erdekes feljegyzésválókra gondolt, különleges felvételekre alkalmas pontok után kutatott, s azok örömeivel válaszolt.

— Mehetünk.

Erdekes, mintha szökött volna előlük a mesebeli fény, mely hivatatóan fátyolozta a tájat. Legalább Anna úgy látta, hogy elérhetetlenül libeg előttük a kékes reggeli csillogás; s távoli fekete, dohos köhalmazokra szórja a szépségét. Árnyékban nőtt halovány füvek, alacsony bokrok kusztak fel rá és hadakoztak a mostoha talajjal, de a kőszürkés fekete legyőzhetetlen teste kinyult a zöld ígért mögött, örök mozdulatlan ságot, élettelen ságot hirdetett. A tömjénszagu templomok, füledt múzeumok látogatása után jobb kedvet hozott ez a váratlan turistáskodás. Sorra kutatták a rejteket, meszes forrásokra leltek.

Utközben egy füvetszedegető öreg paraszta találkoztak. Kényelmesen hajlongott a cserjék mentén, nagyszáju foltos barna zsákját tömködve friss fűvel. Olykor kíváncsian lesett utánnuk, belekotnyeleskedett a fényképezésükbe. Nevette a játéukat, ahogy Anna előbb akart feljutni egy magaslatra. Fent, diadalmas pózzal egyenesedett ki és nézett szét a vidékre.

— Maradjon úgy — lelkesedett a társa — ezt a képet megörökítjük.

— Nem jói van — báleselkedett a paraszta mellettük. Valami hiányzik — s néhány hosszuzalú leveles füvet, nyíló lila zsályákkal összefogva felnyújtott. Ezt adja a felesége kezébe.

Anna megrezzenve fordult el. Utjuk közben többször megtörtént, hogy házasoknak nézték őket. A nyári együttlét meghittette őket. S ez a meghittség folytatódik otthon a közös munkában. A megszóka-

szóvi őket össze lassan, hogy egyszer valóban egymás mellett maradjanak.

Nem szeretik egymást, sem az egyik sem a másik, de „okosnak kell lenni” — hallja minduntalan maga körül. Ez a fátum kíséri mióta él. Gyermekkora óta hallja. Mint esenevész csúf kis árvalányt azzal rémitgették „Szegény vagy, nem várhatsz semmit. Okos légy, neked tanulnod kell, ha valami akarsz lenni.” „Erte nem jönnek el aranyos hintóval, magadnak kell kiküzdeni.” Mig mások vidám gyermekességét, gondtalan ifju életét szomorkodta, neki mindvégig okosnak, szorgalmasnak kellett lenni. Később a nagyravágás, gondtalanság utáni vágy hajszolta. Szeretne megállni, szeretne fiatal lenni, bolond lenni mint a többi, de nem lehet még, az intő szó nem hagyja. „Vigyázz. Sohasem lesz belőled semmi.”

Kiküzdötte. Végre megpihenhet, végre élhet ő is. S ime látnia kell, hogy megszüreklét, megfakult a rohanásban. Az évek elszaladtak mellette, s nincs mellette más, csak ez az egy férfi, aki vele szürkült az évekkal. Pedig galkor már hatalmába fogta, ez a bujdosló kiszámíthatatlan sors. Elhozta az ezerszer visszafojtott bolondságot és elárasztotta csodálatos ébredéssel. Mielőtt gondolkozni tudott volna vagy védekezni elene, ragadta magát.

Alom, bolond szép álom, s emitt az oldalán a józan valóság. Hervadt öreglány társnője figyelmeztető arca integet.

„Ezt a sorsot akarod? Vigyázz, hogy mit választasz.” Egyszer elmúltunk az ifjúságból, kiestünk a határtalan bizakodásokból. Még egyszer okosnak kell lenni mielőtt hátat fordítana az ránk. Okosnak kell lenni. O úgy látszik a bölcsőtől a sirig tart számára ez a sors. „Vigyázz! — figyelmezteti kegyetlenül. A romantika emlékkönyvbe való, pergament lapok közé, mint egy ritka szép virág. Az ilyen szerelmet, lelkiünkbe lehet zárni, meg lehet titkon siratni, de nem szabad, hogy utunkat állja. Mert az élet nem romantika, hanem nagyon kegyetlen, nagyon rideg valami, s ha valaki tisztességgel segítünk mellett áll, nem szabad gondolkozni. Menni kell.”

A nap kellemesen, elbágyasztóan emelkedett felettük. Elfáradva a járkálásban, később pihenőt kerestek. Egy nagy esőmart sziklára kusztak fel és letelepedtek. A férfi rendezgette, magyarázta a jegyzeteit. A monoton egyforma hang, barátságosan, jóakaratosan szórakoztatott. Anna ölébe esett kézzel halgatott. Meddig ülhettek így? Nem tudja. A szavak lassan, észrevétlenül értelmüket veszítették. Mintha az a kékes csillogás, amely eddig oly elérhetetlenül lebegett a távolban, a homlokára ült volna most. Elfárasztotta a fejét, rálapozott a pilláira.

A kábulatban tisztán érezte a távoli ködös alakot mögötte. A számtalanszor megálmodott férfi feje hajolt le hozzá. Áthuzódott a vállán, hozzáért az arcához és megpihent mellette. Pedig csak a könnyű szél,

lengett a szikla mögött, az kuszálta a fejét, lebegtette a ruháját. Tudta, ha megmozdul, vagy kinyitja a szemét el fog tűnni. Lélekezni sem mért, pedig kiáltozni, rimánkodni szeretett volna, hogy ne menjen még. Bár átfoghatná ezt a fejet, az ölébe vonhatná, mint egy kis gyereket és becézhetné. A melegség, amely elöntötte, felszökött a szemébe. Mintha ezer apró tü táncolt volna a szemhéján, míg ki nem bujt alóla a felszabadító áruló fényesség. Ijedten kapott a szeméhez.

— Mi az? Mi történt? — kérdezte a társa, közelebb hajolva.

Anna látja a valóságot. A másik férfit, a másik arcot, az igazi közeledő fejet, s feléje hajoló alakot. A mozdulat hasonlósága felfokozza a megrettenést. Tisztán lát végre. Hogy mekkora hazugságot kellene magára vállalni. Most érzi először, hogy nem játék, nem testvéri barátkozás a házaseslet és a szíve mélyéből előnti a szégyen. „Okosnak kell lenni” — fenyegetőzik mellette a sors, s ő szabadulást keresve elkinzotta nyoszörgi.

— Nem tudok... Tegnap még, tegnapelőtt igen. Boldog tudott volna vele lenni. Józanul vállalni lehet ezt a sorsot, de nem így... mástól mámorosan. Hisz ez megcsufolása lenne az életnek. Menjünk innen — dadogta gyáván. Menjünk innen. A hangja olyan, mint egy megrémült gyereké, aki sötét szobába jutott és várja, hogy kivezessék.

A férfi leugrott a köről, szolgálatkészen nyújtotta a karját, hogy lesegitse. Többször, megtörtént ez kóborlásukban, most önkéntelenül meghátrált ettől a közelségtől. „Hagyjon.” Furcsa pillanat az ilyen. Egy perc és minden megvilágosodik. „Ennyire huzódik tőlem” — döbben meg a férfi, s gondolkozva felhősen várakozott. Anna tétovázva nézett a lába elé, hirtelen felderült, hogy kiszabadulhat zavart helyzetéből és másfelé terelheti gondolataikat; lemutatott a kezével, ahol egy ijedt kis állatot vett észre.

— Nini gyik.

Az imént jöhetett elő rejtekekből. Apró fejét kecsesen felemelte rájuk, mintha jószándékukat figyelné. Smaragd színben csillogó teste bizarrul ütött el a szintelen sziklától. Nyilván napozó pihenőhelye volt ez a nagy kő, s hogy elfoglaltan találta, rémült sietséggel egy szemvillanás alatt eltűnt újra előlük.

Komorán folytatták utjukat.

— Ez is elfordul tőlem — tűnődött szomorúan Anna. Pedig a barátsága kedves előtte, rosszul fog esni, ha jóakaratu segítése elmarad. Hiába. Ez a férfi nem marad meg társnak, sem jóbarátnak továbbra. Ellenésége lesz, ha elutasítja. Gyűlölni fogja. Mind ilyenek a férfiak, mindjárt gyűlölőknek, ha nem szeretik viszont őket. Csak akik igazán szeretnek, azok tudnak megmaradni önzetlen igaz barátnak. Más barát nincs.

Okosnak kellene lenni. Végzetesen hibázik most. Ne lépjen senki erre az utra, amerre most megy. Legyen mindenki erős, ó de neki hagyják meg, bocsássák meg ezt a gyöngéséget. Az erősek, az okosok éljék az életet, maradjon meg neki csak az álom. Legyen inkább örök az egyedüllét, éljen inkább a gyűlölségben, inkább mint megcsufolja azt az érzést amely először jött el hozzá, annyi józan eltékozolt esztendő után. Amely először itatta át a testét és a lelkét, s még az emlékkönyv lapjairól is boldogságot tud adni.

Börcsök Erzsébet

Becsüld meg íródat,

önmagadat becsüld meg bennük

Malária

Csak ne látnám már itt ezeket a piszkos meszelt falakat és az ágyakat körülöttem ne látnám és ne hallanám már a hangos nyögéseket, halk fájdalmas pihegéseket, sóhajokat, a karból és patikaszag rettenetes büztét ne érezném. A fejem akkora, mint egy hordó, a lábaim dagadtak és szörnyű hosszúra nőttek. Ugy érzem egész kényelmesen átléphetném már velük az asphodelosi hegyeket.

Ne bánt! Hagyj békén, nem kell az injekció, mert utána megint olyan kutyául fogom érezni magamat. Hagyj szenvedni, hagyj ébren lenni vagy megdöglenni. Igen ez volna a legokosabb. Persze. Szervusztok gyerekek. Jóéjszakát édesanyám. Lilike ne haragudjon rám amiért válasz nélkül hagytam galább az egyszer. Nem értem rá. Reggel legutolsó levelét. Nem értem rá, higgye el lekvonultunk. Manőverezés. támadás, sortűz. Utána meghaltam maláriában. No és aztán? Mit csodálkozik? Nem ettem meg a rántott-levest reggel és most meghalok. Hát nem mindegy mit eszik az ember vagy miben hal meg?

Mondtam nem kell, mondtam, hogy ne bánt. Jaj ez már éppen a huszadik injekció. A bőröm, mintha valaki nyuzna megfeszül, szinte sercen belé és egész testem teljesen megmerevedett. Torkom kiszáradt, arcom ég és a szemeim nem is tudom nyitva vannak-e, velük látok-e vagy a fantáziámmal? A sűrű, rántottleves undorító kényelemmel csurog le a falakról. Hé szakács! — inkább a szemétre kellene önteni. Nekünk ugyse szabad enni. Vagy add el úgy, mint a multkor a civieknek és akkor kapsz tíz napot újra.

Na nézd csak nézd, hát eljött Lilike? De vigyázzon az istenért, még meőíti magát, ha olyan magasról ereszkedik. Miért kell Magának a sürgőnydróton jönni, miért nem legális uton? Így, tüljön az ágyamra. Ez jó, ha csókot az jól esik, ha simogat az is, minden, minden amit Maga tesz velem. Ott fáj ott Lilike. Jaj! Főorvos ur, százados ur, szanitéc! — ne adjatek több injekciót, bajtárs Bojnicky ne ird meg az anyámnak mennit szenvedtem. A pénzt küld el, amit az állam értem fizet. Egy esokor virágra elég lesz. Az én életem egy esokor virág, egy olesó rózsabokréta.

Hogy Magának mit adok Lilike? Ezeket a szép piros jöltáplált lázrózsákat innen a homlokomról. Rámázza be őket.

O anyám, miért van az arcod úgy telefirkálva fehér számmal? Persze azok a szenvedések kétségtelen jelei.

Nem tudom meddig fekvődtem ilyen önkívületi állapotban, néhány órát vagy néhány napot. Itt csak a lázat mérik, az időt nem. Este volt, amikor magamhoz tértem. A fehér falak vettek körül újra a fájdalmas jajgató betegek. Mintha valami recélő gépből estem volna ki: karjaim és lábaim összetörve fekszenek körülöttem. Komiszíngem egészen megzöldült az izzadságtól. Szakállam hosszúra nőtt és a szemem beesett. Most legalább már bírok magammal annyira, hogy gondolkodni tudok, mecklőnböztetni a dolgokat egymástól. A főorvost a szanitéctól és a fekete táblát, amely olyan félelmetesen lóg az ágyam felett az anyám arcától. A holdfénynél el tudom olvasni a láztáblát: 40.9.

Két hónapja, hogy katona vagyok. Ugynevezett félvilágosodott, ántudatos ifjú ember voltam, aki sokra becsüli az emberméltóságot, akkor amikor először tekerem fel a lábszárvédőt. Jól emlékeztem a világháborúra és elolvastam néhány háborus regényt. Ma katona vagyok, a babfőzeléket többre becsülöm az emberméltóságnál és a fegyverem alól megszökve néhány percre, s valami kövér árnyékban szundikáln, mindennél jobban szeretek. Tudom, hogy a gugolás rossz, de éjszaka minden félórában teljes harci felszerelésben jelentkezni, még rosszabb.

Most, így ebben a puha ágyban fekvődni, mintha nem is volnék katona, egész jól ér-

zem magamat. Pedig amikor összeestem ott a gyakorlótéren, úgy gondoltam, hogy még szimulálnom kell, mert nem akarták elhinni, hogy beteg vagyok. Mondom, most hogy kinjaim elmúltak boldog és megelégedett vagyok. A kiállott szenvedések után minden ember hősnek képzei magát és ez felemelő érzés. En is így voltam vele. Ugy vettem sokkal különb vagyok a többinél, akik még mindig jajgatnak. Ki tudja meddig érzem még ilyen jól magam.

A szanitéc egészségeseket horkol az ágyán. Ő nem hallja a jajgatásokat. Mindig ilyen mélyen alszik, s akkor reggel elmeséli hogy micsoda disznó dolgokat álmodott a szeretőjével.

A szemközti ágyból kiugrik egy alak, a szoba közepére a két ágy sor közé rohan és borzasztó, artikulálan hangon ordítani kezd. Kékesikos ing van rajta, szinte nevétségesen hosszú. Lábat úgy oda vágja a padlóhoz, hogy az ember azt hinné menten darabokra hullanak.

— Bal, jobb. Bal, jobb. Bal, jobb.

Aztán egy olyat ordít, hogy mindenki fészkelődni kezd:

— Allj! — és megáll.

— Te ott, te kicsi már megint eltévesztetted a lépést.

Egyszer még beverem az orrodát. Pi-hen! Es előretolja a lábát. Senki se szól rá. A szanitéc nem zavarja a dolog, tőle ma-sirozhat hajnalig is. Amíg ő nem fejezte be szép álmát a szeretőjével nem lehet felköltöni.

— Bal, jobb. Bal, jobb. Bal, jobb.

Ez Berinov, a káplár. Az ő tizedébe voltam beosztva a tizedes gyakorlatok idején. Borzasztó kutya ember volt. Képes volt egy óra hosszat csináltatni velünk a nehéz fegyvergyakorlatot rekkenő hőségben, s amikor már a nyelvünk is kilógott, kettes sorba állított és lépést vezényelt.

— Bal, jobb. Bal, jobb. Bal, jobb.

Aki eltévedt azt jögalmatlanul kiállította és annak gugolnia kellett. Még most negyven fekos lázával is bennünket kinozott. Részóltam.

— Dögölj le kutya!

Rám se hederített.

— Menj az ágyadba és kuss, — szoltam újra. Nagyon jól esett, hogy egyszer én is káplári hangon beszélhetek vele. Mindenki rettegett tőle. Egy szadista paraszt volt, aki élvezte a kinlódásunkat. Alaesony zömök ember volt, apró benőtt disznószemekkel, szörtelen, kénsárga arccal. Utáltuk valamennyien. Es most itt silbakol a láztól félőrülten. Csillag sines a vállán és a hosszú kék ing teljesen megfeszította tekintélyétől.

— Mondtam menj az ágyba, mert bevágok, hogy összetörsz.

Lassan felkeltem — nagy erőfeszitésem be került — és megindultam feléje. Megragadtam vállánál fogva és betuszkoltam az ágyába. Közben nagyokat rugtam rajta. Nem is tiltakozott ellene. Hánykolódott még, dobálta magát egy darabig, aztán lassan lecsendesedett. Leültem az ágyára. Sokáig ültem így gondolataimba merülve, amíg vékony színtelen hangon megszólalt:

— Vízet.

Kimentem a folyosóra a csaphoz és hoztam neki a esajkámban. Mind kiitta. Láttam, hogy megenyhültek a fájdalmai, apró szeméivet bagyadtan nézett rám.

— Jaj de sokat szenvedtek, — szolt hal-

kan. — Nem annyit, mint mi ott a gyakorlótéren, amikor órák hosszat kergettél bennünket.

Lehunytá szemét, láttam rosszul esik neki amit mondtam, de én nem törődtem vele. Egészen belchajoltam az arcába és úgy folytattam:

— Látod mindent visszkap az ember. Mindent amit az életben, jót, rosszat egyaránt. Az isten mindent visszafizet.

Felnyögött.

— Es látod most kinlódni fogsz, szen-

vedni nagyon sokat. Annyit amennyit mi együttvéve szenvedtünk a kezéd alatt. Es amikor már eleget szenvedtél szép csöndben elmész. Itt hagyd a csillagodat és ujonnan szabott sonkanadrágodat, amire oly büszke voltál.

Ezt már nem bírta ki. Apró szeméből lassan csorogtak le a könnyek végig, zsiros, sárga arcán. Ember volt ő is, most láttam, de azért nagyon jól esett tanuskodni a szenvedéséhez. Jól esett a visszaemlékezés mérges törét belemártani sajjó szívébe és megforgatni benne néhányszor.

Hosszu idő telt el így. Hallgattunk mind a ketten. Néztem a tejtüvegen beszűrődő szürke világosságot. Hajnalodott. Gondolataim messze kalandoztak. Hej, de jó volna egyszer már úgy elaludni, hogy álmomba ne vágna bele a hajnali trombitaszó. Itt is talán még két napot leszek, aztán mehetek ki újra a gyakorlótérre.

Ugy láttam, mintha elaludt volna. Felkeltem ágya mellől és visszafeküdtem az enyémbé. Nem fekvődtem tíz percét, amikor újabb nyöszörgést és motoszkálást hallottam az ágya feől. Megismétlődött az e-
sőbbi jelenet.

— Bal, jobb. Bal jobb.

Már nem érdekelt. Amit akartam megmondani neki; megmondtam. Gyenge voltam és kimerült. Szemeimet lehunytam és bántó gondolataimat elhessegettem magamtól.

Másnap reggel — már jó későn lehetett — Bojnicky, a század irnoka rázott fei kábult álmomból. Csomagot hozott fel és egy levelezőlapot. A csomag az enyém volt, a lap a kápláré. A kápláré, aki mozdulatlanul fekvődött az ágyán, elnyújtózva, holtan. A kékesikos inget lehuzták róla és sárgászöld hullája undorítóan felpuffedve világított. Piszkos, nagy kezei mereven szorultak a teste mellé. Mintha most is raporton volna, vigyázzban, mereven, katonásan. Csak a hasát felejtette behuzni. Szégyenletesen kidomborodott.

Hullája fölött olvastuk el felesége tinta ceruzával irt, kusza sorait. Ő már nem halott és nem értett semmit belőle. Agyát megfagyasztotta és fülébe ölmet öntött ö-
rökre a halál.

Kedves uram,

aki most messze, messze olvasod a soraimat, áldjon meg az Isten. Tudatom veled, hogy mi hála Istennek egészségesek vagyunk, amit neked is tisztaszívűből kívánunk. Arra kérlek kedves uram, ha lehetséges gyere haza — talán kapsz szabadságot — mert most elég jó idő van, megvehetnénk a vályogot és, ha hosszabb időre jöhetsz, még fel is építhetjük a házikót. Öszre mire végleg haza jössz meg is száradna. Legyünk már egyszer mink is a saját viskónkban. Eppen elég volt két évig, ami óta együtt vagyunk, az öregeknél lakni. Hát, ha lehetséges, nagyon kérlek gyere haza. Isten veled és velünk. Csokol feleséged és kisfiad, Ljuba.

Igen. Isten veled Berinov. A házikó tényleg megszáradna öszig, behurcolkodhatnát az asszonnyal és a gyerekekkel, még a kis tehénevel. No, de látod így van ez. Itt fekszel egy lépésre tőlem, én olvasom a feleséged levelét, amelyben haza hív és te meg se moccansz. Nem érzel és nem értesz semmit már. Rossz ember voltál Berinov, de az Isten talán meg fog bocsájtani neked.

— Hagyd abba már. — szolt rám a bajtárs. — Meghalt és kész. Mit nézel úgy, mint egy hülye? Legalább nem kell ezentul naponta tizenöt-ször cipőt pucolni.

Közben már felbontotta a csomagot. Jó mazsolás mákoskalácsot vett elő belőle.

— Ez már döfi.

Tekintetem még egyszer átsiklott a dagadt hullán. Tényleg igaza van a bajtársnak. Mennyivel könnyebb lesz ezentul a gyakorlat. Mégis szerencsénk van, hogy meghalt.

Zabáltunk. Jól esett a hazai. Annyit ettem, hogy szinte fel se tudtam állni.

Herecz J.

Arató ünnep

Hát ilyen is van még? Kérdezhetné — és pedig joggal — bárki ebben a rozsdás világban. Ahol nem csak a gabonát, hanem ami sokkal szomorubb, már az emberek lelkiismeretét is kikezdte a vakrozsdá.

Es mégis van, akad még gazda, akit annyira szeretnek a munkásai, hogy aratás közben szakítanak maguknak egy-két óracsakát, hogy felajánlják neki a legfőbb megbecsülés jelét: a koszorút. Helyesebben a koronát. Bekoronázzák vele munkájuknak mintegy az eredményét.

Mert tényleg korona volt az, amelynek ünnepélyes átadásánál az idej aratás folyamán magam is tanu valék. A korona alakot azonban csak akkor tudtam megállapítani, amint megfordítottam és megnéztem a fonás szerkezetét. Kívülről ugyanis a már tulszárz buzakalászok szertefeszülő toklászai úgy betöltötték minden teret, hogy a korona egy kis kalász-kazalnak tetszett. Amelynek belsejébe be sem lehetett látni.

A buzakorona tetejébe színes szalagok voltak csokorba szedett mezei virágokkal együtt befűzve s e kis csokrok az oldalakon is változatossá tették a szőke buzakalászok egyhangu színet.

Sőt a főkorona mellett, amely vetekekedett egy szépre sült, omlós felhasadt oldalú makói kenyér nagyságával, készült egy kisebb, cipó nagyságu korona is, különös figyelemből az özvegyasszony-gazda-tíz éves kisleánya iránt. Nekünk meglepetés volt az arató ünnep. Mert a háziasszony nem árulta el, miért hívott ki tulajdonképpen épp aznap a tanyára. Csak barátságos eszmecserét, tereferét emlegetett. Egy kis eszemiszommal.

Közben ebédhez tálaták a nagy eperfa árnyékában. A forróság szinte elviselhetetlen volt. A szemtelen tanyai legyek már nem csiptek, hanem haraptak. Az öreg komondor, a szállás egyik hűsége, de még nem nyugdíjazott öre hol behúzódott kis lakába, hol kijött annak árnyékába. Kaffogva kapkodott a legyek után. Szorgalmasan rázogatta nagy lógó füleit.

Egyszerre távoli énekszó hangzott fel s nemsokára bekanyarodott lassan a tanya udvarába a munkások menete. Elöl két lány hozta a két koszorút, majd a részesek vállravezett, takaróval felszerelt kaszájukkal.

Es mind azon piszkosan, verejtékesen, ahogy a munkát otthagyták. Mert nem az ám az igazi ünnep, melyet kiöltözve, kimosdva vasárnap csinálnak néhol felpántlikázott ökrös székerekkel kurjongató legények, az öreg béres vezetése alatt! — Nem mondom, szép ez is, de nekem jobban tetszett s a mai sanyaru viszonyokhoz jobban illett ez az ünnep, amelyet én néztem végig. Hétköznap a munka kellős közepén.

Az uri társaság meglepetve látta a nap-sütötte arcú, átizzadt ingű, szikkadt munkásokat feltűrt ingujjakkal, kieresztett derekakkal. Csóróra hajlott ütött-kopott kalapjaik alatt hetes szakállal az állukon. Bizony távol állottak az ugynevezett szalonképeségtől.

Mikor hozzánk érkeztek elfogódottan előlépett egy szőke leányzó s papirlapról felköszöntőt mondott a ház asszony-urára. S az Istenadta nép szívből fakadó egyszerű rigmusai nagy hatást tettek a jelenlévőkre.

Ime a köszöntő:

„Kedves jó gazduram engedje meg nekünk,
Hogy elmondjuk magának, mit érez a szívünk.
Hisz ilyen zavarban már régen nem voltunk,
Mint most, hogy állandó esőben arattunk.
A jó öreg madár szakállát megrázta,
Mondhatjuk őszintén, hogy rosszul csinálta.
Mert ősapánk mit róla följegyezték,
Sajnos de bár mind igazok lettek.
De azért fölfohászodunk hozzá egészségért
Kár ily büntelenül a sok, sok esőért.
Lenézett a földre s a szíve megesezt,
S közbe-közbe egy kis jóidőt engedett.
Olyankor azután könnyesen pipáltunk,
Reggel négy órától éjfélig kaszáltunk.
A kalászt sok szép rendbe gyűjtötték a lányok,
Olyan szem volt benne, hogy párját nem láttuk.
Hogy a szem milyen, azt mindnyájan látjuk,
Hogy a sulya mennyi, tudni nem kívánjuk.
Lehet itt finánc is annyi adó lenne,
Hogy egész termésünk foglalóba telne.
Az az egy bizonyos, olyan mint a kása,
Lemosolyog róla az Isten áldása.
Mert ő is szereti ezt a derék népet,
Ki egyformán becsül urat és cselédet.
Am a szeretettel adós mi sem vagyunk,
Az egész családhoz hűen ragaszkodunk.
Most is a termésből szép koszorút fontunk,
Melyet a családunk jó szívvél elhoztunk.
Fogadják el tőlünk igaz becsülettel,
Mint ahogy mi hoztuk igaz teljes szívvél.
Legyen a gazdának méltó büszkesége,
Hisz az egész termés saját rendezése.
Adjon az Úr Isten minden jót a háznak,
Erőt, egészséget az egész családnak.
Kerülje a bánat a tanyája táját,
Soha ne érezze semminek hiányát.
Ide a főorvos csak vizitbe járjon,
Inkább addig jóba kétszer annyit lásson.
Ügyvédre, bíróra sohse legyen szükség,
Csak ritkán jöjjön, akkor is mint vendég.
Eljünk együtt soká barátságban,
Segítsen az Isten sok vig aratásra.
Most pedig itt hagyjuk a megszentelt kalászt,
Jövő termésünknek sikerteljes magvát.
Mondjunk Istenünknek tiszta szívből hálát,
Fogjuk föl poharunk s kiáltunk egy hurrát!
Dicsértessék a Jézus!”

Elhangzott a háromszoros éljen, a ház asszonya megköszönte pár keresetlen szóval az ünnepelést s átvette a koszorukat.

Az emberek lerakták a kaszákat. Ki az ól vagy félszer alacsony tetejére helyezte el azokat gondosan. Ki még az akácfa lombjai közé nyomta be. Fölaggatták a fénkörtartókat, a tokmányt is. Egyikben lötyögött még egy kis állott zavaros víz, a másikban már nem volt semmi. Ahogy elhagyja ez a nép a régi szép magyaros viseletet, úgy eltűnedeznek lassan a régi, az igazi, rövid tehénszarvból készült tokmányok is. A maiak jórésze bádógból készült. Egy némelyik zománcozva. Az egyik magyar szabótól hallottam nemrég, hogy Kanizsán csak két öregember varrat még magának paszmányos magyar zekét, zsinóros mellényt s vitézkötéses szűk nadrágot. A fiatalok már briesesz-nadrágot, lakkszimat hord gumisarokkal. A szegényebbe meg „cegg” ruhában, szandálban, vagy mezteláb tőri át magát az életen. Az öregasszonyok rókamálás tyurakja övelük hal ki... Pedig a mezőkövesdi matyók pénzelnék abból, hogy meg tartották, sőt fejlesztették a szép magyar viseletet.

No de maradjunk az aratóknál. A ház asszonyura meghitta, megvendégelte munkásait is. Lassanként kanálcörgés, tányézcörgés lett urrá a portán. Gőzölgő bürgepaprikást adagolt a redusá-né a részesek szakácsnéja.

Azt hittük, hogy a munkások kimerülve a hetes nehéz munkától ebéd után árnyékba húzódnak és ujrakezdésig szunyókálnak egy kicsit. Azonban nem ez történt. Hanem előkerült valahonnan a kamra sarkából egy házigyártmányu citera, a bácskai magyarság eme kedvenc házi zenészerszáma s inkább a lányfajta egymás között egy néhány fiatal keverten ropogós, friss csárdásra kerékedett. A zene ütemei pattogtak, de pontosan az ütemre járt a táncos párok lába is. S az uri nép hiába firtatta, hogyan is rakják lábukat, hogy kettesével, négyesével is oly biztosan, oly természetesen együtt táncolnak, egy pillanattal sem marad el egyik táncos a másiktól. Mintha gummi lett volna talpuk alá kötve. S érdekes a táncok egymáshatása. Embereink a csárdás lépéseit megbővítették egy a kőlóból vett figurával, amit teljes sarokra esve lejtettek el.

Az uri kisasszonyok is összekapaszkodtak ki lánnyal, ki legénnyel, hogy eltanulják az új módit. De igen kevés eredménnyel. Ellenben a nem mosdott legények hatalmas tenyer-meg ujjlenyomatait pontosan leolvashatók voltak a hölgyikék fehér meg rózsaszín ruhái derekain.

A jókedv különben oly magas fokra hágott, hogy táncra perdítette még a 70 éves öreg Gyura bácsit is. Asszonyféle persze nem akadt, aki összekapaszkodott volna vele, de azért ő rendületlenül ott csoszogott, még forgott is a táncoló fiataloktól tisztán távolságban, de a zene hangjainak lötávólaban. Aprókás arcára fagyott öreges mosolylyal keringett a vén szittya a fiatalok gunyos kacagásától kísérvé, de ő erről nem vett tudomást. Ki tudja mire gondolt közben? Rég elmúlt dus kalászu aratásokra nyilván, amikor még ő érte is raogngtak a lányok, amikor még az ő kaszája vágta a legszebb rendet...

De nincsen tánc éneklés nélkül. Egy munkáslányban már bizonyára régen él az a tudat, hogy ő nagyszerűen énekel s most jónak látta a szünetben megmutatni mit tud. Tényleg nem is volt rossz hangja, ki is használta helyzeti előnyét, amennyire lehetett s ebben két másik leányzó több-kevesebb sikerrel támogatta.

De műdalokat énekel az istenadta, érzelmes balladákat s mi hiába biztattuk, hogy próbáljon helyi szerzeményű, tanyai izű nótákat énekelni. Egy-egy nótájának azonban volt 5-6 strófája is. S el nem hagyott volna közülni egyet.

Ezt a hosszú leírást is főleg azért adom, mert úgy éreztem elejétől fogva, hogy a felköszöntő ott született meg a tanyavilág kis szalmafődeles kunyhói között.

Meg is kérdeztem, amikor a szöveget el-

kértem a szöke lánytól, hogy ki írta ezt a felköszöntőt? Azt felelte: Majoros Piros. Hol az a Majoros Piros? firtattam a lányok között keresve a tettest. A felelet az volt, hogy biz' a már férjhez ment, nincs itt. A verset különben még a tavalyi aratás előtt írta s akkor ő maga olvasta föl. Azért is van a sok esőről szó benne, amiben az idén kevésbé volt részünk, mint tavaly. A szem dicsérete is a tavalyira illik, az ideai bizony nagyon szorult. Léha. Laza. Megette a rozsda. Azt már ezek után nem mertem megkérdezni, hogy... igen... igen... ő írta... de vajon ő költötte-e a rigmusokat? Mert akkor bizonyosan a kötőszóra tértek volna rá, hisz' az szokott költeni.

Igy örök titok marad, nem egy ósdi kalendáriumból írta-e ki a fentközöltelem célravezető rigmusokat, amelyekkel egy pár évre előre ellátta munkás- és sorstársait, a jó Majoros Piros.

Batta Péter

Esőcsepp

Ablakomra esőcsepp hull,
Lepereg.
Átlátszó szintelen karika
All hidrogénből, oxigénből
És amit lemosott
levegő, ablak szennyéből.
Élet élhet benne
Mikrobák, baktériumok
Egy cseppjében ezer emberhalál.
Egy esőcsepp...
ki tudja mit hoz
ki tudja miért jön
ki sejtí mit visz
ki bizta meg küldetéssel
Feladatát ki tette meg
Hogy ép ablakomra esett.
Esőcsepp hull ablakomra,
Lepereg...

Czakó Tibor

Olyan vagyok mint ti és meghalok

Áradt utak szaladtak el a lábam alatt
biborpiros, lihegő nappalokkal és könnyfa-
kasztó éjjelek özöne is maradt mögöttem,
én messziről jöttem, messzi, új bágyadt-
sággal
és még most sem tudom mért jöttem
mert az ut itt is olyan: poros és éget
és az álmokra itt sem hoznak valót a
függönyös szobákban felgyöngyöző halk
kacagások,
én valamit kerestem, valami esőndet,
könnyet, igazat
de azt már letarolták mások
és most olyan vagyok, — jaj, olyan — mint ti
s a lelkem álomfala mögött hiába szágulda-
nak százszorszép, százszorjő, lágyan
elomló gyermekimádságok,
hol vagyok én, mért vagyok én és mikor
leszek?...
a vak ólomtükrökben, látod
kedves, egyformán szürkén bandukolunk
mert valahol elhagytam a régi csillagok
fényét, mint a kutyakölyök az anyját, ha
már más kutyák után csatangol:
nagy várások között kiterítették és hull rám
a halál
egy lágyezüst lélekharangból.

Sas György

Válófélben

Elgondolkozva bandukolt Barcs az uc-
cán haza felé. Az éjszaka langyos volt és
marasztaló. Valami kis eső eshetett, mert
nedves volt az aszfalt, s a csillagok szép
fényesen kimosakodva bujtak elő újra az
égen.

— Bolondság hazamenni — motyogta s
haragosan gondolt az estére — mert ilyen a
finom társaság, — az embernek mindig ha-
marabb kell hazamenni, mint szeretne.

Szerette volna megnézni, hány óra, ér-
demes-e elnézni a kávéházba, hátha ott ta-
lálná a fiukat, de még arra is lusta volt
hogy a zsebébe nyuljon és gyufát gyujto-
gasson. A kabátja szárnya szélesen kinyitva
fityegett, s a két kezét a kabátjába ásva
lustán figyelte kongó lépéseit, melyek vissz-
hangot ütöttek az üres uccán, mintha még
valaki járna ott, de csak a lehunytszemű
házak néztek rá mindenünnen vissza. A té-
ren, hivatkozóan fehérlett egy pad, kedvet
kapott az üldögélésre. Tapogatózva végig
huzta a kezét rajta, hogy megvédte-e az
esőtől eléggé a mellette silbakoló nyurga
gesztenyefa, azután elhelyezkedett rajta.
Csodálkozva hallgatta, hogy a monoton ki-
mért kongás folytatódik.

— Sokat ittam — fanyalodott el — ha-
lucinálok — s széles ívben szedte le puha
nagy kalapját, hogy kissé mámoros fejét
megszellőztesse. A lépések egyre kongtak,
erősebben, tisztábban. Valaki közeledett.
Nagy hosszú fiatalember volt a másik éjjeli
bagoly. Nagylengő léptekkel járt, hajadon
fővel. Hosszu karjai kaszáltak menés köz-
ben, s oly vakon ment, hogy a padon ülőnek
le kellett kapnia a fejét, nehogy hadonászó
karjával nyakon találja ütni. A lengő lép-
tek alig értek, a fiatal fákkal beültetett
kis tér végére, visszafordultak, s még ke-
ményebb kongással jöttek visszafelé. Barcs
kíváncsian figyelte ezt a különös éjszakai
sétát. Mikor harmadszorra fordult meg nem
tudta megállni, lustán kinyult érte és bele-
akaszkodott a kabátjába.

— Ki vagy, szenvedő barátom?

Nagyon elárvult-kusza arc fordult rá.

— Ohó hisz ez Villányi...

— Te vagy?... — dörült fel az is, s
most már ő ragadta meg a másikat — ...tég-
ged az Isten hozott az utamba.

— Akkor ülj le — kedélyeskedett, s
kényelmes mozdulattal lehuzta maga mellé
a padra. Nagyon gyászosnak látszott sze-
gény. A homloka csunya náncokban szaladt
össze, ujjait kétségbeesetten ropogtatva dör-
zölgötte, azt sem tudva mit csinál belső
háborgásában. Látszott elfehéredett arcán,
hogy sok a mondanivalója és csak úgy da-
gadoznak benne a szavak. Egyelőre nem
tudott több feltörni az áradatból, folyton
ez a két szó: az asszony, ...te az a kígyó.

— Összevesztetek?

— Hát nem tudod? — de ezt a „nem
tudod“-ot olyan hangosan mondta, hogy fe-
lettük a fán alvó veréb ijedt csipogással reb-
bent fel, szárnyával megrezzentve a lombot,
s a leveleken összegyűlt esőcseppeket leper-
gette rájuk. Barcs bosszankodva törülgette
az arcát, felindult társa azonban nem vett
tudomást róla. ...Te ezt a csufszágot, hát
ezt érdemeltem... mondd hát ezt kellett meg-
érnem?...

— Megesalt? — kérdezte a legényember
inyene kíváncsiságával.

— Hát nem tudod?... Váluunk!

Ez lett a vége a nagy szerelmenek. Az a
kacérszemű szép szöke asszony... Lám, lám.
Ez a bolond fiu pedig mennyire szerette.
Hiába csipkelődtek rajta. Mert hiszen más-
sal is megtörténik ez a szerencsétlenség,
de hogy valaki ilyen bolond módra beleka-
varodjon egy szoknyába és se halljon, se
lásson mellette. Mondták előre, de inkább
összevesztett mindenkivel, szakított miatta
összes barátaival, s, ime... Vállat vont. Mi
közé hozzá. Most már házások. Családi pör-
patvar. Hátha nem igaz. Majd elsimul.

— Ki kell békülölni! — mondta hangosan
jóakaratosan.

— En?? ...Te nem ismeresz akkor engem.
Most megfogtok ismerni. Meglátod, mit te-
szek — és megrázta veszettül szitkozódva
fenyegetőzve az öklét. Ez nem mulik el
simán — s végeszakadatlanul öntötte ma-
gából a felgyülemlett bosszút lihegő sza-
vakat.

Csitítani akarta a háborgó fiut, de nem
lehetett. Belátta hiába beszélne, itt egy
frissen fakadt keserűség özönlik, jobb sza-
badjára eresztene. Ellentmondásával csak
magára dühösitené. Bolongatott. „Ugy igaz,
nag ykigyók az asszonyok.“ Semmi közbe
ugyan más családi ügyéhez. Nem is látja
tisztán a dolgot, sem az asszonyt nem is-
meri ennyire közletről, de hát mind kígyók a
nők, miért lenne ez különb. A düh ami a má-
sikból szüntelenül bugyogott lassan átplán-
tálódott. A részvét és a lappangó boros
állapot feltüzelték. Nagyon igaza van ennek
a fiunak. Meg kell mutatni és összefogni a
komisz rossz asszonyok ellen. Már ő is
rázza az öklét és nagyokat üt a barátja
térdére. „Le kell számolni velük!“ S ott
a hajnali padon összeesküdtek és fejükre
olvastak minden vétket, amit csak tudtak,
a hűtlen galád nőkre.

Ujra összelelegedtek az utánavaló na-
pokban. Közösén sugdolóztak a kávéház sar-
kában. Bizonyítékok kellett. Villányi ér-
veket gyűjtött, adatokat jegyzett. Sorra kér-
te a fiuk tanácsát. A válópör nagy felkészült
séggel megindult. „Megmutatjuk nekik“ —
néztek össze öntelten, s férfias összetartás-
sal biztatták Villányit. Ne félj, segíteni fo-
gunk mind..“

Ekkor híre jött, hogy az asszony ki
akar békülölni. Békítési kísérletekről beszél-
tek. Felzudultak valamennyien. Villányi ta-
gadott, közben nagyokat hallgatott. Notesze
melyben az asszony bűneit jegyezték és gyűj-
tötték napokon át tétlenül hevert zsebében.
Kezdett elmaradozni a kávéházból. Állító-
lag látták már együtt őket. Nem akarták
elhinni, de megtörtént. Kibékültek.

Maguk közt még jobban szidták az
asszonyt. Mindennek az az oka. Lám hiába
volt minden, tul járt az eszünkön és újra
elhódította tőlük az urát. Mert a fiut nem
lehetett a kibékülés óta látni. „Szégyeli ma-
gát“ — gondolták. Később annál tüntető-
ben, összebujva nevetgélve mentek el a ká-
véház előtt. Ha a fiuk közül megláttak vala-
kit Villányi előkelő arcot vágott, sőt meg-
történt, hogy tüntetően elfordította a fejét.
Egyszer sikerült elfogni és magyarázatot
kérni a távolmaradásáról.

— Nézzétek — felelte hidegen — nem
barátkozhatom olyanokkal, akik szemtől-
szembe előttem becsmerélni merészték a
feleségemet.

Azzal lesujtóan végignézve rajtuk hátat
fordított.

Börösök Erzsébet

Tiszaparti reggél

Adorján Andrásnak, szeretettel.

A Hajnal már bucsura nyújtja a karját
A Tiszát még mély opálszín' ködök takarják
Szűzen simul fölénk a pompás pitymallat
S halk zsongás bujkál a friss horizont alatt...

...Kopnak az álmok... A látkör már tágul,
A lankáson enyhe lila cicáz szerte;
A reggel biborszint szur már láthatáru
S a partot, a várost friss aranyba verte...

Méla melódia gyul szomorú néhol.
— Valahol szerelmes galambpár turbékol —
...A friss arany lassan hig ezüstbe téved
Zsong, dul a nagy viadal, árad az Élet...

Adorján Kálmán

Oszi napkelet

(H. Csónak szeretettel).

Az idő kárpítja mily szépen aláhullt,
bezárult mögötte megint egy év,
egy év, amelyből csak emlékek maradtak,
hervadó virágok... röpke mesék.
Uj évbe indulsz tiszta lélekkel,
bizol a jövőben, amelyben élsz,
elbizakodásod csalódás ne érje,
ne ismerd soha a szenvedést.
Ma még tiéd a ma, de holnap már csak
tegnapod lesz
s lehet, könnyen, nevetve eltemeted,
de lehet könnyen, hogy fájó szívvel teszel rá
sírkeresztet.

A kopott köntösű elmult mesékre
uj virágokat uj tavaszt fest,
de alóla áttör a régi szín, mint bérc
mögött, ha pirkad a napkelet.
Szép ami mult, az emlék... szeresd!
mulnak az évek, a hajad fehér lesz
s a hónapok imazsámolyánál
a mult mesés rózsacsokfai
lehelnek rád terhes illatot.
Felszakadt mosolyod talán előszeret
s halk didergéssel ölelsz rá minden hervadt
emlékre

szerető napsugaras éltető meleget.
S bár érezni fogod majd, hogy mosolyodban
a tél zuzmarája már benne reng
s tudod, hogy utána nem lesz kikelet
s a déresített levelek rízenő zöreje is
a feledt sírok lakóitól hoz bus üzenetet.
Nem fog ez fájni neked...

A mult felravatalozott koporsójáról
az emlék-kandalló lángjainál nézed majd
az ezervirágos fák új életrekelését,
ha macymamáca szó üti meg gügyögve
füled.

S könnyharmatos őszszivárványt
sugároz megbékélve tekinteted
s hallod a régi tavaszi álmok zsongó
muzsikáját

Nem fog ez fájni neked,
körülted mindent ígér az őszi napkelet,
az őszben már nincsen délibáb,
s ha csalódás nincs, a szív se fáj.

S azután...

Ujra, dübörögve hull, hull az idő-kárpít
szivemben a tűz talán utoljára gyul
s egy éjféltől induló ősznapkeletben
megálmodottan, szépen előtted áll
s vár rád a Nagyt...

Bencz Mihály

Miért oly tisztán s kékesen csillogó a szemed?

Mért oly tisztán s kékesen csillogó a szemed?

Tiszta, mint maga a jóság.
Fénye, mint éji holdfény szelid felhők között.

Jön, jön felém, hogy mondjon valamit,
de a félelem, öntudat, az eldöngött évek
egy pillanatra fölviannak;
s a megijedt fény, meginog, reszketve
lehull rólam.

En hiába mesélek neked az álom-párnán
szobrosan meredsz a gondolat vásznára.
Egyszer, puha kezéd megfogta kezemet
s mosolyod bánatomra feküdt,
hogy vigasztaljon.
Szívem, mint afrikai tam-tam az őserdő
mellében,

félelmetesen dobolt
föltüzelt borda-váram lakóját: a pusztá
vadat.

S még most is simul a kezéd a homlokomon;
esókolj rám a szivedről szavakat
titkosan, csöndesen, hogy az élet-zaj meg
ne hallja

s a falevélen felejkedett éj-esók meg ne
haljon.

Virág József

FIGYELŐ

ERNST GLAESER:

902-sek

Ford. Bölöni György. Editions Monde
kiadása, Páris

A Monde magyar könyvei mindenféle kaphatók.
Trafikok, könyvesboltok tele vannak velük. Beszéljünk róluk egy-két szót. Glaeser könyvét különösen az ifjúságnak ajánlják: Minden fiatal embernek el kellene olvasni. Legjobb utmutató a pubertás utáni korban. Remarque szerint a háborus kor egyik legbecesebb dokumentuma, stb. — Nagyon sok kiadást ért, a legtöbb európai nyelvre lefordították. Glaeser könyve az ifjúságról szól, — de nem ifjúsági irodalom. Nem a Pál uccai fiúk, nem Dickens vagy Mark Twain kedves, csintalan gyermekeiről van szó ebben a könyvben.

Glaeser könyve kimondottan felnőtteknek való könyv.

Ugyanugy, ahogy Gulliver utazásai és a Don Quijote de la Mancha is elsősorban felnőtteknek való, mert csak ők találhatnak bennük a szellemet felüdítő szórakozást.

Glaeser könyve nagyon szomorú könyv, mint ahogy minden komoly könyv, mely a háboruval foglalkozik, csak szomorú lehet. 14—16 éves diákok élte a háboru alatt. Fiatal legények keserves vergődése a pubertás idején. A gyermekek lelke tele van problémákkal, melyekre nem kapnak választ. A felnőttek a háboruban vannak, — a gyermekek nem értik meg a körülöttük lejátszódó eseményeket, csak azt látják, hogy a háboru elején mindenki örömmámorban uszik, a vége felé pedig alig várja a békét. Eszreveszik, hogy az élet célja és tartalma kifürkészhetetlen, a bennük feltűró szexualitás a magukra hagyott nők felé hajtja őket. Nincs élelmiszer, stb. stb. A regény hősei eredeti figurák. Érezni rajtuk az élet sorsforgató kezét. A diákok, a katonák, a zsidók, a különböző árnyalaku szocialisták, hivatalnokok, tanárok mind-mind élnék. De

legjobban a mindenkit nyomorgató két alapszöveget a lét és fajfenntartási ösztön él a regényben.

Felnőtteknek való Glaeser könyve, nem az ifjúságnak, — mint ahogy a háboru is ők csinálták. Itt megláthatják, hogy mi történt a gyermekek lelkében, míg azok apai felügyelet nélkül éltek a nagy világéjszékben. Ha elolvassák, jobban megértik a mai harmincéveseket.

Polácsi János

ÜZENETEK

Az ifjúsághoz. Szimbólumából hiányzik a szépség az eredetiség és a fény. Miért vár az új élet éppen a hegyeken? Minden szobor a multat jelenti, miért várják hát „remény-szobrok“ az ifjúságot? Azt a banális egyszerű tételt, hogy az ifjúságra új élet vár, nem lehet ilyen ügyetlen, unott és értelmetlen képekkel érdekessé tenni.

Titkos meséket suitog az éj. Kinos erőltettség érződik ki verséből, amelyet utolsó sora legjobban elárul: „hogy keressek versemnek új titkokat.“ Ez nem lehet versélmény. Az ilyen kinos titkok-keresésből azután ilyen zavargások születnek: „titkok mélyén rejtelmet lát“ — „alkony ül a némaság fergetegében.“ Igazán szükségtelen ez a nagy erőlködés.

Feltámadó emberi jóság. — Most én indulok utnak. Hangja több mint öntudatos: öntelt. Ilyesmit írni: „verseimben előkészitem a jóság feltámadását“ — „tulharsogom az élet zaját“ — „Halljátok a szavam!... Most én indulok utnak.“ — már nem is szerénytelenség, hanem az önkritika teljes hiánya, az ennek beteges tulbecsülése. Ilyen módon nem lehet a vigasztalan jelentéktelenségből kiemelkedni. Versei formailag is roppant gyengék.

Idegen szavak. 1. Abortus (latin) elvetélést jelent, abort (német) pedig árnyékszeket. 2. Fiziológia (latin) élettant jelent. Mivel a kulcs nem élő valami, mi sem értjük hogyan magyarázhatja a lakatos a kulcs „fiziológiáját.“

Tengerparti idill. Megírásában határozottan van folyamatosság, ezenkívül valami lágy hangulat lengi át a novellát, amely néha érzélgős, máskor inkább mesterkelt. Írásának két főfogyatékossága van: az egyik az, hogy a téma kellemetlenül hasonlít Ady „Egyedül a tengerrel“ című verséhez, a második pedig, hogy semmi frissesség sincs ábrázoló romantizmusában s ezért novellája végül is egy fonyadt, fáradt írás hatását kelti.

A női lélek. Sajnáljuk, de írását nem közölhetjük. Néhány történelmi adat, néhány szállóige felidézése még nem jelent önálló irodalmi alkotást. Az pedig, amit Ön a történelmi adatok között mond csupa banális közhely minden eredetiség, ötletesség, csoportosítás nélkül. Ha innen-onnan rovatunk lenne, akkor írását még fel is használhatnók, de így nem adhatunk számára helyet.

Dicsőség nektek gyilkosok a Mában. A képhalmozás nagyon farsztó, mondanivalói legtöbbször elfulnak a metaforák zürzavarában. Például: „Az ajkamon pedig gyülekeztek / az élet dusan bugyogó forrásához induló átkok / De mégis megfagytak. / Azután jöttek és eltemettek a lelkeimmel együtt / az ifjúság összenemgyürt porcellán ruhájában.“ Nem érthetőséget kérünk, hanem bizonyos ökonómiát a képek és hangulatok használatában, hogy mondanivalóit gatlások nélkül megérezhessük.

Hát nem érdemlem meg a tekinteted... Néhány közvetlen és tiszta, szép sora van, sajnos képei itt is zavarosak, küzd a kifejezésekkel, minden olyan halmozott, összetett lesz, holott mondanivalója egészen egyszerű. Ön azonban ugylátszik fél, hogy az egyszerűség banalításba leposodik, ezért választja ezt a komplikált formanyelvet.

Egy délutánon. Homályos metaforák, melyeken gyakran a szépség fénye játszadozik. Különösen versének második része bontakozik ki ígéretesebben, de szinte teljesen elszakad az első résztől. Másik versét a közlendők közé soroltuk.

Csónak a Dunán. Novellája nagyon emlékeztet Molnár Ferenc „Egy elhagyott csónak története“ című hosszabb elbeszéléseire. Az, amit Ön helyi színekben ad, roppant kevés és értéktelen, a történet maga pedig annyira sovány és banális, hogy nagy írásművészettel lehetne csak a keszeg vázat eltakarni.

Több kéziratról legközelebb.

Rejtett nevek

Közl: Tóth Boriska és Feri

1. Mariska ribizlit eszik.
2. Janka tintát vett.
3. Számol Gabi.

Dezső bácsi postája

Lukács Kálmán. Aggodalmad Kálmán pajtás ezáltal felesleges, mert nagyon jól ismerem a hamiskás „fogásokat”, melyeket a Tündérország olvasói közül többen alkalmazzanak. Jól tudom, hogy többen egész sor kistérvékéről írnak, pedig egyetlen gyerekek. Ezzel meglényítani igyekszenek a jutalomorszólók szívét. Mások viszont szívfájdító bámatosan azt írják, hogy szörnyű betegek és az ember levélkából azt hinné, hogy az életüket menti meg a jutalomkönyv, pedig a „nagybeteg” levélróknak kutya bája, vigan hancuroznak a strandon, vagy odahaza az udvarban. Némelyek többször változtatják utónevüket, az írásukat azonban elfelejtik megváltoztatni. Tűben egyszer fiunak, mászor pedig lányknak tüntetik fel magukat. Azokról nem is beszéltek, akik állandóan arról panaszkodnak, hogy már hosszú ideje szorgalmasan küldenek be megféléseket, de még egyszer sem nyertek. Ezekről legtöbbször kistűl, hogy mindössze kétszer, vagy háromszor küldték be megfélést, az sem volt egészen jó. Tudt meg, hogy nem haragszom az ilyen gyerekekre, legfeljebb sajnálom őket. Mert a csalfa dolog előbb, vagy utóbb mindig kiderül és kistűl, hogy nem engem csapnak be, hanem önmagukat. Szörnyen szegénylik majd a dolgot, de talán megtanulják belőle, hogy mégis csak az egynest ut a legszebb, mert a csalfasággal legfeljebb ideig-óráig lehet sikert elérni. Állandóan figyelem őket és megállapítom, hogy többen közülük máris felhagytak az okatlan és céltalan próbálkozással.

Tibay Mariska. Ne sajnáld, hogy a kis mókusod világgá szökött, mert a mókus nem bírja el a fogóságot. Különböző is azt hiszem, nagyon furcsa dolgok sülnének ki, ha megszavaztatnánk az állatokat az emberekről. Mert az emberek aligha tudnák megindokolni, hogy mi jönnék be, vagy zárnák kalitkába a szabad életre teremtett állatokat. Azt hiszem, hogy az állatok nagyon-nagyon szomorú véleményrel volnának rólunk, a „teremtés koronáiról”, szabadságuk elrablói. Régi igazság, hogy ha az állatok mindannyian összefognának és a föld alól, erdőkből, fákba és levegőből megtámadnák az embereket, kipusztíthatnának bennünket. Ugye, ha betegség miatt nem mehetünk ki a szobából, csak akkor érezzük, milyen nagy érték számunkra a mozgás szabadsága. Pedig mi állandóan házakban lakunk. Memnyivel inkább fájhat a rabosság az állatoknak, melyek a végtelen rónát, erdőszéget, vagy levegőt szokták meg.

Pölhe László. Keresztjévenyéd jó, de használni teljesen fekete kockát, mert azt könnyebb kinyomtatni.

Ollay Karsai. A Tündérország megküldésére vonatkozó kérésedet csak szeptember elején teljesíthetem, de nem ígérhetem, hogy valamennyi számat megküldöm. Nagyon sokszor ugyanis teljesen elfogy a vasárnapi Reggeli Ujság ezeket a számkat tehát nem küldhetem meg.

Móricz Károly. Betegségedből teljesen meggyógyulhatsz, ha mindenben betartod az orvos utasításait. Azt tanácsolom, próbáld meg a továbbtanulást, később is abba hagyhatod, ha nincs kedved hozzá. A tapasztalat ugyanis azt mutatja, hogy idősebb korban a legjobban megbánják, hogy nem tanultak tovább, holott módjuk lett volna rá.

Szalay Etel. Vasárnap reggel 8-tól hajnali 2 óráig Szentán voltam, de ugylátszik elkerülték egymást a nagy embertömegben.

Kurle Erzsike, Lecski Erzsike. Köszönöm a szép Kanaris rajzot, már ki is függesztettem a szerkesztőségben. Ugylátom, ti a rajzolásban is „druszak” vagytok.

Radó Irénke. Kisánymom nevenapjára küldött meghatóan kedves ajándékodat hálásan köszönöm. Gyönyörű kézimunkádat a szakértők is megcsodálják, sőt meg is kísérelték utánolni, de eddig sikerelentül. Kis Iluskám még az ágyba is magával viszi; sőt máshova is, mindenhol, ahol napközben egy kislány megfordul. Látszik, hogy ügyes kislány vagy, tudod, miképpen lehet legjobban az apák szívéhez férközni. A tánciskolai gyerekek kedves üdvözlését is megkaptam és köszönöm. Örömmel látom, hogy ti ott Szomborban jól kihasználjátok a szünetidőt és bizonyára megerősödve fogtok majd hozzá a tanuláshoz, melynek ideje — sajnos — nagyon gyorsan közeledik.

Kiss Lidike és Paczik Irénke. Virágkosár rajzotok nagyon jól sikerült, ugyanugy a tájképes rajz is, melyért külön köszönetet mondok.

Istók Bandi. Kis esibéd kimulását őszinte részvételem fejezem ki. Hamár ugy megszeretted nyugodtan foglalkozhatsz egy másikkal, mert — majd megátod — az állat sosem hálátlan az emberek jószágáért. Néha — sőt legtöbbször — hálásabb, mint az ember.

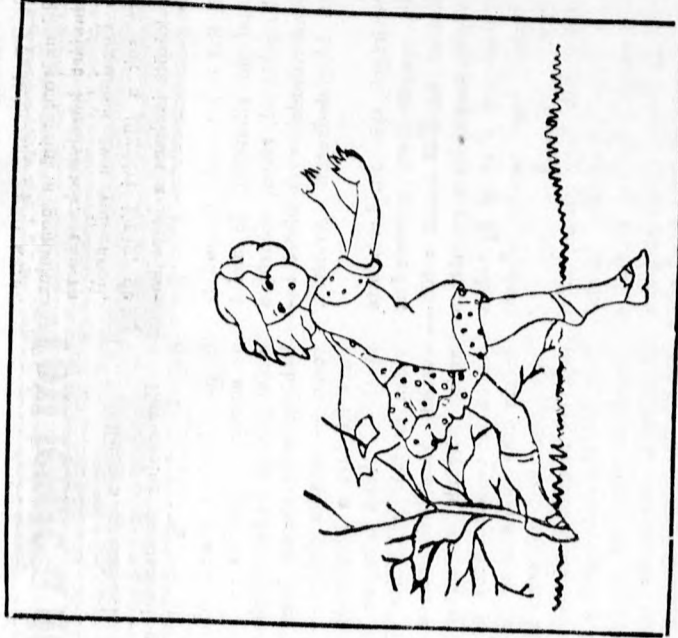
Szviderecky Tibor és Béluska. Festményetek nagyon jól sikerült, de ne higgyétek, hogy nem akad hasonló, sőt szebb a beérkezett festmények között. Más lapra tartozik, hogy ezeket a gyönyörű festményeket nem a gyerekek, hanem felnőttek készítették.

Nyíró Gyurika és Pistike. Nem utaztam el semmiféle nyaralóhelyre, hanem Noviszádon üdülök a strandon, amikor csak megengedi az időjárás.

Almásai Irén és Ücsi, Farkas Irén, Kövesdi Cuci, Nagy Boriska, Schön Vera, Stebler Márta, Würz Ilonka. Szeretettel köszöntlek benneteket a Tündérország táborában. Aki köztlettek eddig elmulasztofta írja meg pontos címét és hogy hány esztendő

A Reggeli Ujság vasárnapi ingyen melléklete. — Szerkesztő: Dezső Bácsi

A vidám szünet

Fessétek ki a vidám kislányt izlésték szerint. A festményt azután küldjétek el a Tündérország szerkesztőségébe.

Aki a legszebb festményt küldi, a Noviszádi Unió csokorajándékát és a karkizlet csokoládéját nyeri.

A testőpályázat szobolcái nyertes a szobolcái Ruff csokorajándékát nyeri.

Szünetidőben vigan vagyunk, Nótás kedvvel táncolgatunk.

Nincs jobb a vakációnál,
— Csak egy kicsit hosszabb volnál...

A beküldő neve és címe:

Ronó Pál

Tündérországban

Sokat hallott Ronó Pál Tündérországról. Hogy ott minden csodásan szép és ami a legfontosabb, ott csak a jószágot ismerik. Nagyon elfogta szívét a vágy a ugyancsak elhagyott Tündérföldön.

— Csak egy napra mehetnék oda! Megjövnlék. Megtalálom Ném tépém össze a ruhám, za irkám. Nem tündéreztem be az újaimat. Az ablakokat sem paritványoztam be s a kis madárkákat sem dobáltam. Fészket megföldeltem. Egy száz, mint száz, olyan jó kenék, mint a kis tündérek, — fogalkozott Pál — csak láthatnám azt a szép országot.

A nap már lenyugodott. Az esti szellő simogatta a fák leveleit és a virágok szírmait s amint az első esillig lenézett piatogva, meglátta az udvarban fogadó Ronó Pált. Megsajnálta s mondja Tündér Donának, a tündérbálynak, hogy szomorú gyerekek.

— Szegényke, — sajnálkozott a tündérbályné. — Szeresszünk örömet neki. Elhozzuk Tündérországba.

Ugy is lett. Még háromig mes olvashattott Ronó Pál, már ott volt Tündérország kelő közepében. Ugy szállt a holdugáron, mint a gondolat.

A kis tündérek mindjárt körülvették. Táncaztak, játékaztak. Fogalmuk sem volt arról, hogy Ronó Pálban nem sok a tündéri jószág, de még a földi gyermeknek között is kacs a legnagyobbabbak közé tartozik.

Természetesen örült Pál is s táncolt, játszott is szépen, amíg a sok látnivaló elbámulta, de amint megismerkedett a tündérművel, réttel, szépséges palotákkal, az egész tündérfölddel, csak kiírt belőle a ronó természet. Meglepetkezett igéretéről, fogadkozásairól.

Tépdemen kezdte a virágok szírmait. Lentről a tündérek koszoruit, meglókdost szomszédait s aztán ott hagyta a játékok. Egyedül indult a tündérföldbe. Ott szaladgált, csapkodta a gyémántos ajtókat. Beérintette az ablakokat s rövid óti alatt olyan puszitást vitt véghez, hogy nem is lehetett ráismerni Tündérországára.

A kis tündérek nem tudták, hogy mindez miért történik, csak látták a nagy puszitást. Nevetés arcuk szomorú lett s szemükből hullani kezdett a harmat. Tehetetlenek voltak Ronó Pállal szemben. Csak behuzódtak egy-egy virágkelethe s várták, várják, hogy újra aróji forduljon minden, újra dalolhassanak, táncolhassanak.

Tündér Ilona tróntermében áll. Virágból való királyi trónusán, mikor Ronó Pál odaért törve szorván.

— Kis testvér, teljesítedem vágyadat. Elhoztalak országomba. Érezd jól magad.

— Ugy is jól érzem, ha nem prédikálsz, — felelt szemből a jótévőnek a vásott fiú.

A tündérbályné nagyra nyitotta ki szeméit s csak csodálkozott. O mes értele Ronó Pált, mint

kis alattvalói. Felállt trónjáról, hogy megmutogassa Tündérország még nem látott szépségeit a vendégeknek. Amint felállt, Ronó Pál, mint a villám, olyan gyorsan elfoglalta a tündérbályné trónját.

— Én vagyok az ország királyai Terde a tündérbályné trónján. Ki a durva hangra megröbbsent a kiszaladt tündérekhez. De bizony alig találta meg őket, úgy elhajóztak.

Ronó Pál egy ideig csak állt a trónon, de aztán elunta az egyedülletet, felborította a virágos trónt, őseze-visszatépte, törte és megindult vissza, a játszódozó tündérek ezék a tündérekbe.

De bizony nem talált oda. A tündérek már elszálltak. Felpakolták szépséges országuk minden gyönyörűségét a holdugárból való koszosokra s Ronó Pál magára maradt egy kietlen, üres, sivár pusztá közepén.

A tündérek csak jószágot, szépséget ismernek s tovaszállnak, ha a rossz, a csunya kacs közelükbe is kerül.

Bezzeg, hogy sirásra göbült most szája Ronó Pálnak. Fájaltta az elszállt sok szépséget, gyönyörűséget, de hiába. Nem látta többé almanban sem a szépséges Tündérországot.

FOXI LEVELE A GYERMEKNEK!

Kedves gyerekek!

Egy meleg augusztusi napon, nagyon unatkozottam egymagamban és elhatároztam, gyöh körül- nézek a házban valami vidám mulatság után. No de az ember — pardon — kutyá, mégis csak akkor mulat jobban, ha társaságban van, és azért felköttem Bobbyt, a barátomat, hogy tartson velem. — Szívesen — mondta Bobby — de látod, nem telettem, mert itt tart a köteleesség, helyesebben mondtam a lányt — Azon könnyen segíthetünk — feleltém vígan és már nyitottam si fogammal a nyakörve csatját. Most már ketten futottunk tovább. Hát amint kitévünk az udvar szélére, ott lájnk a Cooót, a csacsi. Arra gondoltunk, hogy három mégis csak vidámabban lehetünk együtt, mint csak úgy kettesben, hát azért hívtuk őt is. Szívesen jönnék — mondta Cooó — de ez a fránya körtel is tart. — Ha csak annyi a baj, azon segíthetünk — mondtam vígan és Bobbyval együtt szétbarapltuk a kötelest, mely nem engedte szabadon mozogni Cooót. Most már hárman voltunk. Hát mikor az istállók elé értünk, megszóltott a Rató. — Hová mentek? — kérdezte. — Ki a rétre — feleltük.

— Szívesen mennék é mis veletek, de men tudok, mert az istállójamból kivülül van berekesztve és így nem tudom kinyitni. — De tudom én! — kiáltottam vígan — felvettem a retezt és mondhatom, pompásan mulattunk. Ugye nem is csodálkoztok ezen gyerekek és ti is helyeselték, hogy bármilyen módon is, ed megszereltek magának a kelő társaságot hát barátotok

Foxi

Rejtélyek, játékok, mókák és egyéb huncutságok

Megjelölések a Tündérország augusztus 14-1 számából

- Betűrejtélyek: 1. Boronai; 2. Soronkivüli; 3. Elemen; 4. Rend; 5. Halandó; 6. Kretliketű; 7. Indánus; 8. Költő.
- Ujrejtély: Szófi keveset, de okosat.
- Keresztrejtvény: Vízszintes: 1. Mese; 4. Kar; 5. I. I.; 7. Rész; 9. Szem; 14. E. E.; 12. Ir; 14. Merő. Függőleges: 1. Ma; 2. Erre; 3. Eis; 4. Kees; 6. Teal; 8. Emir; 19. Zem; 13. Or. (A kérdése itt hibás volt).

Ki tudja? 1. A Péter király csatorna. 2. Egyenlő nehéz mind a kettő. 3. 66.

Rejtett nevek: 1. Vendel; 2. Katalin; 3. Flora.

A rejtélyeket részben vagy egészen megfejtették:

- Díosi Ilonka, Weber Márta, Schönberger Juliska, Grosz Bandi, Bartha Katica, Idei Mancika és Inelke, Ubornyí Juliska, Török Testvérek, Madeczki Juliska, Vadocz Gizike, Vida Vera, Maricz Károly, Schön Vera, Almási Irenke és Öcsike, Tolt Vilma, Tolt Margitka, Vezsó József, Bódi Bálint és Jancsi, Kurle Erzsike és Rózsika, Geiger Izabella, Tarka Sári, Witz Ilonka, Szalay Etelka, Molnár Ilonka, Szánó Bözsike, Ország Gyula, Ollay Kacsó, Tóth Mariska és István, Teglas Gréte és Pisti, Tomász Rudi, Laci és Józsika, Krafcsek Klári, Bodonyi Babi és Öcsi, Hajas Margitka, Pütz Ilonka, Griesser Géza és Mancika, Tibay Mariska, Nagy Boriska, Farkas Irenke, Topolcsányi Ilonka, Bartha Ilonka, Jakatos József, Szabó Laci és Maduzka, Szivák Rózsika, Baumann Elza, Andriescs Margit, Zsarkó Mariska, Nyíró Gyurika és Pisztrike, Bort Vera, Szivák Bözsike, Blumer Maria, Blumer Hedvig, Geiger Kéte, Tóth Boriska és Ferike, Szalkay Viló és Marika, Freund Margitka, Schenk Vera és Öcsi, Horváth Juliska, Fischer Erzsike és Aranka, Pölke László, Hoffmann Editke és Nelike, Bauer Mira, Kövesdi Cuncika, Kiss Eszike, Kanyó Malyi, Rádó Irenke, Panics Jelenka, Nagy Csók Erzsike, Futó testvérek, Bószó Dezső, Vekás Laci, Szabonyi Boriska és Feri, Kiss Lidike és Paczik Irenke, Fábó Márta, Istók Bandi, Baksa Sarika, Dolencz Jánke Sieber Márta.

A sorsolásnál Ubornyí Juliskának (Noviszád Dar. nyi telep III. cs. 243) kedvezett a szerencse. A **noviszádi Union cukorkauzlet** csol o déját a szerkesztőségben vedve át. Bodonyi Babi és Gyuszi a **szombori Schaff-hanser cukrászda** süteményét ottani szerkesztőségünkben vegyék át.

A virágos kosár kifestéséért Hajas Margit (Noviszád Darányi telep III cs. 18/a) a **novi-**

szádi Union cukorkauzlet csokoládéját a szerkesztőségben vegye át. Vida Vera a **noviszádi Prva Jugoszlavenszka Kemicsna Fabrika** szappant a szerkesztőségben vegye át. Lesmeister Editke könyvjuttalmát postán elküldjük Odzsa-cira. Schenk Vera és Öcsi (Noviszád Gaieva 27) a **noviszádi Hering Studio** fényképre szóló utalványt a szerkesztőségben vegyék át.

A hibakereső pályázat megjelése

A Tündérország multvasárnapj számában előfordult hibák: 18. oldal: Za, gye, kár, men, nav, gye, sik, men, ed mes; 19. oldal: Sé, ték, tlov, o; táh, gye, eb, ziv, lef, loj; 20. oldal: sé, noza, sé, gye; 21. oldal: gye, o; loh, ed, o; za, kacs, o; A hibakereső pályázat nyertesé Schönberger Juliska (Noviszád, Zseljzimecska 5), könyvjuttalmát a szerkesztőségben vegye át.

A Tündérország mai számában is több hibát helyeztünk el.

Betűrejtélyek

1. Griesser Géza és M.	2. Szénássy Laci
VEZEL	Tü Tü Tü Tü
3. Kusner Emmuska	4. Bószó Dezső
KKKK Noviszád tölgy	DEB TÜN
5. Szarka Juci	6. Kruppa Berta
$\frac{1}{2}$ k és án	Nem rossz ZS F

Fogórcijvénny

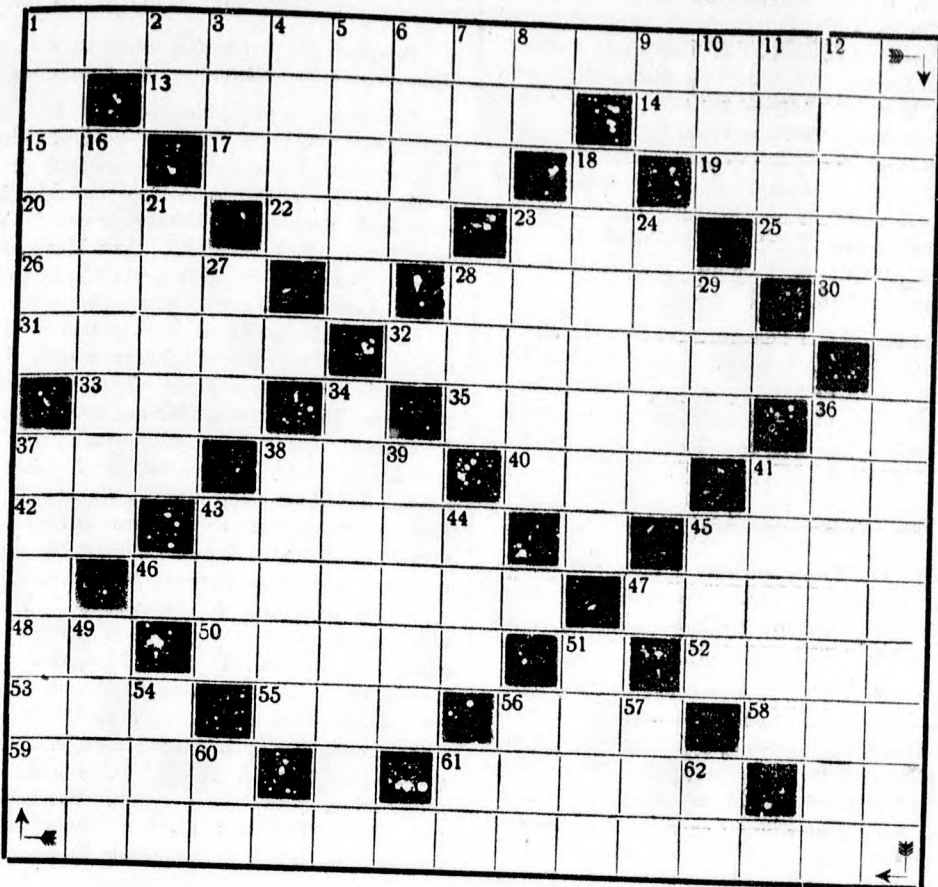
Közl: Futóp Kálmán és Ilonka

1. Fiuméy	2. Ivét káldtók ti a Tündérországak
3. A száradt füvel és falevelet hívják így	4. Háználban csillag a növényen
5. Nem valóti	6. Mássallhangzó

KERESZTREJTVEÉNY

Közi: Vig Bösz, Novizád

A megfejtés beküldésének határideje 1932. augusztus

A megfejtő neve és címe: _____

(132)

Vízszintes. 1. Molière szobrának felirata a francia Akadémiában; 13. Dávid fia, aki hajánál fogva akadt fel a fán; 14. Legendák; 15. Tagadó szócska; 17. Lekvár készül belőle; 19. Falusi leány név; 20. Egy kerítés anyag mássalhangzó; 22. Női név; 23. Székesegyház; 25. Orvosság; 26. Női név; 28. Lel; 30. Kérdő névmás; 31. Tarack; 32. Jézus az ő kormányzósága alatt született; 33. Van ilyen tag is; 35. Hölgyek idegenesen; 36. Római pénz; 37. Erősen figyel; 38. Útlegetnek vele; 40. 46 és 31 vízszintes első és a 36. függ. 7. betűje; 41. Ásvány névelővel; 42. Udvarias megszólítás; 43. Platni magyarul; 45. Vágószerszám jelzője; 46. Tatár fejedelem; 47. Vissza: némely házasság és barátság; 48. I. 1.—XII. 31-ig; 50. Magyar zeneszerző; 52. Mai napig; 53. Fényképezőgép neve, betűk összecserélve; 55. A Tisza mellékfolyója; 56. Női becéző név; 58. S N B; 59. Folyó Előindia déli részén; 61. A skótokról különösen sok van; 63. Japán játék.

Függőleges. 1. Szijas saru; 2. Időhatározó; 3. M B B; 4. .... ál idegenesen elszigetel; 5. Finom husétel e—a; 6. Női név; 7. Francia birtokosnév (fonet.); 8. H N; 9. Kis számszám; 10. Csinos idegen nyelven, fon; 11. Vissza: van színházi villamos stb.; 12. O O O; 16. Nyáron kellemes az ....; 18. Ceylon fővárosa; 21. Helytelen; 23. Öröl; 24. Hirneves magyar zeneszerző a budapesti operaház volt igazgatója; 27. Talál; 28. Angol férfinév (fonet.); 29. Ipari növény; 34. A monda szerint a két testvér közül az egyik neve, akit a farkas táplált, tárgyraggal; 36. Névelővel tánc; 38. Bankba helyezik; 39. Csavar; 41. Ékezetel, régi hun köszöntés; 43. Lakóház; 44. Ajtón van; 45. Egy betű híján ordó; 49. Római nyolcas szám; 51. Író számszám; 54. Szegény, idegen nyelven; 56. Magyar költő; 57. Fohász ékezet fölös.; 60. Egyforma betűk; 61. Nevelő; 62. Német kettős magánhangzó.

A kisorsolt vőlegény

— Vidám regény —

Irták:

Tamás István és Fodor Sándor

(14)

— Pá, jó mulatást!
 — Pá szivecském — günyögte a lány után az özvegy — pá!
 — Hogyan maradtak, az asszony közelebb lépett a férfihez:
 — Mondja kedves Mister X, nem végző mérnök ön véletlenül?
 — Nem. Építésmérnök vagyok.
 — Kár. Bálám említette ugyanis, hogy mérnök... nekem szükségem lenne az üzemenben egy ügyes, tehetséges, fiatal erőre... aki alaposan érti a szakmát...
 — Sajnos... — hajolt meg Krizsán — halvány sejtelmem sincs a szappangyártás rejtelmeiről...
 — Pedig érdekes mesterség — magyarázta az asszony — a legfinomabb illatokat gyártjuk... szagolja csak meg például ezt... — és odanyújtotta a kezét — Rose de Soire... felveszi a versenyt a legjobb párisi márkákkal...
 — A fiu csak messziről szimatolta az illatot.
 — Remek! Igazán csodás!
 — Ugyan! Hisz onnan nem is érezhető! Jöjjön közelebb! Nos, csak nem fél tőlem? A férfi vonakodva közeledett.
 — Arra gondoltam — simult hozzá mérészen az özvegy — hogy átépíttetem a városi irodahelyiségeket... kissé unmodernnek... mit szólna hozzá, ha magára biznám ezt a feladatot?
 — En... most...
 — Tudom, tudom! Sok a dolga! És ez a sorsolás! — kacéran ránevetett — én is előfizetője vagyok a „Hühónak!”
 — Örvendek!
 — Sőt! Egyszerre kétszáz példányra fizettem elő! Azonkívül az összes alkalma-

zottaim, munkásaim nevében is... ujjabb száz ötven példánnyal növeltem sánszaimat...
 Krizsán megrökönyödve bámult:
 — sCak nem?
 — De igen. Remélem boldog?
 — Hogyne... hisz ily módon gyönyörűen fogy a lap...
 — Az asszony haragosan toppantott a lábával:
 — Annak a Bálám örüljön! Magát csak nem érintik az anyagiak?
 — Fájdalom, igen... különben aligha vállaltam volna ezt a szerepet...
 — Szegény fiu — és megsimogatta az arcát — no ezentul majd másképp lesz...
 — A mérnök ijedten dőlt hátra a pamla-gon:
 — Másként?
 — Természetesen... egyszer és mindenkorra megszűnnek a gondjai.
 — A nagyságos asszony ennyire biztos a dolgában?
 — Száz százalékosan!
 — sCak nem akarnak valami panamát... szabálytalanságot elkövetni a sorsolásnál?
 — Sajnos, nem lehet. Az az ostoba Bálám nem hagyta megvesztegetni magát... azt állítja, hogy széttepnék a lemaradt előfizetőnk... de ez nem is fontos... bizzuk a véletlen...
 — A fiu megkönnyebülten sóhajtott fel:
 — Helyes, bizzuk csak a sorsra!
 — Én is így határoztam... aztán majd beszélék a szerencés nyerővel...
 — Krizsán felpattant:
 — Hogy méltóztatik ezt érteni?
 — Nagyon egyszerű. Lelépési díjat fogok fizetni — felelte az özvegy a világ legtermészetesebb hangján.
 — Lélepési díjat, én értem?
 — Az özvegy megcsipkedte a fiu arcát:
 — Igen... magáért... édes... mondja, nem vetné le ezt a csunya álarcot?
 — Krizsán két kézzel kapott a szeméihez:
 — Szó sem lehet róla! Megesküdtem!
 — Megesküdött?
 — Igen! Az édesanyám életére, hogy egy pillanatig sem hagyom fedetlenül az arcom... csak a sorsolás után...
 — Az édesanyja életére esküdött? Az

más! Az ilyen eskü szent előttem — és lágyan tette hozzá — komoly ember, szeretem az ilyen egyenes jellemeket...
 — És mielőtt még a fiu megakadályozható volna, szenvedélyes, forró csókot nyomott a szájára.
 — A baj azonban sohasem jár egyedül. Csibi lépett be a szobába. Egy pillanatig me redten állt az ajtóban, majd hogy a pároska szétrebbent, zavartan exkuzálta magát:
 — Bocsánat, amiért kopogtatás nélkül törtem be, de azt hittem, hogy Mister Iksz egyedül van... Bálám küldött... néhány reklámfelvételt kell csinálnunk...
 — Az özvegy rendbehozta a toalettjét és cseppet sem szégyenlősen csicseregte:
 — Már megyek is... pá kedves... tehát nem felejté el? Holnap este nálam lesz... — és sikkesen, ahogy jött, kirebbent a folyosóra.
 — Krizsán magyarázkodni akart. Csibi hidegen mérte végig:
 — Egy szót se, Mister Iksz! Nem érdekel... künn vár a fotografus, kezdhetjük?
 — De hallgasson meg! Maga most persze...
 — Én mos tpersze a leghatározottabban kérem, hogy ne várakoztassa a fényképezést! Ha pedig továbbra is másról beszél, úgy azonnal bejelentem a szerkesztő urnak lemondásomat...
 — Lemondását?
 — Igen. Visszalépek ettől a munkakörtől és más beosztást kérek.
 — Csibi!
 — A leány felelet helyett kiintett a folyosóra:
 — Mester, hozza a gépet és a magnéziumot! Előre!
 — Krizsán tehetetlenül roskadt vissza a diványon.
 IV.
 Ugyanekkor a „Mindennapi Hühó” szerkesztőségében izgalmas értekezlet zajlott le, melyről úgy Bálám, mint a Főnyereménye semmit sem sejtettek.
 — Mondani se kell tán, hogy a konkurencia váratlan és a maga nemében páratlanul álló előretöréséről volt szó.
 Folytatjuk.

HETI RÁDIOMŰSOR

Európa nevezetesebb hullámhosszai:

London National	261	67	1148
Nürnberg	217	0.5	1256
Ostrava	268	11	1139
Bratiszlava	279	14	1076
Leipzig	259	2.3	1157
Kosice	294	2.6	1022
Zágreb	307	0.8	973
Göteborg	322	15	932
Boroszló	325	1.7	923
Nápoly	331	1.7	905
Brno	342	2.8	878
Barcelona	349	5	859
Strassburg	345	12	869
Grác	352	9.5	851
London Regional	356	45	812
Mühlacker	360	75	833
Hamburg	372	1.7	806
Toul	385	15	779
Bukarest	394	16	761
Katovice	409	16	734
Berlin I.	419	1.7	716
Beograd	431	2.8	696
Stockholm	436	75	689
Róma	441	75	680
Langenberg	473	17	635
Midland Regional	479	38	626
Prága	487	5.5	617
Milánó	501	8.5	599
Brüsszel	509	1.5	500
Budapest I.	550.5	20	590

Vasárnap, augusztus 21

Beograd. 9: Pravosláv istentisztelet. 10.30: Gramofon. 11.20: Harmonika. 12: Harangszó. Utána: Gramofon. 12.30: Rádiózenekar. 4: Cigányzene. 5.30: Népdalok. 7.25: Karének. 9.05: Tomics operáénekes hangversenye. 10: Gramofon. 10.40: Cigányzene.

Budapest. 9: Hírek. 10: Református istentisztelet. 11: Egyházi zene és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. Utána: Időjelzés, időjárás- és víz-állásjelentés. Majd: A Budapesti Hangversenyzenekar hangversenye. 2: Gramofonhangverseny. 3: Banke Antal: Hova adjam a fiamat? mezőgazdasági szakiskolába, vagy téli gazdasági iskolába. 4: A Szentistváni gyermekkórus a Gyöngyösbokrétaból. 4.30: R. Simonffy Margit előadó délutánja. 4.55: Időjelzés, időjárásjelentés. 5: Virány László szalónzenekarának hangversenye. 6: Rátkai Márton és Somogyi Nuszi vidám délutánja. Zongorán kísér Polgár Tibor. 7: Táncczene Chappy jazz zenekarának hangversenye. 8: Sporthírek. 8.20: Az operett fejlődése XV. rész. Lehár-est. Utána: Időjelzés, és sporthírek. Majd: Horváth Gyula és cigányzenekarának zenéje az Ostende kávéházból Kalmár Pál énekszámával.

Bécs. 9.50: Schütz Ferenc orgonaművész. 10.20: Helyszíni közvetítés Schallerbach fürdő gyógyforrásának megnyitására. 11.00: Közv. Salzburgból. A filharmónikusok, Strauss Richárd vezényletével. 12 óra 50 perc: A bécsi szimfonikusok operett hangversenye. 3.20: Debussy-hangverseny, 70. születésnapja alkalmából. Közreműködnek Kaff zongoraművész, Ulanovszky Lili énekesnő és az Ast-négyes. 7.35: Schubert hattyudala Tausche baritonista előadásában. 10.35: Geiger zenekar szórakoztató zenéje.

Hétfő, augusztus 22

Beograd. 11: Gramofon. 11.20: Gramofon. 12.05: Rádiózenekar. 5.00: Gramofon. 6.00: Balányi Margit énekesnő hangversenye. 8.00: Rádiózenekar. 9.45: Dohnányi: Zongora, hegedű, mélyhegedű és csellóverseny. 8.10: Mikulics Eva operáénekesnő hangversenye. 10.40: Cigányzene.

Budapest. 9.15: Az államrendőrség zenekarának hangversenye. 12.05: Hangverseny. Közreműködik Gergely Irén (ének) és Hajdu Imre (ének). Zongorán kísér Polgár Tibor. 4: Asszonyok tanácsadója. 5: Horváth Gyula és cigányzenekarának zenéje. 6: Bárd Miklós: Arekép, írta és felolvassa Kovács Aladár. 6.35: Gramofonhangverseny. 7.35: Karinty-est. Rendező Gyarmathy Sándor. 8.35: Időjelzés, hírek. 8.50: A bécsi énekesverseny győztesének hangversenye a Budapesti Hangversenyzenekar kíséretével. Vezényel Márkus Dezső. Közreműködik

Gergely Ilus, Boross Margit, Beczassy Kató, Kenyeres Zoltán és Tibor Zoltán. 1. Rossini: A tolvaj szarka. 2. Verdi: Alarcosbál. 3. Mascagni: Parasztbecsület. 4. Halévy: Zsidónő, Cavatina. 5. Bizet: Carmen. 6: Wagner: Bolygó hollandi, Zenta balladája. 7. Meyerbeer: Próféta, Fides áriája. 8: Gounod: Faust szerenád. 9. Wagner: Tannhaeuser, Csarnok-ária. 10. Wagner: Walkür, Wotan buszuja. 11. Gounod: Faust, bordal. 12. Massenet: Herodiás, balettzene. Közben körülbelül 10: Időjárásjelentés. Majd: A Mándits jazz-zenekar zenéje a Rajna parkból.

Bécs. 11.30: Adler-zenekar. 12.40: Gramofon. 3.45: Az ujkori táplálkozásról. 3.55: Haydn Mihályról. 4.55: Geigen-zenekar szórakoztató zenéje. 6.35: A régi Bécs. 7.35: Morva-német népdalok. 8.25: Szimfonikus hangverseny, Lanes csellóművész. 10.20: Krall-jazz.

Kedd, augusztus 23

Beograd. 11: Rádiózenekar. 11.20: Rádiózenekar. 12.05: Gramofon. 12.35: Gramofon. 5: Gramofon. 5.45: Rádiózenekar. 8: Gorska Anica énekesnő. 10.30: Hírek. Majd: Cigányzene.

Budapest. 9.15: Az 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 1. Mohácsi: Magyar repülő induló. 2: Moszkovszki: Szerlmi keringő. 3. Strausa János: Cagliostro Bécsben, nyitány. 4: Vincze Zsigmond: Miami, ábránd Jacobi műveiből. 5. Dreschr C. W.: Bei Sang und Klang, egyveleg. 6: Schemmel Emilné: Délibáb, magyar dalok és táncok. 7. Járai István: Szigetvár ostroma, zenevázlat. 8: Fricsey Richárd: Mici. 9. Kozmák Károly: Barataria. 11.15: Ifjúsági felőra. 12.05: Szmirnoff Szergej Volga balalajka zenekarának hangversenye. 4: Margit néni mesé a gyermeknek. 5: A háztartásról. Vizváry Mariska előadása. 5.30: Az Országos Postászenekar hangversenye a margitszigeti Márkus étteremből. Vezényel ifj. Roubal Vilmos. 1. Strauss János: Denevér, nyitány. 2. Dohnányi: Lakodalmi keringő. 3. Siklós Albert: Ferkó szórakozásai. 4. Bizet: Carmen, ábránd. 5: Urbach: Ábránd Mozart műveiből. 6: Verdi: Rigoletto, ábránd. 7. Szirmay Albert: Alexandra, nyitány. 6.45: Ujság és rádió. Irta és felolvassa Gáspár Jenő. 7.15: Bodán Margit magyar nótákat énekel Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével. 8.30: Időjelzés, hírek. 8.45: A zeneművészet klasszikusai. Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel Dohnányi Ernő dr. 1. Mozart: Varázsfuvola, nyitány. 2. Brahms: D-dur szerenád, op. 11. 3. Beethoven: 6. Szimfónia (Pastorale). Utána körülbelül 10.15: Időjárásjelentés. Majd: Gramofon táncczene. 11.15: Hédervary Ferenc és cigányzenekarának zenéje a Parlament étteremből.

Szerda, augusztus 24

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: Rádiózenekar. 5: Gramofon. 6: Népdalok. 7.30: Voszkreszenkiszka énekesnő. 8: Schumann: Vonósnygyes. 8.40: Puccini: Pillangókisasszony gramofonon.

Budapest. 9.15: Az állástalan zenészek szimfonikus zenekarának hangversenye. Vezényel Szikla Adolf. 1. Mozart: Titus, nyitány. 2. Puccini: Tosca, ábránd. 3: Szikla A.: Törpe gránátos, balettzene. 4: Suppé: Cavatina (trombitaszóló, előadja: Mayer Domonkos). 5: Pécsi: Magyar egyveleg. 6. Lehár: Ábránd az Éva című operettből. 7. Bachó: Magyar induló. 12.05: A rádió házikvintettjének hangversenye. 1. Meyer—Hellmund: Szent Pétervári est. 2: Jakob Terka: Elégia. 3. Molnár Antal: Scherzo. 4. Farkas Ferenc: Ária (gordonkaszóló). 5. Lendvay Ervin: Eros thanatos. 6. Sándor Jenő: Keringő a Weekend című operettből. 4. Hollán Lilly költeményeket ad elő az ifjúságnak. 5: Dr. Kárpáthy Zoltán magyar nótákat zongorázik. 5.40: Van der Brink első és utolsó elefántvadászata. Irta és felolvassa Székely László. 6: Gramofonhangverseny. 7.25: Cassandra a csodaló. Novella. Irta és felolvassa: Palásthy Marcell. 7.45: A Mándits szalónzenekar hangversenye. 1. Offenbach: A savoyardok, nyitány. 2. Fall Leó: Stambul rózsája, keringő. 3. Perényi Géza: Csikós nóta. 4. Polgár Tibor: Nápolyi szerenád. 5. Hruby: Leháriana, egyveleg. 6. G. Fauré: Après un rêve. 7. Losonczy Lajos: Magyar gyász. 8.45: Időjelzés, hírek és löversenyeredmények. 9: Farkas Jenő és cigányzenekarának ze-

néje a Spolarich kávéházból. 10.20: Időjárásjelentés. Majd: Hangverseny. Közreműködik Astri Kalseth (ének), Závodszy Zoltán (ének), Láng László Edith (hegedű). Zongorán kísér Polgár Tibor.

Csütörtök, augusztus 25

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: Rádiózenekar. 5: Gramofon. 5.30: Népdalok. 6: Gramofon. 8: Bécs.

Budapest. 9.15: Hangverseny. Közreműködik: Geiringerné Kunczy Teréz (ének), Solthy György (zongora) és Tokaji András (gordonka). 11.15: Ifjúsági felőra. 12.05: A Városi Színház kamaének-kara férfi négyesének hangversenye. 1. Verdi: Ernani, bordal. 2. Vincze Ottó: Ave Mária. 3. Demény Dezső: Szerenád. 5. Mascagni: Parasztbecsület. 5: Fráter Lóránd: Magyar nóták. 6: Adám: Éji dal. 7. Farkas: Katonadalok. 8: Goldmark: Tavasz varázsa. 9: Offenbach: Hoffmann meséi, diák nóták. 10: Beethoven: Himnusz az éjhez. 4: Gramofonhang-10verseny. 5.15: Beteg falvak gyógyítása. Irta és felolvassa Révész Béla. 5.45: Szalónzenekari hangverseny. Karnagy Bertha István. 1. Liszt: VI. rapszódia. 2. Lehár: Szép a világ, ábránd. 3. Dohnányi: Ruralia Hungarica. a) Allegro grazioso. b) Molto vivace. 4. Szendy Árpád: Aforizmak magyar népdalokra. 5. Farkas Ferenc: Minuetto. 6. Szabados: a) Borus hangulat; b) Babaalom. 7. Kárpáth Zoltán: Emléklap. 8. Paksy József: Orosz dal és kozák tánc. 9. Dienzl: Fata Margana, keringő. 7: Gazdasági bajok a napoleoni háborúk után. II. rész. Irta és felolvassa ifj. dr. Iványi Grünwald Béla. 7.30: Lugossy István tárogatóestje. Zongorán kísér Polgár Tibor. 8: A nyul a bokorban. Vigjáték 3 felvonásban. Irta Nyáry Andor. Rendező Odry Árpád. Utána: Időjelzés, hírek, időjárásjelentés. Majd: Kamarazene est. Közreműködik Rózsa Miklós (zongora), Kerpely Jenő (gordonka) és Polgár Tibor (zongora). Utána Sovánka Nándor és cigányzenekarának zenéje a Baross kávéházból.

Péntek, augusztus 26

Beograd. 11.00: Rádiózenekar. 12.05: Gramofon. 12.35: Gramofon. 5.00: Gramofon. 8.00: Rádiózenekar. 8.35: Gerasimenko és Slatin zongoraművészek. 9.10: Ninkovics-Grozano énekesnő. 9.40: Mozart: Oboaverseny. Pinzek Péter előadásában. 10.10: Divatos dalok.

Budapest. 9.15: A 2. honvédegyezred zenekarának hangversenye. Vezényel Szeghő Sándor. 1. Lehár Ferenc: Vásárhelyi induló. 2. Strauss Ede: Harangjelzések, keringő. 3. Perényi Géza: Ünnepi nyitány. 4. Puccini: Turandot, ábránd. 5. Lavotta: Szigetvár ostroma. 6. Gounod: Szerenád. 7. Szeghő Sándor feldolgozásában Czinka Panna nótája. 8: Kálmán Imre: Marica grófnő, egyveleg. 12.05: A háziötös hangversenye. 4: Divatcsevegés. Dr. Cselényi Pálné előadása. 5: Erkel Ferenc zenetanítója. Major Ervin előadása. 5.30: Id. Kiss Béla és cigányzenekarának zenéje. 6.30: Nyolc nap a Balatonon. Irta és felolvassa Laczkó Géza. 7: Balázs-jazz-zenekar zenéje. 8: Külügyi negyedóra. 8.15: Hetényi—Heidelberg Albert és Buzás Mihály szerzeményei. Előadja Lábás Juci és Szedő Miklós. 9.30: Koncz János hegedűhangversenye. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Rác Zsiga és cigánykarának zenéje.

Szombat, augusztus 27

Beograd. 11.00: Gramofon. 12.05: Rádiózenekar. 5.00: Gramofon. 6.00: Hökler hegedűművész. 7.25: Gramofon. 7.50: Petrovics operáénekes. 9.00: A királyi gárda zenekara. 10.30: Táncczene.

Budapest. 9.15: Gramofonhangverseny. 11.15: Ifjúsági felőra. 12.05: Szalai Pepita Gyula és cigányzenekarának zenéje. 3.30: Gyermeknap. Helyszíni közvetítés az Állatkerből. Közreműködik Lakner bácsi és gyermekszínháza. 5: A Kiszfaludi Társaság irodalmi délutánja. 6: A Weidinger szalónzenekar zenéje. 7.15: Rádió amatőrposta. 8: A Budapesti hangversenyzenekar hangversenye a székesfővárosi állat- és növénykerből. Vezényel: ifj. Roubal Vilmos. Közreműködik Miklóssy Irén (ének). A szünetben körülbelül 9.15: Időjelzés, hírek, Utána: időjárásjelentés. Majd: Toll Árpád és Kovácsécs étteremből. Rádiózenekar. 5: Gramofon. 6: Balányi Margit énekesnő hangversenye. 8: Rádiózenekar. 9.40: Dohnányi: Zongora-, hegedű-, mélyhegedű- és csellóverseny. 8.10: Mikulics Eva operáénekesnő hangversenye. 10.40: Cigányzene.

A hét eseményei képekben.

A franciaországi Mosel csatorna megnyitása. Lebrun francia köztársasági elnök jelenlétében nyitották meg a Mosel csatorna Diedenhof-Metz közötti szakaszát. A csatorna teljes megépítése esetén a Rajnát a Mosellel köti össze.

Kilenc napig elveszettek tartottak egy expedíciót. Udet pilóta, dr. Frank és dr. Sorge film-expedíciót vezettek Grönlandra. Az expedíció tagjairól kilenc napig semmit sem tudtak, végre Udetnek sikerült az expedíciót értesíteni a vezetők szorongatott helyzetéről, akiket azután megmentettek.

A német rendőrség erőlyesen lép fel a rendbontók ellen. Képünk azt mutatja, amint a rendőrség emberei körülvessnek Hamburgban egy városrészt és házról-házra járva kutatnak fegyverek után.

Winetox utolsó flai. Az Egyesült Államokban külön területeken élnek a kihalt-féiben levő indiánok. Képünk a rézbőrűek egy festői csoportját mutatja.

Ivoan Mária, a világhírű koloratura énekesnő, aki Londonban „a legjobb Mozart énekesnő” címet nyerte el.

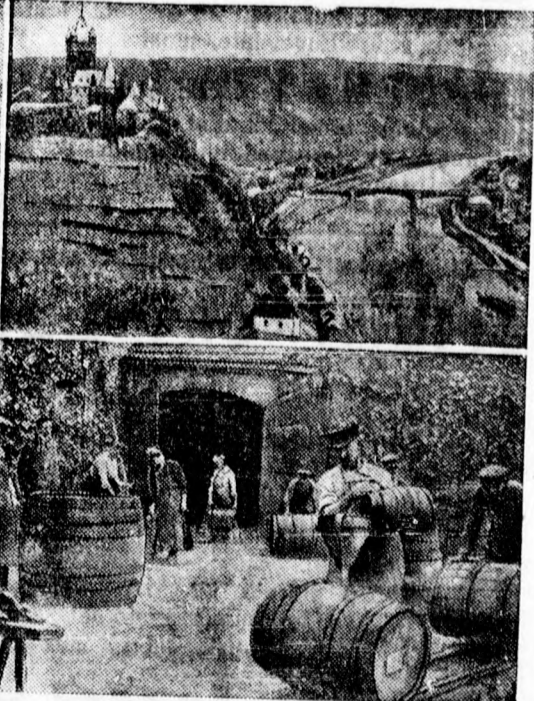

Csang-Kai-Sek

tábornok kína új diktátora, aki kibékítette az évek óta egymás-ellen harcoló kínai tábornokokat és átve a főhatalmat Kinában.

Megkezdődött a szőlőszedés a Mosel völgyében. Baloldalt: szőlőszedő festői viseletben. Jobboldalt fenn: a Mosel völgye Cochem áránál, Lenn: szállítják a Mosel borát.

Szabad utazás a lipcsei vásárra

1932. őszi lipcsei vásár

Közelebbi felvilágosítással szolgálnak az utazási irodák és a tiszteletbeli képviselő **Kovács Dezső** a Moser és Wertheim cégben, Novisad, telefon: 20-41

Mintavásár: aug. 28—szept. 1. Textil vásár: aug. 31-ig. Építészeti, ház- és szükségleti cikkek vására: aug. 28—szept. 1-ig.

TRILISIN valóban használ
TRILISIN megtisztítja a haját a korpától

TRILISIN megakadályozza a hajhullást
TRILISIN elősegíti a hajnövést

Kapható a
„HYGIEA“
(Kosta Zsivojnovics) -drogériában
Novisad, Trg Oslobođenja 2. 1061

Bécsi Vásár

1932. szeptember 4-10 (Rotunde szept. 11-ig)

Különkiállítások:

„A bécsi bőr-árúk 600 éve“ ■ Bútorkiállítás ■ Reklámkiállítás ■ „Modern gázfelszerelések“ ■ „Villamosság a háztartásban“ ■ Bécsi kötődivat ■ Szörmedivatszalon ■ Szőrmés állatok, szőrmefeldolgozás.

Memetközi rádió és gyenge-áram kiállítás.

Télisport-kiállítás ■ „Növények és állatok télen“ ■ Építési és útépitési kiállítás ■ „Hogyan nő a ház“ ■ Vas- és patentbútor-kiállítás.

„Technikai újdonságok és találmányok“
A Szovjet-Unió kiállítása.
Bolgár kiállítás.
Élelmiszeri és élvezeti cikkek kiállítása.
Mezőgazdasági és erdészeti kiállítás.

Nem kell vízum. Vásárigazolvánnyal és utlevéllel szabadon átívelhető az osztrák határ. A magyar vízum vásárigazolvány felmutatása esetén a határon szerezhető be. Jelentős utazási kedvezmények a jugoszláv, magyar és osztrák vasutakon, a Dunán, az Adriai-tengeren és légi forgalomban. — Mindenféle felvilágosítást, valamint vásárigazolványt (50 — d náért) ad a

WIENER MESSE A. G. WIEN VII.

valamint a Lipcsei Vásár tartama alatt a Lipcsei Vásár vezetősége, az osztrák „Messhaus“ és a tiszteletbeli képviselők, Novisadon: „Putnik“ menetjegyiroda, Kralja Aleksandra 20.

A Teubner házban Kralja Aleksandra ucca 21., **EGY ÜZLETHELYISÉG**, amelyben jelenleg a **PUNIK MENETJEGYIRODA** van, 1. e. november hó 1-ére **KIADÓ**.

Ugyanabban a házban a harmadik emeleten **EGY MODERN 4 SZOBÁS LAMÁS** az összes mellékkeliségekkel, Naragülés, légszesz, villanyvilágítás, 2 bemenet, F. E. **OKTOBER HÓ 1-ÉRE**

kiadó

Érdeklődni: Telefon 20-03, 20-15, vagy Trg Muejine Zorke 5 sz. Teubner Iroda

A Vel. Beeskereken 29 év óta fennálló Engel-féle, most

ÉRSEKI KONVIKTUS

még felvesz növendékeket. Beiratkozhatnak gimnáziumi, kereskedelmi, polgári és elemi iskolai tanulók. — Kivánatra prospektust a vezetőség küld

Nem kell többé hengert fúrni vagy csiszolni

autó vagy motorkeréknél, mert a Floquet DIAMANT acélpersely olyan találmány, amelyet ha bármilyen motorba hidraulikusan bepréselnek 100.000 km-t eltart. Ma már ilyen a élbetékekkel ellátva kerülnek ki a gyárból a Hispano Suisa és más márkás kocsik.

Különböző méretű DIAMANT acélperselyek megérkeztek a teljes hozzávaló felszereléssel együtt. Felvilágosítással szívesen szolgálok

Fellegi József speciális autózeme,

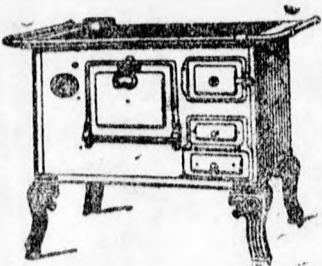
a FLOQUET DIAMANT acélpersely kizárólagos jugoszláviai vezetőképviseleje. **Novisad**, Gajeva ul. 5. Telefon: 21-27

Tűzhelyek - kályhák

zománczott és fekete, nagy választékban kaphatók

Schlöter Oszkár

vaskereskedés, Novisad, Futoska 18

Külső és belső

kerékpárgummik

elsőrangú külföldi gyártmányok nagy választékban gyári áron kaphatók:

Express J. Horváth

szaküzletében

Novisad, Pašiceva ulica 19 sz.

Kerékpárzománcozás
Varrogép Rádío Gramofon

ÉRTESETÉS!

Tisztelettel értesítem nagyra becsült vevőkörömet, hogy kézimunka üzletemet, ugyanabban a házban a Banovina büfé mellé helyeztem át, mely alkalommal felhívom szíves figyelmüket az újonnan felszerelt

aszurozó és endlítő gépeimre,

melyeken a legrövidebb időn belül elvégezek minden megrendelést a legkényesebb igényeket is kielégítően. Sürgős esetekben az **ASZUROZÁS ÉS ENDLÍTÉS** soron kívül lesz elvégezve. — Azonkívül szakszerűen végzek függöny és mindenféle kézimunka montírozást, ugyancsak vállalom perzsa és szmirna szőnyegek stuccolását, valamint minden e szakmába vágó munkák lelkiismeretes és gyors elvégzését.

Egyben értesítem a n. b. közönséget, hogy új üzletemben válllok **RUNA ÉS KÉLMÉ FESTÉST** valamint **RUNA TISZTÍTÁST IS.**

Tisztelettel

Özv. Nagyfejeőné

előnyomda és kézimunkaüzlete

Novisad, Kraljica Marija u. 2. (Srpska Matica épület)

Lakások

kiadók új épületben október 1-ére: 2 szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha, étkezőkamra, terasz, angolkozlet, pince és padlás használat, ivóvízvezeték és nagy udvarral, havi 850 dinártól. Érdeklődni Kuzli Gyulánál, Temerinska 6. Ugyanott **egy modern üzlethelyiséget olcsón kiadó.** 3091

Hordók

használtak és újak 50 liter-től felfelé kaphatók

KRIZ LAJOS

kádárnál, SUBOTICA Mažuranićeva ulica 19.

HIRDESSEN

a Reggeli Újságban

Összerakható
Patent-türdőkád
mennyérettel 900 D.
Visszatelőknek árandemény.
Kérjen ismeretőt
Deutsch Károly
Starakaujiza, Tvornica ogledala, metalne ilimene robe. 1348

Köszénuszályunk

augusztus végén vagy szeptember elején érkezik Novisádra, csakis a hajóból történő közvetlen elszállítás mellett áll módunkban **jutányos árban adni.**

Ezért kérjük t. Vevőinket, ha szükségleteiket még nem fedezték, **szíveskedjenek rendeléseiket feladni.**

Megjegyezzük még, hogy **30 év óta legjobban állt és általánosan keresett kokszejtőt tartjuk.**

„CARBON“

Adolf Nathan & Co. K. G. Novisad, Kr. Petra u. 30. Tel.: 24-83. 3146

Uberka és paprika eltevéshez **garantált tiszta**

ECETSAVAT

a legjobban vásárolhat

GAUSZ VIKTOR

fűszerkereskedésében, **Novisad, Háltér**

Prima

szerémi hegyi borokat

literenként 3 din. felfelé

kinál

Adamovič Alekszander szőlészete

Sremska Kamenica. 3145

Jegyezze fel címem,

mert sohasem tudhatja, mikor lehet rá szüksége!

Borbély Lajos könyvszakértő

Novisad, postafiók 75.

Halottaink emlékének megőrzése a **legszebb emberi érely.**

„GOLGOTA“

temetkezési vállalat a legmesszebb menő igényeknek megfelelően elsőrendű új felszereléssel, villanyvilágítással és falvédő szerkezettel (a falakba nem verünk szegget), nagy raktár érc és saját készítésű fakoporsókban, szemfedelek és koszorukban, exhumálást és szállítást bárholon bárhová vállalunk. **A legolcsóbb kiszolgálás.**

LENKEY IMRE ES FIA

„GOLGOTA“ TEMETKEZESI VALLALATA

Novisad, Uspzenszka u. 12. Telefon 26-90